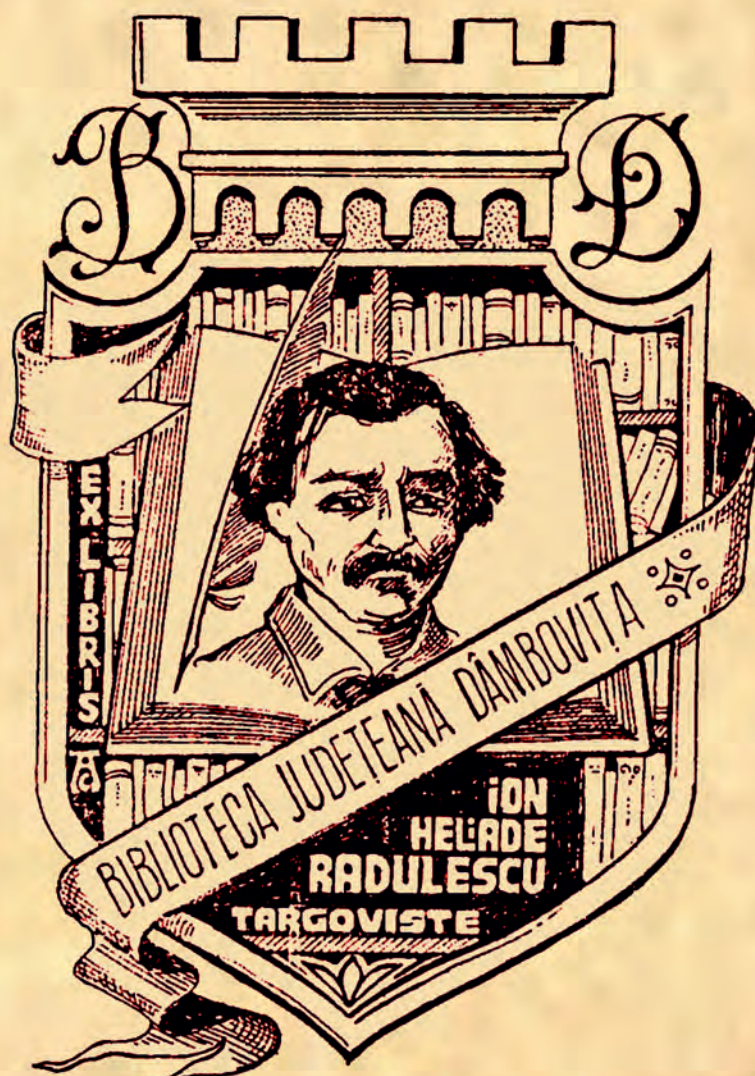

CURIER

Revistă de cultură și bibliologie

Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița
Târgoviște • An XXVII – Nr. 1 (53) 2021

CUPRINS

INTERFERENȚE CULTURALE

- Mesajul Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Nifon cu ocazia manifestărilor legate de Ziua Culturii Naționale – 15 ianuarie 2021 – / 2
- Credința și cultura în epoca post-adevăr, Vasile Bănescu / 3
- Documente englezești puțin cunoscute despre Unirea Principatelor Române. Anglia salvează „Mica” Unire, Radu Ștefan Vergatti / 8
- Târgoviște în perioada constituirii statului român modern, Alexandru Ștefănescu / 11

DEMERS BIBLIOTECAR MODERN

- Reacția bibliotecilor din România în fața crizei provocate de pandemia cu COVID 19, Agnes Terezia Erich / 14
- Programul de specializare „Dezvoltator de E-learning”, Doina Banciu / 19
- Educația prin E-learning. (Despre viitorul digital al educației), Anca Radu / 21

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

- Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița în spațiul online. Păstrăm continuitatea activităților de animație culturală, Raluca Rusu și Florina Rotaru / 23
- Depozitul legal al Bibliotecii „I.H. Rădulescu” Dâmbovița, Magda Toma / 24
- Dușmanul de dincolo de ecran, Vlăduț Andreescu / 25
- Clubul de lectură – „Călătorie în lumea poveștilor”, Valentina Tufescu și Teodora Mugurel / 27
- O nouă bibliotecă, un nou început..., Denisa Bodi / 29
- Biblioteca Comunală Ciocănești – Dâmbovița, Florina Barbu / 30

PATRIMONIU

- Mihai Eminescu despre Revoluția Vladimirescului, Victor Petrescu / 32
- Edificarea Palatului administrativ al orașului Târgoviște (1897), Cornel Mărculescu / 34
- Romano de Simon – un arhitect târgoviștean, Daniel Diaconescu / 37

REMEMBER

- Alexandru Ciorănescu. Ambasador al spiritualității românești / 40
- Radu Gioglovan. În slujba istoriei Târgoviștei / 42
- Alexandru Stark. Un istoric al clipei / 43
Grupaj din vol.: Petrescu, Victor. *Crochiuri literare. Scriitori și publiciști dâmbovițeni (1900-1944)*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014
- Poetul și prozatorul Gheorghe Duță Micloșanu în memoria comunității prin Biblioteca Comunală din Malu cu Flori – județul Dâmbovița, Jeanina Ochescu / 45

TABLETĂ DE SCRITOR

- Victor Petrescu – 80 / 47

TINERE CONDEIE

- Dorul cătușelor, Rebeca-Cristina Beșliu / 52

- **Notă:** Autorii își asumă cele prezentate în cadrul articolelor din punctul de vedere al resurselor bibliografice consultate

INTERFERENȚE CULTURALE

Mesajul Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Nifon cu ocazia manifestărilor legate de Ziua Culturii Naționale – 15 ianuarie 2021 –

Ziua Culturii Naționale evocă, an de an, rostul fundamental al culturii pentru viața și lumea noastră, precum și amploarea și importanța deosebită a valorilor românești în Europa și în lume.

Cultura a apărut în mod firesc în legătură cu credința, ca extensie socială a cultului, ca modalitate de trăire a vieții spirituale în cotidian și ca expresie a celor mai intime aspirații de desăvârșire. De altfel, acesta este și principalul motiv pentru care Biserica promovează, sprijină și susține cultura, dar și pentru că ea reprezintă un mod de manifestare a creativității noastre, ca dar dumnezeiesc și ca mijloc de cîntorire a unei autentice personalități umane.

În centrul acestei sărbători se află personalitatea complexă, profund românească și creatoare a poetului, publicistului și prozatorului Mihai Eminescu, cel care, în mod fericit și autentic, și-a pus amprenta asupra culturii noastre, reușind să exprime, cu mare originalitate, esența și frumusețea ei. De asemenea, tot acum avem ocazia de a celebra activitatea tuturor acelor care au contribuit la edificarea culturii noastre românești, la promovarea și aprofundarea ei.

Din această perspectivă, Ortodoxia românească – instituție fundamentală a neamului nostru – contribuie, cu disponibilitate și generozitate, la intensificarea activității culturale, la readucerea în prim planul contemporaneității a acelor personalități, evenimente, concepte sau instituții fundamentale ale istoriei noastre cu un mare și important rol cultural.

Foarte mulți ierarhi, preoți și monahi, au sprijinit creativitatea umană și au fost generatori

de cultură de-a lungul timpului, având conștiința că slujesc lui Dumnezeu, slujind omului, iar spațiul cultural este mediul propice de promovare al valorilor Evangheliei lui Hristos, fiindcă oferă mijloacele de aprofundare și trăire a principiilor de viață creștine.

Nu doar astăzi, ci de fiecare dată trebuie să ne manifestăm deschiderea către lumea culturii, să o aprofundăm și să o promovăm, mai cu seamă pentru noile generații!

Cu toții ne confruntăm cu această nouă pandemie, care a pus la grea încercare răbdarea și limitele noastre, ori chiar buna și fireasca desfășurare a vieților noastre, inclusiv pe plan cultural. Cu ajutorul Bunului Dumnezeu, al bunăvoinței și al solidarității, al înțelepciunii și al creativității umane suntem pe cale de a limita la maximum și apoi de a învinge definitiv această provocare a zilelor noastre. Chiar dacă multe din activitățile culturale și educaționale se desfășoară încă *on line*, ne bucurăm de continuitate, de faptul că putem relaționa, prin intermediul mijloacelor tehnice, și ele rod al înțelepciunii umane inspirate de Dumnezeu, și că putem să mergem înainte!

Avem nevoie de cultură, trebuie să accentuăm rolul important al credinței în dezvoltarea și promovarea ei, dar și faptul că ea reprezintă o necesitate a vieții de zi cu zi, fără de care nu ne putem manifesta pe deplin darurile spirituale și vocația noastră.

Să ne dăruiască Bunul Dumnezeu ajutor în promovarea valorilor credinței noastre și prin intermediul culturii, putere de a învinge provocările vremurilor noastre și unitate în manifestarea a tot ceea ce este bun, drept și frumos!

† NIFON,
ARHIEPISCOP ȘI MITROPOLIT

CREDINȚA ȘI CULTURA ÎN EPOCA POST-ADEVĂR

Am abordat această temă pentru a ieși cumva din cadrele deja previzibile, oarecum folosite excesiv de-a lungul vremii, doar acelea ale unei simple evocări ale personalității uriașe, evident, a lui Mihai Eminescu, dincolo

de asta cred că putem omagia, mai ales în această zi, citind câteva texte ale sale. Dar dincolo de Eminescu, care ne prilejuește în fiecare an o asemenea bucurie a întâlnirii în spirit și în zona culturii înalte alpine, cred că trebuie să fructificăm această zi dedicată Culturii naționale pentru o reflecție în plus: ni se pare semnul oricărei zile de sărbătoare, al cărei timp se verticalizează, al cărei timp ne scoate din banal, din cenușiu.

Deci, o asemenea zi nu cred că va fi ratată dacă, măcar un timp, devine un timp al reflecției, al reflecției la câțiva termeni importanți. Eu am ales doi dintre ei: Credința și Cultura. Sigur, vorbim de cultură națională, într-o epocă pe care Habermas, acest uriaș filosof german, o numea a postnaționalismului. Din fericire, se înșela. Postnaționalismul, postnațiunea, nu cred să aibă șanse de consacrare concretă, întrucât există lucruri care ne țin împreună, există lucruri care ne definesc identitar, fără ca să ne separe de ceilalți. Sloganul Uniunii Europene „Unitate în diversitate” cred că spune suficient de multe, și în acest context al prezenței noastre într-un organism unitar, cum este Uniunea Europeană, putem vorbi, și avem datoria chiar să vorbim, să ni se audă vocea. Să vorbim, așadar, despre cultura română, măcar o dată pe an, mai consistent de 15 ianuarie, ziua celui care a fost numit atât de frumos de noi ca „Omul deplin al culturii românești”. Iar de Petre Țuțea, ignorat astăzi, uitat și judecat excesiv, aș spune și greșit, „sumă lirică de voievozi”. Aceste observații mi-au rămas la inimă, pentru că Eminescu într-adevăr este realmente expresia completă, rotundă, perfect rotundă a culturii române, în spiritul ei profund, iar gândul lui Țuțea, „sumă lirică de voievozi”, face trimitere la aristocratismul spiritual și cultural al celui căruia îi datorim o limbă română și o literatură cu adevărat moderne

Credința și cultura sunt doi termeni tari, sunt doi termeni în absența cărora omul nu se poate defini. Omul este o ființă structurată de rațiune, de voință, de sentiment, sunt lucruri hipercunoscute acestea. Bagajul lui ontologic, deci cercul în care ne naștem, descindem în existență, are un scop, o finalitate. Acesta este de a ne adânci practic pe calea umanității pe care o avem în noi prin naștere și de a ne rafina din punct de vedere spiritual, de a ne înălța, nu de a coborî. Acest lucru nu e posibil decât prin aderarea noastră la sens, la un sens pe care trebuie să încercăm să-l descifrăm, care este sensul prezenței noastre, scopul vieții. Ori accesarea la sens, accesarea la propria noastră condiție, a scopului nostru pentru care trăim, este posibilă, în primul rând, prin racordarea la realitatea ultimă, care este de natură transcendentă. Aici intervine credința. Credința care este o formă de cunoaștere, care include termenul esențial al revelației. Pentru că nu trăim aruncați ca niște fire de praf într-un univers al nimănui, într-un univers în care să nu fie prezentă sau să nu existe urme ale prezenței creatorului său.

Credința devine o formă de cunoaștere care include termenul esențial al revelației, revelația cu majusculă, care presupune un semn concret și constant pe care Creatorul îl dă omenirii pe care a creat-o. Este în același timp un termen a ceea ce numea Blaga „Transcendentul care coboară”. Pentru că revelația aceasta înseamnă manifestarea în istoria umanității, a transcendentului pe care singuri, în calitate de creștini, îl personalizăm. Este vorba de Dumnezeu concret, care se manifestă în istorie și culminează în apropierea de umanitate prin nașterea lui Christos, prin întruparea lui în om, prin coborârea lui în lumea trupului, în lumea concretă a istoriei. Așadar, credința ne ajută să ne apropiem, să aderăm la acest sens, la această manifestare reală a lui Dumnezeu în univers. Căci nu e chiar simplu nici să crezi, așa cum cineva spunea contrariul „este foarte greu să nu crezi”. Ne aflăm cumva pe o punte foarte subțire, întrucât știm că există o minoritate a celor care nu cred, nu cred încă (adaug eu) și o majoritate este compusă din foarte multe straturi, pentru că sigur, credem în grade diferite.

În noi toți pendulează această mișcare, între credință și necredință. Important e să depunem și noi un efort, să facem ceva concret, încât să

nu ne pierdem credința în ciuda multor asalturi pe care o pot evident zdruncina. Și în acest sens, credința este o adevărire a celor nevăzute și ajungem la un lucru foarte important care are legătură și cu cultura. Doar credința și cultura sunt căile accesibile omului prin care acesta are șansa să se apropie de sensul existent, care vertebreează întreaga creație și întreaga noastră viață. Nu suntem ființe ale absurdului, nu suntem ființe rupte de o sursă din care pur și simplu curge încontinuu spre noi, ceea ce se numește în termeni teologici „har”, adică ajutor, mâna întinsă a lui Dumnezeu, mâna în care se ține totul. Inclusiv căderile noastre sunt ținute în această mână a harului dumnezeiesc.

Ei bine, acești doi termeni, în epoca în care trăim noi, deși sunt termeni atât de importanți, sunt „avariați”, ca să folosesc un cuvânt mai aspru. Atât credința cât și cultura au suferit avarii mari în ultimii cel puțin 200 de ani. Un reper rămâne Revoluția franceză care, excluzând noțiunea de credință, de creștinism, de biserică, de revelație, deifică Rațiunea, Zeița Rațiune. După 1789 începe această degingoladă, din punct de vedere al cultivării al celor nevăzute în viața noastră. Pentru că, desigur, pozitivismul, știința ruptă de credință, prejudecățile legate de progresul care nu e posibil decât în pofida credinței, creștinismul perceput ca ceva desuet și astfel de lucruri îmbrățișate ulterior de-a lungul generațiilor, pentru că a început să domine acest curent cumva, pe care azi îl numim secularizare. Aceste lucruri au contribuit în timp la apariția unui timp de modernitate pe care un gânditor contemporan, Zygmunt Bauman, îl numește „modernitate lichidă”. Trăim într-o societate lichidă, în această epocă numită Aposta adevărului, un termen consacrat ca sintagmă, sau cuvânt al anului 2016, de prestigiosul dicționar de la Oxford. O epocă în care, practic, asistăm la disfuncții destrămoare. Asistăm la apariția unei societăți atomizate, polarizate, aplatizare, desemnată din ce în ce mai mult și conștientă din ce în ce mai puțin de ceea ce i se întâmplă.

Această societate în care noi trăim astăzi, în care credința și cultura, sigur, rămân obiective la fel de importante ca întotdeauna, este o societate care privilegiază lucruri menite să erodeze cumva acești doi termeni importanți. E vorba de o fluidizare a valorilor tale, între care inclusiv cele două și în acest context în care, așa cum intuia Dostoievski, totul devine permis, în sensul în care totul nu mai are sens de vreme ce abolești credința, abolești cultura înaltă, practic tai legătura cu sensul. Și atunci, dacă nimic nu are sens, totul este permis. Acest „totul este permis” ne-a condus la ceea ce vedem astăzi: escaladarea violenței,

indiferență morală, consumarism, individualism atroce. Aceste lucruri devin un fel de concepte ale viitorului pentru că antidoturile la ele, opusele lor, care țin de zona credinței și a culturii ca interior – cum spune Monica Pilat într-un loc – aceste lucruri sunt astăzi neglijate, sunt periferizate, nu mai intră în discuție, nu li se mai acordă timp în spațiul public și din păcate nici în școală.

Trăim, așadar, o perioadă de dramatică schimbare, una a sfârșitului marilor narațiuni și concepte despre lume, despre existență. Dispare sub ochii noștri acel Etos colectiv, acel foc cumva pe care noi nu cred că l-am mai simțit atunci când eram în școală sau când eram mai tineri. A dispărut consensul în legătură cu niște valori canonice, valori perene, valori permanente. Aceste valori permanente sunt astăzi puse în discuție. A dispărut, așadar, consensul în jurul lor și un exemplu foarte concret și adecvat la discuție ar fi Eminescu însuși.

Vă amintiți, acum mai mulți ani, că a suferit un asalt practic persoana lui Eminescu, opera sa pusă în discuție, s-a scris și s-a vorbit într-un mod așa spune cel puțin irațional, dacă nu ireverențios despre Eminescu. Un semn, un simptom al acestui timp de modernitate care pune în discuție totul neaducând în locul acestui tot cultural, îmbrăcat în forme consacrate de-a lungul istoriei, nimic. Așa apare nihilismul, așa apare blasfemia, considerată astăzi o formă artistică, așa apar foarte multe lucruri menite, oarecum menite, pentru că există și lucruri programate, care au ca finalitate decuplarea generațiilor actuale de surse care ar fi trebui să rămână permanente. Este vorba de sursele învățământului clasic, ale culturii clasice, ale unui trecut în care firește nu trebuie să rămâne încremeniți, dar pe care trebuie să-l purtăm în noi, în expresiile lui culturale fără de care încetând să mai fim europeni. De aceea, evocarea rădăcinilor creștine ale culturii și civilizației europene este o necesitate întrucât, altfel, invităm oamenii la amnezie istorică, ceea ce este firește o eroare foarte mare.

Din păcate, actele fondatoare a proiectului de constituție al UE nu menționează aceste rădăcini creștine și a existat o discuție întreagă în care a apărut inclusiv termenul Cristofobie de vreme ce autorități importante, la nivelul cel mai înalt, au votat împotriva menționării într-un document fondator al UE, ceea ce, în mod firesc, este subînțeles: creștinismul. Să nu uităm Franța de exemplu, se numea în sec. XVII-lea Creștinătate. Harta Europei nu e o hartă albă din punct de vedere religios. Este o hartă a culturii și a civilizației amprentate și hrănite, vivificate în continuare de creștinism.

Ce-ar mai fi de menționat în legătură cu această epocă a „Post adevărului”, ea este și epoca Evului Media, este o epocă în care domină ceea ce Bauman numește „excesul de vizibilitate”. Este o societate lichidă, în care valorile esențiale nenegociabile au fost lichefiate. Valorile tari, de natură spirituală, care vertebral moralitatea publică, moralitatea personală, moralitatea comunitară – ceea ce românii frumos numeau mai demult „rânduială”. A fi în rânduială nu însemna a fi înregimentat într-o formă super rigidă din care nu aveai scăpare. Rânduială înseamnă pur și simplu adevărate, adevărate la lucruri cu sens și distincția fină care trebuie operată, cea dintre ceea ce numește Sf. Pavel: îți este de folos sau nu-ți este de folos, între ceea ce, deși este permis, poți opera prin discernământ. Dacă aderi la o rânduială, la ceva cu sens ca structură comunitară, existențială, ajungi să operezi această distincție și să înțelegi ce se cade, ce nu se cade să faci, ce se cade ce nu se cade să spui ș.a.m.d. Dispărând practic aceste repere menite să ne țină pe verticală, să ne țină într-o stare de demnitate – o demnitate care include firește și credința, pentru că ce-ți poate conferi demnitate decât aderarea ta la ceva de dincolo de tine, la ceva autentic superior.

Rezultatul acestei lichiefieri, acestei degradări la care asistăm în continuare și care pune la colț cultura mare, cultura autentică, credința și roadele ei culturale, este o societate dominată de relativism moral. Acest relativism moral face parte intrinsecă din viața fiecăruia dintre noi, pentru că bineînțeles nu vorbim în calitate de modele morale, pentru că nu suntem. Dar relativismul moral, repet, a inundat totul, întrucât a fost și promovat într-un mod decerebrant, iresponsabil, în acești ultimi aproximativ 200-300 de ani. Trăim așadar într-o lume în care acest relativism nu e doar un concept filosofic, ci un mod e viață. O lume a prefixului post, postmodern, postnațiune, postmodernitate, postadevăr.

Această epocă postadevăr se poate defini prin niște semne, simptome sociologice chiar. De exemplu, faptele concrete, obiective, datele naturale validate în istorie au ajuns să aibă astăzi o influență din ce în ce mai redusă în formarea opiniei publice, care nu mai este sensibilă decât la chemări, apeluri bazate pe emoție. Omul societății postadevăr e ca un copil „emo”. Foarte ușor impresionabil, foarte ușor manipulabil, în contextul în care i se spune că totul este posibil, totul este permis, totul este relativ, Adevăr, cu majusculă, nu există. Așa a apărut sigur, dizolvarea conceptului de adevăr și în filosofie. Filosofia care a avut mereu o piatră de poticnire în revelație. Pentru că a accepta revelația,

înseamnă a accepta limita pe care tu o ai ca om căutător, filosoful fiind un căutător, un îndrăgostit de înțelepciune care încearcă pe cont propriu să ajungă la ea. Acest lucru deci, dizolvarea adevărului, afirmația că adevărul promovat de creștinism trebuie lăsat în urmă ne duce cu gândul la observațiile multor oameni lucizi. Horia Bernea, de exemplu, acest artist creștin uriaș, îndrăgostit de ceea ce înseamnă identitate românească profundă, căruia îi datorăm Muzeul Țăranului Român, observa că, după Renaștere și mai ales după Revoluția Franceză, omenirea pare să piardă progresiv câte ceva important. Și așa am ajuns să lăsăm în urmă și să numim epoca în care pășim mai departe, o epocă cu prefixul Post. Mereu aruncăm ceva peste bord, mereu ne debarasăm de ceva, întrebarea este: cu ce rămânem. Rămânem cu un cult aproape al divertismentului pentru că omul, în absența unei hrane superioare din punct de vedere cultural, ajunge foarte ușor să tânjească după divertisment. Aceasta observa Pascal în secolul al XVIII-lea – în cugetările sale.

Omul nu suportă să fie singur. Ori singur rămâi dacă renunți la credință și dacă renunți la acea conversație neîntreruptă, care înseamnă racordarea noastră permanentă la ceea ce cei din trecut ne-au lăsat ca moștenire culturală, la marile cărți. Întrerupând conversația cu marii gânditori din urma noastră, cu cei care pur și simplu au arătat că omul e capabil de lucruri uriașe și extraordinare în cultură, renunțând la această conversație, nemaicitind, nemaiavăd în programele școlare marii autori – de la vechii greci, latini până la canonicii români – renunțând la această conversație care ne întremează permanentă, renunțând la credință, omul rămâne singur. Se trezește, cum spune Țuțea, „un om care vine de nicăieri și merge spre nicăieri”, un om în derivă și deci un om foarte manipulabil, sensibil la voci de sirenă foarte seducătoare ale ideologiilor contemporane, un om insuficient educat, un om insuficient format. Mai ales cei tineri, care au neșansa să se formeze cumva într-o asemenea atmosferă a relativismului suprem, foarte permisivi și foarte ușor de transformat în persoane manipulabile. Lucru observat de mari psihologi ai societăților contemporane, care, printre altele, vorbesc despre sindromul cutiei de nisip, în care mintea omului contemporan este împinsă spre puerilitate.

Construim doar lucruri din acestea perisabile, aderăm la consumatorism, ne lăsăm seduși de tot ce înseamnă strălucitor, nu mai avem criteriile prin care să distingem necesara diferențiere dintre ceea ce ne face cu adevărat bine și ne crește, ne transformă în niște oameni demni,

niște oameni cu niște virtuți sociale și personale. Acest om „emo”, acest om din epoca postadevăr care se lasă vrăjit de lucruri inconsistente, e un om care, cum spune Giovanni Sartori, citând aproximativ titlul lucrării lui „se imbecilizează prin televiziune”. Apare, așadar, o minunată o lume nouă, profețită deja de Huxley în lucrarea sa celebră – o minunată lume nouă în care credința și cultura majoră autentică sunt înlocuite cu divertismentul. Așa a apărut noțiunea de societate a spectacolului – trăim într-o societate a spectacolului. Mario Vargas Llosa are și o carte dedicată ei – o societate în care, prin mijloace blânde, plăcute, ni se spală creierul cum spune Huxley. Da, asistăm la emergența unui stat, pe care Huxley îl numește „stat magic” – adică statul unei societăți în care, repet, nu ni se mai livrează, ni se chiar obturează accesul spre lucruri care au creat în trecut generații de oameni cu anumite repere și trăim într-o societate în care adevărul încetează să mai conteze.

Apare ceea ce se numește, lucru intuit de părinți ai bisericii, inclusiv de Sf. Apostol Pavel, „un duh al lumii”, ceea ce și latinii numeau „saeculum”. Adică duhul care domină, pe care îl auzim respirând lângă noi. E duhul unei destrămări ludice astăzi, apropos de divertisment, divertisment, cuvânt care include ideea de diversiune. Prin divertisment se operează o diversiune profundă, întrucât ni se abate atenția de la lucrurile care contează cu adevărat la lucrurile superflue, pasagere, lipsite de importanță. Așadar, într-o asemenea societate trăim, dominată de acest duh al destrămării, al superficialității care s-a consacrat ca mod de viață în societatea spectacolului, în civilizația spectacolului și acest lucru întrerupe acea conversație care ar trebui să nu se întrerupă, între noi și marile cărți, între noi și marii autori, între noi și Eminescu, de exemplu.

Este grav ca român să întrerupi conversația ta începută timid în școală cu Eminescu. Eminescu poate fi recitat oricând, pentru că, această înseamnă operă a unui geniu: reușește să-ți transmită permanent accesul la frumos, la o stare care te ajută concret, îți deschide o fereastră, te conduce spre o lumină, o fulgurație, un gând extraordinar, oricând ai accesul prin Eminescu prin asta.

Firește, dacă este să facem o reverență culturii noastre vechi, pe care Eminescu a prețuit-o atât de mult, ne putem aminti că ea, această cultură își are începuturile în sfera bisericii. Cultura răsare din cult. Cultura provine dintr-un cuvânt latin, „colere”, care înseamnă „a cultiva”. Cultura și cultul au fost foarte strâns legate în orice civilizație, nu doar în zona creștină, dar creștinismul, fiind un

excepțional absorbant al culturii timpului în care a apărut, a rodit ulterior lucruri inegalabile la nivel mondial. Suntem moderni, dar suntem moderni încă din secolul al XVII-lea, încă din secolului lui Francis Bacon suntem moderni. Această modernitate, care se caracterizează prin fertilitatea rațiunii luminate de credință, este o modernitate care a făcut loc științei în zona creștinismului. În sol creștin a prins rădăcini această modernitate. Cei care spun „creștinismul se opune modernității”, firește, nu știu ce spun, pentru că nu au parcurs o istorie a idelor europene ca să vadă că toți marii oameni de știință, fondatorii științei moderne, sunt oameni care au trăit, au respirat, au gândit, au scris în atmosferă creștină. Așadar, aceste lucruri devin ideale pentru fiecare dintre noi când încercăm să împletim credința și cultura, să împrietenim rațiunea cu credința. Orice separare artificială între cele două este realmente una perdantă pentru cel care o face. Credința e și ea un instrument de cunoaștere. Cultura e o hrană în absența căreia rămânem mai săraci, rămânem foarte departe de tot ce ne-ar putea aduce un plus de frumos și de adevăr în viața noastră.

Ce ne poate reîntrema în acest moment? În primul rând aș spune, să evităm orice tip de idolatrie. Pentru că idolatria este păcatul prin excelență. Aceasta însemnând înlocuirea lui Dumnezeu, a sensului absolut, cu surrogate ale sale. Și toți suntem vizați de diverse tipuri de idolatrie. În sensul că ne cheltuim prea mult din existență idolatrizând ceva, privilegiind lucruri care nu ne fac bine. Dacă am privilegia valorile credinței, valorile culturii, am arăta altfel. Optimiști nu cred că putem să fim, întrucât drumul pe care merg societățile europene și cultura în general, europeană, euroatlantică, este un drum pe care, în calitate de creștini, vom întâmpina extrem de multe provocări. Este o luptă deja foarte virulentă la ora aceasta, într-un anumit registru, mai puțin accesibil publicului larg, între ideologiile cristofobe, ideologii ale stângii, ale socialismului intuit genial în secolul al XIX-lea de Dostoievski, în marile lui romane, „Demonii” sau „Posedații”. Pentru că, ideologizarea minții, practic eviscerează de orice sentiment de milă, de moralitate ancorată în zona credinței pe omul care o îmbrățișează orbește.

Deci, ideologia socialistă care a cunoscut două chipuri hâde în secolul XX, este vorba de socialismul comunist și socialismul nazist, această ideologie nu moare pentru că este găselnița malefică a demonului. Să nu uităm că, deși s-a spus că „Dumnezeu a murit”, o spune Nietzsche într-un context care merită analizat, mult mai important decât asta e să înțelegem că

„Diavolul nu a murit”. Și că e adevărat ce spune Charles Baudelaire că marea stratagemă și perfida stratagemă, care și-i reușește Diavolului, este ca să ne facă să credem că el nu există. Diavolul există, evident că există. Face parte din lumea celor nevăzute, din lumea spirituală, este o prezență reală în istoria umanității, se poate insinua în viața fiecăruia dintre noi prin influențe pe care ni le primim, prin perturbări, prin confuzii, prin caricaturizarea lucrurilor importante ș.a.m.d. Ei bine, ideologiile toate fiind în răspăr cu Dumnezeu: orice tip de ideologie dacă o cercetați, de la iacobinismul până la progresismul actual, detestă Cerul. Orice tip de ideologie detestă Cerul, pentru că-L vrea pe Dumnezeu abdicat și pune în locul Lui, fie „Supraomul”, la naziști, fie „Masa”, în socialismul comunist. Niciodată nu pune „Persoana”, pentru că persoana este practic întruchiparea creației lui Dumnezeu. Omul este „Persoana”. Această persoană are organ pentru credință, are organ pentru cultură, are organ pentru religiozitate, aceste lucruri nu vor dispărea, aceasta este vestea bună, firește, dar există lucruri pentru care va trebui să luptăm.

Există în spațiul european, și nu numai, manifestări cristofobice, există șicane care fac din credință un non secret, există blocare a accesului în diferite funcții importante în anumite spații pentru cei care își afirmă deschis credința în Dumnezeu și în Hristos. Cred că important este să ne reconectăm la marile cărți, să-l recitim pe Eminescu și pe toți cei care au ieșit nu din mantaua lui, așa cum alții au ieșit din mantaua lui Gogol în alt spațiu al literaturii, și să ne cultivăm, să ne grădinarim sentimentul credinței. Oricât ar fi de greu. Evident, există multe ispite, multe sabotaje ale credinței noastre, de la întâlnirea nefericită cu oameni care ar trebuie să reprezinte credința, până la influențele ideologiilor, care din păcate sunt prezente în mesajele mediatice. Vedem în fiecare zi că știrile bune despre creștinism, despre marea cultură, despre biserică nu trec aproape niciodată. Rarisim vom vedea vești bune despre asta, așa cum nu vedem vești despre persecutarea creștinilor în lume, care a ajuns la cote abominabile, nu vom vedea decât știrile negative, demobilizante care pot zdruncina credința și care, din păcate, sunt și aculturale din acest considerent.

Limba română este o limbă extraordinară. Nimeni nu ne obligă să renunțăm la religiozitatea noastră, la credința noastră creștină. Eminescu în scrierile lui politice și literare identifica doi termeni tari ai specificului nostru național: națiunea și religia. Să nu uităm că postnaționalismul este o utopie periculoasă. Să nu uităm că o comunitate

din care facem parte: familie, biserică, orice structură comunitară, trebuie cultivată și trebuie îmbogățită din interior, nu trebuie să-i transcendem limitele aruncând în urmă ceea ce ne-a crescut și ne-a făcut bine. Religia ca element consistent prezent în structura conștiinței umane, cum spune și Mircea Eliade. Așadar, națiunea și religia, alături de credință și cultură, cred că pot fi termenii la care am putea reflecta astăzi, în această zi dedicată culturii noastre naționale. Culturile naționale trebuie să reziste inclusiv în structura actuală a Uniunii Europene. Europa e cu atât mai frumoasă cu cât e percepută ca un concert, care e posibil prin instrumentele care cântă, prin vocile care cântă. Cultura e un cântec în acest sens, cultura nu este ceva strident, nu e ceva fără sens, dimpotrivă e expresia ceea ce se sedimentează mai frumos într-un om și într-un popor.

Mi-amintesc de un tablou, în care îngerul istoriei este reprezentat ca un înger care zboară cu spatele. Da, avansăm în istorie, dar trebuie să privim în urmă, nu trebuie să privim neapărat în față. Oricum, ochi de văzut e foarte bine să dobândim, ca și urechi de auzit, cum spune Hristos. Având ochi de văzut și urechi de auzit, adică atenție, atenția ca virtute, atenția ascuțită la celălalt, la nevoile lui, sigur, la noi înșine și la evoluția noastră. Aceste lucruri sunt posibile în cadrele credinței și culturii grădinate frumos. Să nu uităm că, în gândirea fondatorilor săi, Uniunea Europeană a fost mereu descrisă ca fiind o sursă a credinței și a eticii creștine. Mi-amintesc de Konrad Adenauer, care spunea că Europa, cu cultura sa sădită, clădită pe creștinism, trebuie neapărat salvată, cu orice preț salvată. Aceasta e marea datorie a tuturor partidelor. Să salvăm Europa de dragul întregii lumi. Nu putem ca Europa să fie înghițită, să-i fie șterse rădăcinile, pentru că acest lucru n-ar însemna decât o ucidere, deocamdată în efigie, a spiritului creștin care a luminat atât de fertil în istoria culturală europeană.

Eminescu a fost un om sensibil, profund sensibil la religiozitate, fiind genial, nu s-a cantonat doar în zona strictă a ortodoxiei, pe care însă o prețuia foarte mult, numind biserică „mamă” a poporului român.

Vasile Bănescu

Teolog, realizatorul emisiunii
„Credință și cultură” la Trinitas TV

Transcriere a conferinței susținută în cadrul manifestărilor prilejuite de „Zilele Culturii Naționale”, organizate de Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu” Dâmbovița (15 ianuarie 2021).

DOCUMENTE ENGLEZEȘTI PUȚIN CUNOSCUTE DESPRE UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE Anglia salvează „Mica” Unire

În întreaga Europă, după mijlocul veacului al XIX-lea, îndreptățit numit „secolul națiunilor”, s-a desfășurat o amplă mișcare ce urmărea distrugerea imperiilor multi-etnice și formarea, în locul lor, a unor state ale popoarelor până atunci asuprite. S-a putut ajunge la această situație, în special, după războiul Crimeei (1853-1856)¹. Această conflagrație a avut drept consecință înfrângerea Imperiului Țarist, considerat până atunci „jandarmul continentului”. Practic, s-a demonstrat slăbiciunea armatei rusești în fața acelor venite din Occidentul Europei. Concomitent, au fost blocate momentan planurile expansioniste ale St. Petersburgului spre Peninsula Balcanică și spre Istanbul. Rușii puteau miza prea puțin pe exemplul lui Miloș din Serbia².

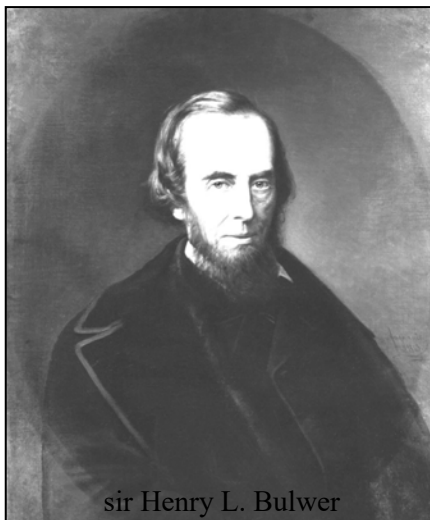
Brusc, însă, a apărut o situație deosebită, de nedorit, la hotarele Imperiului Țarist. Românii voiau să-și formeze statul lor unitar și independent. Nu era o veste bună nici pentru țari, nici pentru vecinii lor habsburgii, căci în propriile lor imperii exista o puternică mișcare de eliberare a popoarelor. În lupta pentru hegemonie pe continent, ea era sprijinită deschis, ca și mișcarea românilor, de Franța, în frunte cu Împăratul Napoleon III (1851-1870)³.

Aparent, Marea Britanie era în expectativă, stare impusă de principiul politic al „splendidei izolări”. În realitate, Londra a participat activ, prin corpul ei diplomatic, prin observatori și prin cabinetul de miniștri la cele întâmplătoare între anii 1857-1859 în și în legătură cu Principatele Române.

Această atitudine a ei rezultă clar din corespondența diplomatică, puțin știută, deoarece cercetătorii s-au aplecat, în special, către Franța.

La 8/20 februarie 1857 Lordul Clarendon, din fruntea Foreign Office, i-a scris lui sir Henry L.

Bulwer, reprezentant al Marii Britanii în Comisia Europeană de supraveghere și informare din Principatele Române, cerându-i să fie obiectiv în elaborarea rapoartelor asupra situației de acolo, precizându-i că aceasta i-o cerea „...*Guvernul Majestății Sale (care n.n.) este de părere să urmați cu strictețe o cale imparțială în ce privește problemele ce vor rezulta din acel firman⁵ și să arătați o dorință de a pune de acord adevăratele interese ale Principatelor Danubiene cu drepturile sultanului (...). Voi aștepta de la dv. de îndată ce veți putea să vă formați o părere bine motivată asupra subiectului, un raport asupra **problemei Unirii sau a separării în continuare a celor două provincii.** (...) trebuie să observ că părerea Guvernului Majestății Sale este că, chiar dacă evenimente recente și angajamente (asumate) prin Tratat nu ar obliga marile puteri ale Europei la menținerea integrității Imperiului Turc, trebuie să fie evident că constituirea acestor*

sir Henry L. Bulwer

principate într-un stat separat și independent ar fi preluatul anexării sau încorporării lor la Imperiul Rus.”⁵

Observația era judicioasă. Lordul Clarendon a văzut clar, în perspectivă. Rusia, înfrântă în Războiul Crimeei, nu renunța la planurile expansioniste către Sud-Estul Europei. Așadar problema orientală, în care se integra și problema unirii Principatelor, trebuia să fie rezolvată cu tact, prudent. Se impunea această procedură și datorită faptului că Principatele erau un model și pentru procesul de unificare ce urma să se desfășoare în Italia și Germania.

La data de 1/13 noiembrie 1857, sir H. L. Bulwer i-a scris Lordului Clarendon că se confirma exactitatea părerilor lordului Wodehouse, ambasadorul Angliei la St. Petersburg. Acesta din urmă comunicase

existența unei „poziții rezervate” a Rusiei față de unirea Principatelor. H. L. Bulwer a împărtășit același punct de vedere⁶.

A doua zi, același sir H. L. Bulwer a comunicat la Londra ura care-l anima pe W. von Lichmann, reprezentantul diplomatic al Imperiului Habsburgic la București, împotriva uniuniștilor.

Trimisul britanic arăta, în continuare, că „*Divanul de aici (din Principate, n. n.) este, într-adevăr, prin alcătuirea sa, ceea ce se poate, pe drept, numi o adunare cu un caracter democratic. O treime din el se compune din țărani sau persoane care dețin foarte mici porțiuni de pământ și care sunt, prin obiceiuri, idei, educație și condiție de viață complet amestecate cu țărani.*”⁷ În continuare, el arată că a doua treime a Divanului se compunea din mici funcționari și reprezentanți ai clasei de mijloc, pentru a încheia cu descrierea ultimei treimi a aleșilor, compusă din proprietarii unor moșii care însumau cel puțin 300 fălci de pământ.⁸

Ideea finală este că oamenii din prima categorie puteau influența alegerile pentru viitorul domn, conducătorul statului. O puteau face deoarece erau activi și în permanentă mișcare, alături de oameni ridicați din rândurile slujbașilor – o a doua categorie socială din divan – și de boierii mici și mijlocii.

La 9/21 ianuarie 1859 a început un intens schimb de scrisori între sir H. L. Bulwer, aflat la Istanbul și Lord J. H. Malmesbury, secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe al Marii Britanii. Subiectul corespondenței diplomatice din acele zile între cei doi demnitari englezi era acela al alegerii domnului Moldovei.

În telegrama lui sir Bulwer către Lord Malmesbury s-a arătat că „*la vot (5/17 ianuarie 1859 n. n.) nu participaseră suficienți deputați*”, deci „*se încălcaseră prevederile Convenției (de la Paris, n. n.)*”. În continuare, a arătat „*...obiectivul meu este să sfătuiesc Poarta să acționeze astfel încât să nu se compromită*”⁹.

În acel context, Lordul Malmesbury a cerut să se intervină pe lângă Sublima Poartă să nu se

anuleze alegerile din Moldova¹⁰. Pretextul pentru anulare ar fi fost absența unui mare număr de deputați de la alegerea ca domn a colonelului Alexandru Cuza. În Principate, Londra credea că era „*nevoie de liniște*”¹¹.

Atunci, Lordul Malmesbury i-a cerut lui R. G. Colquhoun, aflat la București, să-l informeze pe consulul britanic de la Istanbul, H. A. Churchill, bunicul lui Winston Churchill, că era necesar să intervină pe lângă Poartă să formeze un guvern, deoarece în Principate trebuia să fie stabilitate.¹²

Adoptând această poziție, Marea Britanie a arătat a fi avut o atitudine deosebită, de susținere, pentru alegerea lui Alexandru Cuza în Moldova. Sublima Poartă, în acel tumult politic, nu a îndrăznit să contrazică Marea Britanie, cu toate că Al. Cuza nu s-a dus la Istanbul pentru a depune jurământul în fața sultanului.¹³

Lordul Malmesbury a mers mai departe. I-a cerut consulului H. A. Churchill să meargă la Iași și să se informeze la fața locului. În ziua de 15/27 ianuarie 1859, H. A. Churchill i-a trimis lui sir H. L. Bulwer, aflat la Istanbul, un lung raport pentru umplerea golului de informare a Londrei. Din el, rețin ceea ce interesează în cazul de față. Churchill a precizat că la data alegerii lui Alexandru Cuza ca domnitor „dintre deputați, trei sferturi au lipsit”, „...căci erau plecați la o petrecere”. Părerea lui H. A. Churchill a fost clar exprimată: alegerea lui Al. Cuza era mai

bună decât cea a venalului („corruptible”) Mihail Sturdza, a violentului („violent character”) Grigore Sturdza, sau a mediocrilor („mediocrities”) Negri, Lascăr Rosetti, Lascăr Catargiu.

În întâlnirea directă cu consulul britanic, Cuza a făcut o impresie foarte bună, anulând astfel toate denigrările adversarilor săi¹⁴.

Imediat, englezii au găsit prevederea legală din Convenție care permitea ca alegerea lui Cuza să nu fie contestată sau anulată:

„alegera nu a avut loc înainte de a 9-a zi după întrunirea Adunării și, în consecință, prezența a trei pătrimi din deputați nu era necesară”¹⁵.

Al. I. Cuza

Mai mult, de la data alegerii (5/17 ianuarie 1859) nu se înregistrase niciun protest oficial împotriva aceluia act.

În plus, în momentul învestirii oficiale (14/26 ianuarie 1859), mitropolitul Sofronie Miculescu i-a sărutat mâna lui Al. Cuza, iar toți opozanții lui, de până atunci, i s-au plecat în față.¹⁶

În lungul său raport, H. A. Churchill a mai arătat că l-a sfătuit pe domn ca în caz de complot să acționeze ferm. În final, cere ca Marea Britanie să-l sprijine pe principele Cuza.¹⁷

În noaptea de 23 ianuarie/4 februarie 1859, către 24 ianuarie/5 februarie 1859, din București, Colquhoun i-a scris lui Bulwer, aflat atunci la Istanbul, despre înțelegerea secretă între grupările politice.

Informatorii lui i-au arătat precis că a existat o convenție verbală între toate grupările politice pentru a fi ales, în unanimitate, la București, Alexandru Ioan Cuza.

Rezultatul a fost cel cunoscut, consemnat în aceeași telegramă:

„Astăzi la deschiderea Camerei câțiva membri progresiști au propus o ședință secretă a întregii Adunări. S-a căzut de acord să se excludă candidații diferitelor partide. Ulterior, s-a convenit asupra unui angajament solemn de a se vota pentru Cuza. Adunarea a procedat la formarea de comitete care au verificat în mod rapid mandatele, o problemă asupra căreia cu două zile înainte nu au putut ajunge la nici o hotărâre. Doar șase mandate au fost anulate. Adunarea fiind acum constituită cu numărul de 64 membri, a fost ales cu unanimitate de voturi Alexandru Cuza. Rezultatul a fost primit cu aclamații de entuziasm și s-au adus urale puternice suzeranului și puterilor garante. Formalitățile prevăzute pentru chestiunile de alegeri de către Regulamentul Organic și Convenția din august au fost respectate cu strictețe. În Cameră, astăzi, nu s-a exercitat nici o presiune din afară. Astăzi seară orașul este iluminat. Marea bucurie populară a succedat unui sentiment de extremă tensiune, sub care am lucrat cu toții în ultimele două zile.”¹⁸

Din toate aceste acte, practic o corespondență, rezultă clar că oamenii politici britanici urmăreau atent cele ce se petreceau în Principate. Ei au fost bine informați și, ca atare, au susținut discret, dar eficace, înfăptuirea actului Unirii, care le-a servit atunci pentru rezolvarea problemelor Gurilor Dunării. În încheiere trebuie să

menționez expres că nu am găsit nicio informație care să ateste că, în această direcție, ar fi fost o intervenție oarecare a masonilor membri ai Marii Loje Scoțiene înființată la Londra încă din anul 1713.

Astfel, se infirmă afirmațiile celor care au susținut că ar fi existat un amestec al masoneriei în rezolvarea acestei probleme pur românești.

NOTE

¹ A se vedea una din cele mai recente apariții, *Războiul Crimeii. 150 de ani de la încheiere*, Brăila, 2006, passim;

² Cf. *Documente privind unirea Principatelor*, vol. VII, *Corespondență diplomatică engleză (1856-1859)*, București, 1984, p. 390;

³ Cf. *Istoria Românilor*, vol. VII, Tom I, București, 2003, p. 465; Lucia Taftă, *Rapoarte diplomatice franceze despre Războiul Crimeii*, în *Războiul Crimeii. 150 de ani de la încheiere*, ed. cit., p. 109-117;

⁴ Cf. *Istoria Românilor*, vol. cit., tom cit., p. 447 și urm.;

⁵ Cf. Public Record Office, London, Foreign Office, 78/vol. 1277, f. 27-28 v.;

⁶ Idem, 78/vol. 1284, f. 220-223;

⁷ Idem, 78/vol. 1284, f. 227-232 v.;

⁸ Din rândurile proprietarilor care aveau moșii de peste 300 fălci făceau parte 78 mari boieri, 366 boieri de rangul II și 2099 boieri de rangul III; mulți dintre aceștia aveau moșii de peste 1 000 fălci, suprafață considerată modestă de diplomatul britanic; în aceeași scrisoare se afirmă că boierimea de rangul III putea fi determinantă în alegerea domnitorului prin număr, chiar fără experiență politică. (Ibidem);

⁹ Cf. Public Record Office London, Foreign Office, 78/vol. f. 211-216;

¹⁰ Idem, General Correspondence, Foreign Office 78/Turkey/vol. 1428, fără nr. pagină;

¹¹ Ibidem;

¹² Idem, 78/vol. 1441, f. 1;

¹³ Cf. Public Record Office, London, Foreign Office, General Correspondence, Foreign Office, 78 Turkey/vol. 1428, no. 71, fără nr. pagină;

¹⁴ Cf. Public Record Office, London, Foreign Office, 78/vol. 1443, f. 65-75;

¹⁵ Cf. Public Record Office, London, Foreign Office, General Correspondence, Foreign Office 78 Turkey/vol. 1428, fără nr. pagină;

¹⁶ Cf. Public Record Office, London, Foreign Office 78/vol. 1443, f. 65-75;

¹⁷ Idem;

¹⁸ Cf. Public Record Office, London, Foreign Office, 195/vol. 605, f. 308 v.

Radu Ștefan Vergatti

Academia Oamenilor de Știință din România

TÂRGOVIȘTE ÎN PERIOADA CONSTITUIRII STATULUI ROMÂN MODERN

Cetate a culturii și civilizației românești, primul centru tipografic din sud-estul Europei și reședința marilor domnitori din Evul mediu, Târgoviște intrase, după domnia lui Constantin Brâncoveanu, într-o perioadă de lentă decădere. Domnii fanarioți și-au lichidat treptat proprietățile deținute în oraș și împrejurimi, iar zidurile vechii curți voievodale au fost dărâmate și ansamblul domnesc lăsat în ruină.

Odată cu aplicarea Regulamentului Organic (1831), administrația locală intră în faza ei modernă¹. Se înființau sfaturile orășenești, sau „maghiștraturile”, ca organe de conducere a localităților ai căror membri erau aleși de către deputații de mahala (27 în cazul Târgoviștei). Orașul a fost împărțit în următoarele mahalale: Sfântul Gheorghe, Lemnului, Târgului, Tabaci, Mitropolia, Sfântul Nicolae, Stelea, Sârbi, Sfântul Constantin și Târgul de Afară. Cu doar o parte dintre deputații alegători prezenți (majoritatea părăsiseră localitatea din cauza epidemiei de holeră), alegerile l-au desemnat ca prezident al Sfatului Orășenesc pe logofătul Nicolae Andronescu, unul dintre conducătorii târgoviștenilor în lupta de redobândirea a moșiei orașului, acaparată de domnitorul Alexandru Suțu în 1821. Slaba activitate administrativă și neregulile constatate la Târgoviște, au provocat reacția administrației militare rusești, care poruncește Ocârmuirii județului Dâmbovița să organizeze noi alegeri. În iunie 1832 cei 27 de

deputați, convocați de urgență, îl aleg prezident pe Ioan Tolea.

Inițial personalul Sfatului a fost extrem de redus, membrilor aleși (un prezident, patru membri și un casier), adăugându-li-se un scriitor, doi dorobanți și doi sacagii, în 1833. În 1859 el funcționa într-o schemă mult extinsă, din cauza numeroaselor nevoi administrative, fiind angajați un secretar, un ajutor de secretar, un scriitor, doi cinovnici, un camerist, un arhitect, un îngrijitor la grădina publică, căpitanii de la cele cinci bariere ale orașului și ajutoarele lor.

Sfatul Orășenesc (numit din 1857 Municipality) nu a funcționat într-un spațiu propriu, utilizând câteva încăperi închiriate, în majoritatea timpului în casele lui Nicu Vlădescu și ale lui Iancu Petrescu, din centrul orașului. Problema construirii unui palat administrativ este pusă pentru prima dată în 1855, când se fac demersuri, fără rezultat, de a se construi un sediu, împreună cu poliția orașului, pe un teren situat în apropierea Turnului Chindia.

Sfatul orășenesc s-a preocupat mai mult de sistematizarea orașului, de pietruirea și lărgirea ulițelor, de stingerea incendiilor și a impus acoperirea caselor numai cu șindrilă și olane. S-a inițiat construirea „Podului cel Mare” peste râul Ialomița (1838-1840), s-au înființat noi cișmele și a început amenajarea grădinii publice de la capătul podului Mihai Bravul, precum și construcția închisorii (1846). Târgul din Afară a

fost mutat în interiorul orașului, pe terenul Târgului din Lăuntru, fiind numit în epocă „piața nouă” (1846).

Orașul reintră în circuitul vieții culturale românești grație a trei nume mari ale literaturii: Vasile Cârlova – primul poet modern din literatura noastră, care elogiază „*Ruinurile Târgoviștei*” (1828), poetul și fabulistul Grigore Alexandrescu și Ion Heliade Rădulescu – cea mai importantă personalitate a culturii române din perioada prepașoptistă și primul președinte al Academiei Române – ultimii doi fiind născuți la Târgoviște.

Deși școli particulare funcționau încă din 1741, pe lângă Mitropolie și biserici, înființarea unei școli publice datează abia din 1833. Activitatea ei fiind meritorie grație eforturilor profesorului Mihalache Drăghiceanu, inițiatorul primei biblioteci orășenești (1840).

Lucrări de refacere a diverselor edificii au fost demarate în urma vizitelor făcute de domnii țării, dar orașul suferă din nou în timpul revoluției de la 1848, când este pentru scurt timp refugiul guvernului provizoriu (iunie – iulie 1848), apoi comandament al trupelor de intervenție.

După retragerea trupelor ruse, staționate în oraș din 1848 până în 1851, principele Barbu Știrbei (1849-1853, 1854-1856), cu prilejul vizitei din 23 iulie 1851, s-a străduit să găsească soluții pentru dinamizarea vieții economice: a înființat trei bălciuri noi, a făcut demersuri pentru deschiderea unui nou drum spre Brașov și a dispus întocmirea unei noi hotărâncii a moșiei orașului. Au continuat reparațiile la Turnul Chindiei, au început lucrări la biserica Sfânta Vineri din incinta Curții Domnești (1852). În zona de sud-est a orașului s-au stabilit mai multe familii de bulgari (cartierul Sârbi), care construiau o nouă biserică (1854). S-au făcut eforturi pentru delimitarea străzilor și numerotarea caselor și s-au redeschis cursurile Școlii Normale (1855). În mai multe rânduri, târgoviștenii au solicitat ca orașul să fie cuprins în traseul proiectelor liniei ferate, așa cum s-a întâmplat și în timpul vizitei făcute de caimacamul Alexandru Ghica în 1857.

Important centru unionist, Târgoviște a cunoscut tumultul luptei politice, sub coordonarea comitetului Central al Unirii de la București. Pentru consultarea voinței românilor, atât în Țara Românească, cât și în Moldova urmau să fie alese Adunări ad-hoc, constituite

din reprezentanții tuturor județelor. În listele electorale pentru Adunări figurau 25 de proprietari de case din Târgoviște, printre care și Ion Alexandrescu, fratele poetului Grigore Alexandrescu – care nu reușise să fie înscris pe lista proprietarilor de moșii din județ².

În perioada pregătirilor pentru alegeri, orașul a fost vizitat de reprezentanții marilor puteri în Comisia de Informare de la București. Primul sosit, în aprilie 1857, a fost reprezentantul Marii Britanii, Henry Litton Bulwer – diplomat și politician liberal, fratele celebrului scriitor Edward Bulwer-Lytton. Diplomatul britanic a fost întâmpinat călduros la bariera poștei de deputații de mahalale și numeroși orășeni. În septembrie același an, era rândul reprezentantului Franței,

Talleyrand Perigord

Charles Angeliqve baron de Talleyrand Perigord, să fie întâmpinat de târgovișteni, în frunte cu marele moșier Sache Poroineanu, președintele municipalității. Poroineanu a ținut să-l informeze pe nepotul marelui Talleyrand că Târgoviștea fusese reședința domnilor Valahiei. Tot în septembrie 1857, reprezentantul Sardiniei, cavalerul Raffaello Bensi, a venit la Târgoviște și a ținut să vadă mormântul lui Mihai Viteazul de la Mănăstirea Dealu, al cărui efort unificator îl compara cu cel făcut de regele său, Vittorio Emanuele.

Alegerile pentru adunarea electivă Țării Românești, cea care trebuia să aleagă viitorul domn, desfășurate în ianuarie 1859, i-au desemnat pe colonelul Ioan Emanoil Florescu, din partea districtului, și maiorul Lăzureanu, din partea orașului Târgoviște.

Alegerea ca domn a lui Alexandru I. Cuza (1859-1866) a fost primită cu simpatie și entuziasm. Cu prilejul vizitei domnitorului, la 17-18 iunie 1859, orășenii au împodobit gardurile cu scoarțe și macaturi, așternând și covoare de flori pe uliță. Domnul a poposit la Mănăstirea Dealu și la Curtea Domnească și, impresionat de primirea făcută, a dăruit locuitorilor nevoiași suma de 1500 de lei. Urmarea imediată a vizitei a fost alocarea de către Departamentul Cultelor și Instrucțiunilor (condus la acel moment de poetul târgoviștean Grigore Alexandrescu) a importante sume de 5000 de lei pentru refacerea clopotniței de la intrarea în Curtea Domnească.

În același an, cunoscutul om politic Vasile Boierescu nota într-un memorial de călătorie: „Acest oraș este așezat în pozițiune cea mai avantajoasă. Pus între două râuri, Dâmbovița și Ialomița, având la spate dealurile cele mai pitorești și împresurat de câmpiile cele mai roditoare, acest oraș unește, pe lângă avantajele abundenței, și pe cele strategice...Târgoviștea este avută în antichități și în suveniruri istorice. Dar cu cât mărimea sa cea veche a fost splendidă, cu atât starea sa actuală aduce tristețe și inspiră pe poeți a plânge. Pământul e foarte roditor; între altele, se află la marginea Ialomiței, lângă oraș, chiar cărbuni de pământ în suprafața nisipului; pozițiunea topografică e minunată; clima sănătoasă; caracterul locuitorilor vesel și ospătar. Dar lipsește comerțul, lipsește industria, lipsește activitatea, lipsește adică miezele cari animează un oraș și-l face a prospera... Locuitorii vechii capitale a României strigă demult ca să li se deschiză meziile de comunicare, căci stau închiși și nu pot lucra.”³

Promulgarea legii de organizare administrativă din 31 martie 1864 de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, a dus la noi modificări în structura conducerii orașului. Târgoviștea devenea o comună urbană, condusă de un consiliu comunal (compus din 11 consilieri) ales o dată la patru ani, în fruntea căruia se afla primarul, ales dintre consilieri, ajutat de doi ajutoari de primar. Primul primar al orașului a fost ales Gheorghe Ludescu (iulie 1864), cel care fusese și ultimul prezident al Sfatului Orașenesc, persoană fără studii superioare, dar cu o bogată experiență în administrație.

Reparațiile efectuate la bisericile Geartoglu, Sfântul Ionică (1860), sau cele de la Târgul de săptămână erau insuficiente. Înființarea unui externat de fete, susținut de Așezămintele Brâncovenești, (1860) a reprezentat un suflu nou. Spitalul începea să funcționeze în casele donate de Nicolae Băleanu (1860). La 2 august 1865, s-a pus piatra fundamentală la Arsenalul Armatei, unitate reprezentativă pentru Târgoviște, cu rol important în dezvoltarea orașului – rezultatul inițiativei colonelului Ioan Emanoil Florescu, devenit, între timp, primul șef al Statului Major General al Armatei Române.

Sache Poroineanu

La 5 septembrie 1865 se terminau lucrările de construcție a „Școlii Domnești” (actuala Școală Populară de Artă), prima clădire publică cu destinație specială, care deschidea o nouă concepție arhitecturală. Inițiativa construirii noului local a aparținut lui Mihail Petrescu, cel care a reușit să mobilizeze obștea orășenească și să convingă în 1856 magistratul de necesitatea construcției. Fondurile au fost obținute prin tăierea a 883 hectare de pădure de pe moșia orașului, dar și prin donațiile substanțiale făcute sau strânse de către Ion Ghica, Mihail Petrescu și Ioan Fusea. Proiectul noii școli a fost realizat de arhitectul orașului Ploiești, D.

Varga, iar licitația pentru construcție a fost câștigată de Nicolae Gheorghiu, din același oraș. S-a executat și amenajarea curții și împrejmuirea ei cu gard de fier, în 1865 aceasta fiind unica clădire din oraș de utilitate publică, special construită. Inspecția făcută de revizorul școlar în 1866 aprecia că „localul de școală este foarte mare și nou clădit. Cu asemenea local, în această comună, se poate executa îndată și pe deplin art. 31, care cere ca toți băieții, de la 8 până la 12 ani inclusiv, să meargă neapărat

la școală.” Școala primară de băieți își desfășura activitatea dimineața și după-amiaza, după un orar tip, elaborat de minister, cu 24 de ore de curs pe săptămână.

Inițiativele luate în perioada domniei unirii vor fi continuate și sub prințul (din 1881 regele) Carol de Hohenzollern, domnie lungă în care Târgoviștea își conturează caracterul urban modern.

NOTE

¹ Pentru detalii v. Alexandru Ștefănescu, Mihai Oproiu, „Târgoviște-Florența valahă”, în *Enciclopedia orașului Târgoviște*, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2011, p.7-28;

² Pentru detalii v. Mihai Oproiu, Pârvan Dobrin, *Târgoviște: orașul și împrejurimile sale între 1821-1918*, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2001, p.85-86;

³ Vasile Boierescu, *Din impresiunile unui călător prin țară*, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2007.

Prof. dr. Alexandru Ștefănescu

DEMERS BIBLIOTECAR MODERN

REAȚIA BIBLIOTECILOR DIN ROMÂNIA ÎN FAȚA CRIZEI PROVOCATE DE PANDEMIA CU COVID 19

Introducere

Bibliotecile trebuie să joace un rol indispensabil pe perioade de criză, cum este cea pe care tocmai am traversat-o, fiind un fel de centru informațional pentru membrii comunității deservite. Un rol important îl are în această perioadă selectarea și evaluarea informației

diseminate în spațiul public de către profesioniștii din cadrul acestor instituții care au capacitatea de a oferi acel sentiment de siguranță și normalitate în situații de criză, tocmai prin faptul că își bazează argumentația informațională pe o selecție și o evaluare foarte strictă.

Un rol important în această paradigmă îl joacă adaptabilitatea personalului din cadrul bibliotecilor, adaptabilitate care a mai fost testată de-a lungul vremii prin faptul că această profesie a cunoscut, poate, cele mai drastice transformări, trecând într-un timp destul de scurt de la modul tradițional de lucru la cel impus de noile tehnologii informaționale și comunicaționale. În vreme de criză se demonstrează capacitatea bibliotecarului de a selecta, achiziționa, evalua și disemina informația pertinentă. Chiar dacă spațiul fizic este închis publicului, personalul trebuie să continue să ofere informații la distanță. Cum a decurs acest lucru în perioada pe care tocmai am trăit-o, vom încerca să aflăm prin intermediul acestei analize.

1. Metodele de informare/comunicare abordate de diverse tipuri de biblioteci în perioada analizată

În decursul perioadei analizate (16 martie-13 aprilie 2020) au fost analizate site-urile

diverselor tipuri de biblioteci pentru a face o trecere în revistă a metodelor alese de către acestea în vederea menținerii legăturii cu publicul aferent comunităților pe care le deservesc. Au fost selectate biblioteci de tipuri diverse tocmai pentru a observa modul în care au răspuns misiunii lor primare: informarea publicului: naționale (Biblioteca Națională a României; Biblioteca Academiei Române), publice județene (toate cele 41 de biblioteci județene plus Metropolitană București), centrale universitare (București, Cluj, Iași, Timișoara), universitare de stat sau private (Craiova, Târgoviște, Pitești, Brașov, Politehnica București, ASE București, Constanța, Sibiu, "Spiru Haret", "Titu Maiorescu", Universitatea Româno-Americană, Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir) specializate, în speță cele medicale (*Carol Davila* București, *Grigore T. Popa* Iași, *Victor Babeș* Timișoara, *Iuliu Hațieganu* Cluj Napoca, *George Emil Palade* Târgu Mureș).

Prima observație a fost că majoritatea bibliotecilor au sistat lucrul cu publicul, fapt laudabil având în vedere contextul pandemic legat de răspândirea virusului. Această hotărâre nu a fost luată simultan și unitar de către toate bibliotecile, aspect normal dacă luăm în calcul că autoritățile tutelare care le coordonează sunt diferite (consiliile județene pentru bibliotecile județene, consiliile locale pentru bibliotecile municipale, Ministerul Educației pentru BCU-uri, universitățile pentru bibliotecile universitare, instituțiile de învățământ pentru bibliotecile aferente etc.). Ulterior, fiecare instituție în parte a abordat unele aspecte legate strict de situația de criză, dar și pe cele legate de păstrarea unei legături cu utilizatorii proprii.

Printre aspectele legate strict de situația de criză menționăm:

— postarea unui anunț, asumat/neasumat de conducerea bibliotecii respective, prin care

utilizatorii sunt informați că activitățile cu publicul sunt suspendate pe perioada pandemică;

– oferirea de informații referitoare la coronavirusul COVID-19;

– oferirea de informații privind combaterea răspândirii acestuia (postarea de articole, studii etc. din publicațiile deținute de fiecare bibliotecă în parte);

– acces la resurse informaționale, din surse oficiale, referitoare la situația de criză.

Printre aspectele legate de menținerea legăturii cu utilizatorii menționăm:

– oferirea accesului la resursele digitale ale bibliotecii;

– posibilitatea de a scana un număr limitat de pagini/cerere care să poată fi transmis via email;

– informarea că termenul de restituire a publicațiilor se prelungește automat pe toată perioada declarată de urgență și că nu se percep penalizări;

– organizarea de activități on line (poveștile pentru copii prin YouTube sau social media).

În urma analizei au fost constatate următoarele:

– **Prezența anunțurilor/comunicatelor privind suspendarea activităților cu publicul pe perioada declarată pandemică:**

Biblioteci naționale: Biblioteca Națională a României a postat 3 anunțuri la date diferite (primul datat 10 martie 2020, ultimul 8 aprilie 2020, acesta fiind și asumat de conducere); Biblioteca Academiei Române a postat un singur anunț cu referire la hotărârea nr. 6/6.03.2020 a Grupului de suport tehnico-științific privind gestionarea bolilor înalt contagioase pe teritoriul României

Biblioteci publice județene: Biblioteca Metropolitană București a postat un anunț datat 30.03.2020; din rândul județenilor toate au avut astfel de anunțuri cu excepția celor de la Călărași și Mehedinți: primul anunț a fost făcut pe data 11.03.2020 de trei biblioteci – Biblioteca Județeană Dâmbovița, Biblioteca Județeană Piatra Neamț și Biblioteca Județeană Vrancea, urmat pe 12.03.2020 de **Biblioteca Județeană „Károni János”** Harghita și Biblioteca Județeană "Ovid Densusianu" Hunedoara. Biblioteca *Teleki-Bolyai* din Târgu Mureș afișează un simplu anunț în care se specifică cum că toate vizitele sunt sistate

Biblioteci centrale universitare: toate cele 4 biblioteci au avut anunțuri începând cu data de 12.03.2020

Biblioteci universitare: din cele analizate doar bibliotecile universităților din Craiova, Brașov,

Politehnica București, ASE București și Sibiu au avut anunțuri postate. Dintre cele private, *Spiru Haret* are un anunț postat pe site-ul universității, nu al bibliotecii

Biblioteci specializate (medicale): doar Universitatea *George Emil Palade* Târgu Mureș are un anunț privind programul special din această perioadă, datat 10.03.2020. Bibliotecile universităților de medicină *Grigore T. Popa* Iași și cea din Cluj Napoca au informații doar pe site-urile universităților respective.

– **Informații specifice referitoare la COVID 19 și la măsurile de igienă care trebuie respectate**

Bibliotecile județene din Bacău, Baia Mare, Botoșani, Dâmbovița, Gorj, Ialomița, Vaslui, Vrancea sunt cele care în această perioadă au oferit pe site-urile lor informații de acest gen

Biblioteci universitare: doar Biblioteca Universității din Sibiu a avut postate astfel de informații

– **Acces la informații oficiale oferite de către instituții ale statului**

Bibliotecile județene din Constanța, Dâmbovița, Iași sunt cele care au conștientizat importanța diseminării informațiilor oficiale legate de pandemie

Postări pe site-ul bibliotecii ale anunțurilor autorităților locale referitoare la starea de criză:

Bibliotecile județene Alba Iulia, Cluj și Iași au postat anunțurile autorităților locale

– **Anunțuri privind prelungirea și nepenalizarea întârzierilor în ceea ce privește returnarea publicațiilor**

Biblioteca Metropolitană București: anunț datat 30.03.2020

Biblioteci județene: majoritatea, cu excepția celor de la Călărași și Mehedinți care nu au oferit nici o informație în această perioadă

Biblioteci centrale universitare: toate cele 4 biblioteci

Biblioteci universitare: Craiova, Brașov, Politehnica București, ASE București și Sibiu

– **Informare asupra accesului la resursele digitale ale bibliotecii**

Biblioteci naționale: Biblioteca Națională a României nu are nici un anunț în acest sens, dar site-ul oferă oportunități prin *Biblioteca Digitală Națională*; Biblioteca Academiei Române nu are nici un anunț în acest sens, dar site-ul oferă oportunități prin *Medievalia*

Biblioteca Metropolitană București are biblioteca digitală inaccesibilă, explicația

fiind legată de lipsa fondurilor alocate pentru mentenanță

Biblioteci județene: bibliotecile județene din Arad, Brăila și Covasna au preluat resurse digitale de pe site-ul Bibliotecii Naționale; cele mai multe oferă acces în format digital la publicațiile proprii: Cluj (revista *Lectura*), Constanța (resurse digitizate din fondurile proprii), Craiova (resurse digitizate din fondurile proprii), Dâmbovița (revista *Curier*; resurse digitizate din fondurile proprii), Gorj (memoria culturală), Harghita (Memoria Ținutului Secuiesc), Brăila (Literatură română), Hunedoara (*Scriitori Hunedoreni*); Sibiu (resurse digitizate din fondurile proprii)

Bibliotecile centrale universitare ai permis, de regulă, accesul la bazele de date științifice abonate. În plus, Biblioteca Centrală Universitară București a permis accesul și la edițiile online ale publicațiilor *Bursa*, *Ziarul financiar & Business magazin*, *Forbes România*, *Forbes Life*, *Forbes Kids*, *Curierul Național* și *România Liberă*. Biblioteca Centrală Universitară Timișoara a oferit o listă de resurse electronice cu acces liber și a furnizat articole full text de pe platformele de resurse electronice abonate (CEEOL și JSTOR). Biblioteca Centrală Universitară Cluj a oferit acces și la bibliotecile digitale: *Transilvanica*, *Școala Ardeleană*, *1918 Transilvania 100+*. Biblioteca Centrală Universitară Iași a facilitat și accesul gratuit la cărțile electronice din colecțiile *De Gruyter* și *CABI*

Biblioteci universitare: Biblioteca Universității din Sibiu a permis accesarea bazelor de date științifice de la distanță până în iunie 2020, program derulat sub deviza **#deacasă**, precum și acces online la publicații periodice abonate; Biblioteca Politehnica București a permis acces la bazele de date științifice abonate.

Biblioteci specializate (medicale): Biblioteca Universității *George Emil Palade* Târgu Mureș a facilitat accesul la fondul digitizat de documente aflate în Sala Muzeu de Istoria Medicinii și Farmaciei.

Posibilitatea de a scana un număr limitat de pagini/cerere care să poată fi transmis via email

Biblioteci naționale: Biblioteca Națională a României permite acest serviciu în baza unui Regulament specific; Biblioteca Academiei Române oferă acest serviciu contra cost

Biblioteca Metropolitană București oferea acest serviciu în limita a 30 de pagini

Biblioteci județene: la data analizei trei biblioteci ofereau acest serviciu, cele din Constanța, Dâmbovița și Sibiu

Biblioteci centrale universitare: Biblioteca Centrală Universitară București permitea acest serviciu la cerere, prin completarea unui formular online; Biblioteca Centrală Universitară Cluj oferea acest serviciu contra cost, în baza unei cereri; Biblioteca Centrală Universitară Timișoara accepta maxim 3 cereri /zi a câte 30 pagini și pentru cei care nu aveau permis de bibliotecă, dar aveau adresă de mail instituțională; Biblioteca Centrală Universitară Iași oferă acest serviciu contra cost.

Biblioteci universitare: unele dintre ele au acest serviciu contra cost

Biblioteci specializate (medicale): Universitatea „George Emil Palade” Târgu Mureș oferă acest serviciu contra cost

– Organizarea de activități on line

Biblioteci naționale: pe perioada analizată nici una din cele două biblioteci (Biblioteca Națională a României și Biblioteca Academiei) nu organizau astfel de evenimente

Biblioteca Metropolitană București a prezentat un *Calendar al activităților online prin care oferea utilizatorilor* mijloace alternative de petrecere a timpului liber, pe mai multe platforme de socializare

Biblioteci județene: Biblioteca Județeană Botoșani a lansat programul **#bibliotecaecutine care s-a concretizat într-un dialog permanent, inedit**, prin intermediul rețelelor on-line, fiind o campanie de provocare la lectură, dar și de familiarizare cu comorile bibliotecii; Bibliotecile județene din Oradea și Brașov au oferit activități în mediul virtual axate pe Basmă on line, Consiliere psihologică, sau Povestea de miercuri; Biblioteca Județeană Brăila a inițiat programul **Informați de acasă**; Biblioteca Județeană Călărași a organizat un atelier virtual iar Biblioteca județeană Craiova, expoziții, cursuri, aniversări on line. Biblioteca Județeană Dâmbovița a creat pagini de facebook pentru toate secțiile și filialele unde au fost prezentate cărți și documente din colecțiile bibliotecii. Biblioteca Județeană Ialomița s-a axat pe lectura on line, cea de la Mehedinți pe expoziții virtuale iar Piatra Neamț pe **Povestea de seară**

Biblioteci centrale universitare: Biblioteca Centrală Universitară din București a oferit un tur virtual iar cea de la Cluj prin programul **#stamacasasi**, diverse activități specifice on line

Bibliotecile universitare și cele specializate (medicale) nu au oferit astfel de servicii în această perioadă

2. Constatări privind modul de reacție al bibliotecilor la situația de criză

Analizând site-urile și paginile de facebook ale diverselor biblioteci am constatat că majoritatea au fost preocupate în a-și anunța utilizatorii cu privire la încetarea activităților cu publicul, în concordanță cu recomandările privind starea de urgență decretată la nivel național. Cea mai mare pondere au avut-o bibliotecile județene (mai puțin două neavând nici un anunț de acest fel pe site-urile instituțiilor, Călărași și Mehedinți). Biblioteca Județeană Călărași are un anunț de acest gen pe pagina de facebook, datat 31 martie 2020).

Unele dintre biblioteci, în special cel județene și una universitară, au demonstrat în această perioadă că rolul lor primordial este acela de diseminatori de informații verificate despre pandemie pentru comunitatea deservită. Astfel, s-a dovedit că nevoile de informare ale publicului în situații specifice sunt și ele specifice. De exemplu, cerințele de informare ale cadrelor medicale, și nu numai, au fost din ce în ce mai mari iar bibliotecarii au avut o responsabilitate majoră în ceea ce privește satisfacerea la modul cel mai profesionist a acestor cerințe.

Surprinzător, primele biblioteci care au înțeles acest lucru au fost cele județene care, prin intermediul site-urilor și a paginilor de facebook au transmis astfel de informații preluate din surse sigure. De asemenea, tot bibliotecile județene au fost cele care au popularizat informațiile oficiale provenind de la autoritățile locale. Singura bibliotecă de nivel universitar care a oferit informație științifică referitoare la COVID 19 a fost cea a Universității din Sibiu (resurse științifice de ultimă oră despre Coronavirus, cu accesare de la distanță sub deviza **#deacasă**). Din punctul nostru de vedere, Biblioteca UMF "Carol Davila" București ar fi putut să se autoimpună în această perioadă ca lider de opinie în ceea ce privește oferirea unor informații de specialitate legate de COVID 19 sau despre alte aspecte medicale, având autoritatea profesională asupra informațiilor distribuite pe baza unor

surse sigure și pertinente (până la data de 22 aprilie 2020 nu avea postat pe site-ul propriu nici un fel de informație de acest gen.) Nici alte biblioteci aparținând universităților cu profil medical nu au oferit astfel de informații în această perioadă.

În perioade de criză credibilitatea sursei reprezintă cheia unei comunicări eficiente. Astfel, instituțiile oficiale (guvern, ministerul sănătății, ministerul de interne, Smurd, direcțiile de sănătate locale etc.) au fost cele care au câștigat încrederea oamenilor. Dintre aceste surse credibile nu ar trebui să lipsească nici bibliotecile. Din păcate, la acest capitol, bibliotecile românești nu au reacționat foarte bine. Doar trei biblioteci județene (Constanța, Dâmbovița, Iași) oferind acces la informații provenind din aceste surse oficiale.

Referitor la modul de adaptare privind transmiterea informațiilor către public și menținerea legăturii cu acesta în această perioadă restrictivă, am constatat că majoritatea bibliotecilor analizate au identificat soluții care să le mențină în atenția utilizatorilor. Astfel, Biblioteca Națională a României a oferit acces la biblioteca digitală (fonduri documentare, carte străină veche și bibliofilă, expoziții virtuale, incunabule, periodice românești vechi, manuscrise etc.). În schimb, accesul la bazele de date abonate era permis doar de la sediul instituției. Biblioteca Academiei Române permitea accesarea proiectului *Medievalia* care conține texte fundamentale ale culturii române medievale. Biblioteca Metropolitană București, chiar dacă afirma pe site că oferă acces la biblioteca digitală, aceasta era inaccesibilă. Bibliotecile județene au pus la dispoziția publicului, în format digital, documente referitoare la istoria locală (cărți, manuscrise, vederi, ex libris-uri, publicații proprii etc.). Bibliotecile centrale universitare și o parte din cele universitare au oferit acces liber la bazele de date științifice la care aveau abonament, precum și la unele publicații periodice (vezi BCU București). O surpriză plăcută a oferit-o Biblioteca Universității *George Emil Palade* Târgu Mureș care permitea accesul la fondul digitizat de documente aflate în Sala Muzeu de Istoria Medicinii și Farmaciei.

Un aspect foarte important a fost acela al activităților care s-au mutat în spațiul on line. Foarte multe biblioteci județene au găsit soluții

inovative pentru a menține legătura cu cititorii. Astfel, au organizat lecturi on line, au oferit consultanță psihologică, au inițiat expoziții virtuale, cursuri on line, tururi virtuale etc. De asemenea, paginile de Facebook ale bibliotecilor au fost mult mai bine percepute în această perioadă de către public, majoritatea activităților desfășurându-se practic acolo. Au fost postate informații de actualitate legate de practicile de igienă, idei privind exercițiile fizice care pot fi efectuate acasă, sfaturi de combatere a depresiei etc.

Concluzii

Din cercetare noastră am dedus că majoritatea bibliotecilor au avut o reacție promptă la situația generată de criză. Multe dintre ele au făcut anunțuri publice în timp util legate de suspendarea activității cu publicul. O parte au furnizat informații despre situația de criză sau relaționat la aceasta, iar altă parte s-au limitat la a oferi informații stric legate de activitatea bibliotecii în sine.

O dată în plus s-a adevărat că bibliotecile joacă un rol important în furnizarea de informații verificate despre situațiile de criză utilizatorilor proprii, mai ales în contextul în care știrile false au căpătat o foarte mare răspândire și, din păcate, un tot atât de mare impact în rândul celor care nu au capacitatea de a discerne între o informație falsă și una reală. În aceste perioade de criză rolul bibliotecarului este fundamental, acesta fiind specialistul care are capacitatea de a evalua sursa de informare astfel încât în momentul când a diseminat o informație, să existe siguranța veridicității acesteia.

Un alt aspect demn de luat în seamă de autorități ar fi acela ca bibliotecile să fie incluse în comandamentele de gestiune a situațiilor de urgență deoarece astfel pot contribui la rezolvarea unor probleme legate de comunicarea informațiilor atât de necesare în vremuri de criză. De exemplu, Biblioteca Județeană Dâmbovița a fost inclusă, prin decizie a autorității tutelare, în componența unui grup de lucru pentru întocmirea unui plan de continuitate a activităților la nivelul instituțiilor județului.

De observat că furnizarea de link-uri către resursele verificate cu privire la situația de criză în sine nu a fost o prioritate pentru biblioteci, cu excepția a câtorva dintre biblioteci județene.

Bibliotecile trebuie să își folosească poziția de sursă principală de informații de

încredere, oferind acces rapid și ușor celor care caută informații despre ce trebuie să facă în caz de urgență. Sunt necesare cercetări suplimentare privind modul în care bibliotecile pot colabora cel mai bine cu alte organizații pentru a răspunde nevoilor de informații ale publicului în perioadele de criză și pentru a deveni participanți activi la planificarea comunității de urgență și la activitățile de răspuns.

BIBLIOGRAFIE

- Announcement Information Provided by United States' Public Libraries During the 2020 COVID-19 Pandemic/ Ting Wang and Brady Lund. Emporia State University
- Centers for Disease Control and Prevention. (2020). Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). Retrieved from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/faq.html>.
- Guan, W. J., Ni, Z. Y., Hu, Y., Liang, W. H., Ou, C. Q., He, J. X.,... & Du, B. (2020). Clinical characteristics of coronavirus disease 2019 in China. *New England Journal of Medicine*. Retrieved from: <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2002032>
- Hoehl, S., Berger, A., Kortenbusch, M., Cinatl, J., Bojkova, D., Rabenau, H.,... & Neumann, P. (2020). Evidence of SARS-CoV-2 infection in returning travelers from Wuhan, China. *New England Journal of Medicine*. Retrieved from: <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2001899>.
- Huang, C., Wang, Y., Li, X., Ren, L., Zhao, J., Hu, Y.,... & Cheng, Z. (2020). Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *The Lancet*, 395(10223), 497-506.
- Jung, S., Akhmetzhanov, A. R., Hayashi, K., Linton, N. M., Yang, Y., Yuan, B., ..., & Nishiura, H. (2020). Real-time estimation of the risk of death from Novel Coronavirus (COVID-19) infection: Inference using exported cases. *Journal of Clinical Medicine*, 9(2), 523.
- Kobayashi, T., Jung, S., Linton, N. M., Kinoshita, R., Hayashi, K., Miyama, T., ..., & Nishiura, H. (2020). Communicating the risk of death from Novel Coronavirus Disease (COVID-19). *Journal of Clinical Medicine*, 9, 580.
- Li, Q., Guan, X., Wu, P., Wang, X., Zhou, L., Tong, Y.,... & Xing, X. (2020). Early transmission dynamics in Wuhan, China, of novel coronavirus-infected pneumonia. *New England Journal of Medicine*.
- Zach, L. (2011). What do I do in an emergency during times of crisis. *Science and Technology Libraries*, 30(4), 404-413.

Prof. univ. dr. Agnes Terezia Erich

PROGRAMUL DE SPECIALIZARE „DEZVOLTATOR DE E-LEARNING”

Învățăm online, despre învățarea online, pentru a preda online.

Institutul de Cercetări Avansate Interdisciplinare „Constantin Angelescu” (ICAI), subordonat Academiei Oamenilor de Știință din România, a organizat programul de specializare pentru ocupația **Dezvoltator de E-learning**, care este autorizat de Comisia de Autorizare a Furnizorilor de Formare Profesională a Adulților a Municipiului București.

Proiectul se bazează pe cartea „Educația prin E-learning”, care îi are ca autori pe prof. univ. dr. Doina Banciu, conf. univ. dr. Ben-Oni Ardelean, conf. univ. dr. ing. Larisa Ivașcu și Conf. univ. dr. Daniel Fodorean.

Dezvoltatorul de e-learning este un specialist în educație și formare profesională care folosește tehnologia informației și comunicației (TIC), precum și strategii și metode de predare-învățare specifice programelor de învățare la distanță. Dezvoltatorul de e-learning este o ocupație certificată în România (Codul Ocupațiilor din România – 235905) ale cărei competențe sunt formate și dezvoltate prin programe de formare continuă, organizate de furnizori publici sau privați.

Programul se adresează în principal cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și universitar, specialiștilor în formare și educație, bibliotecarilor care trebuie să ofere resurse on-line pentru susținerea procesului de e-learning. De asemenea, persoanele interesate de furnizarea de cursuri, inclusiv programe de training pentru personalul unei companii, pot fi beneficiarii acestui program.

Cursul este susținut de formatori invitați, recunoscuți ca experți în domeniile predare-cercetare-dezvoltare-inovare: Prof. univ. Dr.

ing. Doina Banciu – Director General al Institutului de Cercetări Avansate Interdisciplinare, Vicepreședinte al Academiei Oamenilor de Știință din România, Conf. univ. dr. Daniel Fodorean – Coordonatorul Programului „Dezvoltator de E-learning”, Conf. universitar dr. Ben-Oni Ardelean, deputat în Parlamentul României, Conf. univ. dr. ing. Larisa Ivașcu, directorul Centrului de Cercetări în Inginerie și Management din Universitatea Politehnică Timișoara, Prof. univ. Dr. ing. Dumitru Popescu – Universitatea Politehnică din București, Prof. univ. Dr. ing. Razvan Rughinis – Universitatea Politehnică din București, Dr. ing. Victor Vevera – director general al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică, specialist în securitate cibernetică, Conf. univ. dr. Mireille Rădoi – director general al Bibliotecii Centrale

Doina Banciu

Daniel Fodorean

Larisa Ivașcu

Ben-Oni Ardelean

Universitare „Carol I”, Dr. Carmen Cîrnu – director științific al Institutului Național de Studii și Cercetări în Comunicații (INSCC), specialist în e-learning, lector univ. dr. ing. Mihai Dumitrache, șef administrare domenii RoTLD – Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică.

Programul se compune din următoarele module:

1. Analiza nevoilor de e-learning;
2. Implementarea politicilor de e-learning;
3. Managementul resurselor umane;
4. Managementul programelor de educație / formare prin e-learning la nivelul organizației;
5. Dezvoltarea conținuturilor și materialelor suport pentru sistemele de educație / formare prin e-learning (LMS – Learning Management System);
6. Evaluarea programelor de educație / formare prin e-learning.

Pregătirea se face în **format online**, utilizând atât modalități sincrone directe, cât și modalitățile asincrone. Cursanții se vor conecta online prin Zoom pentru pregătirea teoretică și pentru pregătirea practică. Participantul la curs va lucra în mod independent pe platforma Moodle, sub îndrumarea formatorului, atât pentru aprofundarea cunoștințelor teoretice (SI – studiu individual), cât și pentru realizarea anumite activități practice (P). Intercalarea celor două modalități în structura cursului conferă cursanților posibilitatea de a experimenta în mod personal și direct învățarea la distanță în diferitele sale forme.

Cursul are 60 de ore și este structurat astfel:

PREGĂTIREA TEORETICĂ		PREGĂTIREA PRACTICĂ	
Curs Online 10 ore	Studiu Individual 10 ore	Activități Aplicative Asistate (AA) 25 ore	Proiect Practic (P) 15 ore

Programul se va desfășura pe o perioadă 4 săptămâni, prin alternarea întâlnirilor online directe cu activități independente desfășurate pe platformă.

Curs Online	Studiu Individual & Proiecte Practice
Activități Aplicative Asistate	Proiecte Practice
Activități Aplicative Asistate	

Până în prezent, cursul a fost parcurs de două serii de participanți, printre care s-au numărat cadre universitare (de la profesori la asistenți universitari), profesori din mediul gimnazial și de liceu, trainerii din diferite companii de stat și private.

Interesul pentru cursul „Dezvoltator de e-learning” este ridicat pentru că, în perioada pe care o traversăm, nevoia de utilizare eficientă a tehnologiei informației și comunicației este o cerință obiectivă în procesul de educație și formare continuă. În conformitate cu codul ocupațiilor din România, dezvoltatorul de e-learning (cod 235905) trebuie să aibe competențe în utilizarea unor metode de predare-învățare specifice programelor de învățare la distanță. Cursul susținut de ICAI asigură aceste competențe și le certifică printr-un certificat de calificare eliberat Ministerul Muncii și Justiției Sociale și respectiv Ministerul Educației Naționale.

Următoarele serii va fi programată începând cu data de 30 martie 2021, respectiv 7 mai 2021.

Detalii asupra cursurilor se găsesc la link-ul <http://www.ica.ro/>

Prof. univ. dr. ing. Doina Banciu

Vicepreședinte al Academiei Oamenilor de Știință din România

EDUCAȚIA PRIN E-LEARNING (Despre viitorul digital al educației)

Atunci când este corect implementat, mixat și aliniat cu alte strategii de învățare, sistemul de tip e-learning poate reprezenta piesa centrală a unui sistem eficient și continuu de învățare. (E-learning în educație, Pisău Aurelia)

Autorii Doina Banciu, Ben-Oni Ardelean, Larisa Ivașcu și Daniel Fodorean, sunt cei care propun și dezbat tema de extremă actualitate a Educației prin E-learning, care, în curând, va deveni cea mai importantă componentă în viața tuturor celor care doresc să învețe – de la elevii care abia își încep formarea, la adulții preocupați de învățarea pe tot parcursul vieții.

Preocuparea pentru înțelegerea și explicarea fenomenului actual, care se accelerează în mod excesiv, și care, în teoria evoluționistă are nevoie de timp pentru implementare, duce la formularea unor principii și teorii ce vin în sprijinul oamenilor, argumentând propuneri bazate pe acceptare, echilibru, sprijin, susținere și foarte multă dorință de dialog la un nivel care să transceadă dincolo de experiențele noastre anterioare.

Cartea de față se constituie într-un imperativ al oamenilor de știință și cercetători din domeniu și nu numai. (volum publicat prin colaborarea editurii Academiei Oamenilor de știință din România și a Editurii Tehnice care își propune să prezinte consecințele educației on line, importanța resurselor educaționale digitale, dar și limitele acestor metode de învățare la distanță.

Doina Banciu, unul dintre inițiatorii proiectului prin care a apărut lucrarea Educația prin E-Learning, este profesor universitar la Universitatea Politehnică București, este Vicepreședinte al Academiei Oamenilor de Știință din România, Președinte și director general al Consiliului Științific al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare de Informatică, ICI București și membru al Comisiei Naționale a Bibliotecilor: spune că: „ideea cărții a apărut la începutul pandemiei de Covid-19, când încă nu se cunoștea ce amploare va lua acest virus, din dorința de a facilita accesul on line al tuturor celor care sunt nevoiți să învețe sau să lucreze fără a intra în comunitate.

„Lucrarea a apărut ca o necesitate reală pentru mediul în care suntem obligați astăzi ca profesori să asigurăm procesul de învățare pe deoparte și deopotrivă pentru elevi care trebuie să învețe on line”, spune Doina Banciu. Acestui studiu elaborat ce ia în considerare posibilități de manifestare ale societății, în raport direct cu oamenii și instituțiile în care aceștia activează, „cu singurele

accesibilități către – granițele – unei lumi interconectate deschise printr-o singură poartă, on -line-ul, respectiv digitalul”. Aceasta fiind „singura certitudine pe care societatea contemporană a acceptat-o”. (E-Learning, pg. 11)

Este un ghid de utilizare atât pentru persoanele angrenate în procesul de învățare: profesori, instructor, elevi, studenți, părinți, cât și pentru alte persoane care, în condițiile actuale, trebuie să se informeze, să comunice și să lucreze fără a se deplasa în colectivitate.

Suntem martori incontestabili care prin informare susținută, certificăm posibilitatea de a ne angaja în experiențe ce ne oferă alegeri inteligente care să contribuie la dezvoltarea noastră și ca indivizi, avem obligația de a accepta cât mai multe situații care să ne ofere răspunsuri personale pentru a face alegerile ce ni se potrivesc.

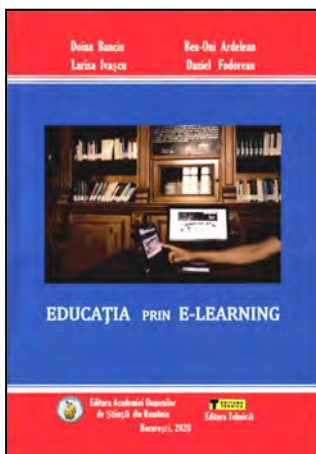
Rezultatele pe care încercăm să le aplicăm astăzi, sunt deja răspunsuri pentru procesele de schimbare ce se așteptau a interveni, însă, situația actuală, accelerează acest proces de adaptare, grăbind factorii decizionali să fie mult mai activi și mai radicali.

„Apariția acestui volum este binevenită, pentru că el clarifică o serie de probleme, răspunde la o serie de întrebări pe care ni le adresăm cu

toții în sistemul de educație. Cartea se bazează pe experiențe foarte solide, pe punctele de vedere ale unor oameni cu viziune, care cunosc ce se întâmplă în sistemul de educație, cunosc limitele învățământului e-learning. Avem nevoie de biblioteci, avem nevoie de carte, avem nevoie de resurse digitale în această perioadă mai mult decât oricând”, a spus despre carte, prof. Sorin Cîmpeanu, președintele Consiliului Național al Rectorilor din România.

Necesitatea schimbării se află sub semnul învățării, însă, așa cum se va stabili pe parcursul cărții, nu al unei învățări tradiționaliste, ci al uneia impregnate de nevoia de acomodare cu noile principii educaționale de viitor, în care digitalizarea nu solicită numai un spațiu de acțiune, ci și un spațiu de trăire emoțională.

Într-o lume modernă, dinamică, în care informațiile se actualizează în fiecare secundă, fiecare persoană, indiferent de vârstă și ocupație,

este obligată să învețe și să se perfecționeze continuu.

E-Learning-ul a apărut ca răspuns la aceste nevoie, fiind totodată unul dintre subiectele principale din planul de acțiune a e-Europe 2005. Trebuie să fie analizate cu luciditate limitele pe care le avem, să le cunoaștem, pentru a încerca să le depășim. Despre acest lucru este de fapt vorba, despre ceea ce avem, ce știm și mai ales despre ceea ce trebuie să știm.

Utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor ca instrument pentru transmiterea și dobândirea de cunoștințe a progresat în decursul timpului odată cu evoluția și răspândirea calculatoarelor și a rețelelor de comunicație, îndeosebi Internet. Acesta este contextul în care întregul proces al e-learning-ului pe scară largă a găsit un teren adecvat, pentru construcția noilor forme de educare a copiilor și tinerilor în toate sistemele de școlarizare. Odată cu implementarea tehnologiei, au apărut noi teorii, metode și practici în școlarizare. Toate acestea sunt prezentate sub forma unor teorii și metode ale e-learning, cu exemple și puncte de vedere corecte, formulate în urma unor studii și abordări ale unor lucrări de specialitate, cu citate din lucrări de referință, care punctează ferm necesitatea unor schimbări majore, care să însufletească progresul, bazat pe informații studii și rezultate reale. Este un dialog susținut și permanent între învățarea formală, nonformală și informală.

În acest context, trecerea la procesul de e-learning pe scară largă a găsit teren adecvat, în cele mai multe cazuri...E-learning pentru construcția noilor forme de educare a copiilor și tinerilor, în toate sistemele de școlarizare.

Dar, odată cu tehnologia, au apărut noi teorii metode și practice în procesul de învățământ.

Ca și suport academic-informațional de referință, lucrarea ia în considerare și prezintă succint teorii din sistemele de e-learning din universități din mai multe țări, rezultate în urma unui studiu internațional și instrumente informatice în sprijinul educației on line. Pentru o imagine cât mai completă cartea este structurată în trei capitole care tratează subiectele enumerate mai sus.

În prima parte se pun în discuție „procesul instructiv-educativ, în forma învățământului la distanță, având ca premise fundamentale faptul că, educația on line se constituie ca o nouă paradigmă în educație”. Tot aici urmărim argumentele care susțin o astfel de premisă, schimbările socio-culturale și tehnologice cât și specificul educației la distanță așa cum rezultă din ansamblul de concept teoretice ale acestui process instructiv-educativ,. Prezentarea celor mai importante teorii ale învățământului la distanță.

Toate practicile și metodele de e-learning adoptate, trebuie să aibă elementele constitutive ale procesului de învățare-predare la distanță.

Acest capitol conchide cu ideea că, „e-learningul înseamnă mai mult decât utilizarea

terminologiei informației și comunicației în procesul educațional”. (E-learning, pag. 17)

Structurarea celei de-a doua părți constă în cadrul unei rețele de cercetare internațională, metode de învățare sincrone și asincrone și beneficiile utilizării acestora, cu informații structurate și complete referitoare la stadiul actual al procesului de învățământ și percepțiile studenților referitoare la mediul on line pentru desfășurarea activităților didactice.

Cea de-a treia parte completează argumentele anterioare prin dispunerea resurselor tehnice necesare și colecțiile digitale de date ca suport pentru informare, documentare, instruire, educare, fără de care însușirea învățării ar fi imposibilă, se dispun surse de informare digitale, în special biblioteci digitale(resursele vii de informare și stocare a informațiilor trecute, prezente și viitoare din toate domeniile), precum și descrieri de proiecte realizate sau în desfășurare, ce au ca obiectiv construirea de colecții digitale din țară. Ultimul capitol prezintă de altfel ansamblul „preocupărilor la nivel național și internațional pentru crearea bibliotecilor digitale” (E-learning, pag. 17).

Așadar avem în față o lucrare ce încearcă să aducă siguranță inteligenței emoționale, foarte greu încercată în ultimul an.

Educație clasică sau e-learning? Cred că, pe termen lung, va fi un mix între cele două forme de învățare, care, corect utilizat, va aduce beneficii semnificative în societatea semnificative în societatea românească.” (Olimpia Bratu)

Concluzia importantă după lecturarea acestui volum este următoarea: învățământul alternativ, trebuie să devină o opțiune clară, să aparțină în totalitate celor implicați în sistemul de abordare și învățare, să ofere oportunitatea alegerilor care exprimă cel mai bine nevoia de informație. Accesarea și optimizarea celor mai eficiente căi de îmbogățire a culturii noastre generale, de aflare a unor răspunsuri rapide și corecte cu posibilități de informare suplimentară într-un mod cât mai eficient cu putință. Vorbim despre progres, actualitate, interconectivitate.

Suntem datori să încercăm să ne fie bine, să ieșim din impas, de aceea am fost dotați cu inteligență, împreună suntem asaltați de evenimentele ce au loc la nivel micro și macro social, poate că, am uitat să facem lucruri împreună, am uitat să cream momente am uitat să fim atenți unii cu alții, să observăm și să facem pașii unii către alții. Avem acum oportunitatea de a ne demonstra nouă, că putem crea lumi împreună și că putem clădi punți de legătură indestructibile.

Există poveste pentru fiecare lucru important din viața noastră...Să formulăm una care să fie pe placul nostru și numai în avantajul generațiilor ce vor urma.

Anca Radu

Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu” Dâmbovița

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița în spațiul online. Păstrăm continuitatea activităților de animație culturală

Anul 2021 a debutat sub semnul aceleiași îngrijorări legate de pandemia globală. Schimbarea impusă în modul de comunicare între oameni ne face să continuăm interacțiunea la distanță cu utilizatorii instituției noastre.

Rolul fundamental al unei biblioteci publice – acela de a oferi surse de informare de încredere și de a constitui un liant pentru membrii unei comunități – devine esențial în perioade ca aceasta pe care o parcurgem.

Colectivul bibliotecii "Ion Heliade-Rădulescu" acordă o importanță deosebită siguranței utilizatorilor și face toate eforturile pentru a menține continuitatea serviciilor oferite acestora. Chiar dacă, la un moment dat, toate serviciile pentru public (împrumut de carte, activități de animație culturală) au fost temporar suspendate, biblioteca a rămas alături de utilizatorii săi și a continuat să ofere acces online la informații și la activitățile organizate.

Secția Multimedia Internet a bibliotecii și-a propus să depășească barierele impuse de izolarea fizică, a profitat de avantajele tehnologiei și a acordat întâietate întâlnirilor mijlocite de platformele Zoom, Google Meet, Webex.

La început de an ne-am regăsit cu o mare parte dintre partenerii noștri – elevi și cadre didactice, pe platformele online și am desfășurat alături de aceștia activități culturale prilejuite de calendarul cultural al lunilor ianuarie și februarie:

– Atelierul „Să redescoperim lumea plină de umor a lui Caragiale”. Expoziția virtuală cu

desene realizate de elevii Școlii nr. 13 Târgoviște a fost organizată cu ocazia împlinirii a 169 de ani de la nașterea marelui dramaturg I. L. Caragiale.

– Audiții „*Memoria discului: lirica eminesciană în interpretări celebre*”. Înregistrările epocii ne-au permis să îi ascultăm pe Tudor Arghezi vorbind despre Mihai Eminescu, pe Mihail Sadoveanu recitând poezia „*Sara pe deal*”, pe Valeria Seciu recitând „*Și dacă...*”, pe Ion Caramitru citind poezia „*Glossă*”. Evenimentul a fost prilejuit de aniversarea poetului Mihai Eminescu, în 15 ianuarie.

Întâlnirile, expozițiile și cursurile online au avut rolul de a ne apropia unii de ceilalți – bibliotecari și utilizatori.

Merită amintit, de asemenea, calendarul cultural al lunilor ianuarie și februarie, care ne-a dat ocazia să cunoaștem personalitățile aniversate în aceste luni, să le descoperim opera și performanțele realizate: W. A. Mozart, Florin Piersic, Constantin Brâncuși etc. Calendarul este alcătuit de echipa Sălii Multimedia Internet și este ilustrat online cu detalii audio sau vizuale aflate în colecțiile secției. Sunt amintiți aici muzicieni, pictori, actori, sculptori, arhitecți sau alte personalități culturale române sau internaționale.

Mulțumim tuturor celor care au rămas conectați cu resursele culturale și educaționale oferite de biblioteca noastră.

Raluca Rusu și Florina Rotaru

Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu” Dâmbovița

DEPOZITUL LEGAL AL BIBLIOTECII „I. H. RĂDULESCU” DÂMBOVIȚA

Depozitul legal, element fundamental în structura Bibliotecii „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, este spațiul în care sunt prelucrate, conservate și organizate documentele care fac parte din patrimoniul mobil local.

După promulgarea Legii 111/1995, începând cu anul 1996, Biblioteca „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița a coordonat Depozitul legal local de tipărituri și alte documente grafice și audio-vizuale, conform normelor transmise de Biblioteca Națională a României. În prezent, documentele care fac parte din Depozitul Legal sunt organizate într-un fond cu caracter distinct și independent de celelalte colecții, prelucrarea, conservarea și depozitarea acestora respectând dispozițiile legale în vigoare. Sunt cuprinse aici: cărți, broșuri, fascicule, ziare, reviste, almanahuri, enciclopedii, albume, atlase, teze de doctorat, cursuri universitare, compact-discuri. Acestea fac parte din toate domeniile clasificării zecimale universale (CZU) utilizată în biblioteci.

În calitate de păstrător al memoriei și culturii locale are următoarele atribuții:

- constituirea, evidența, conservarea în depozite a fondului intangibil;
- comunicarea și distribuirea exemplarelor pentru semnalarea în statistică și pentru elaborarea Bibliografiei Locale;
- dezvoltarea colecțiilor bibliotecii cu tipărituri și alte categorii de documente din producția locală curentă, care fac obiectul Legii Depozitului legal;
- consultare, la cerere, în cadrul Secției Periodice – Legislație.

Strâns legat de evoluția presei și a editurilor de pe plan local, de cele mai multe ori este perceput ca o măsură coercitivă înregistrând constant dificultăți. Din perioada Regulamentului Organic și până în zilele noastre, invariabila a

rămas însă, tendința agenților producători de a eluda legea și prevederile sale în ceea ce privește obligațiile ce le revin.

Deși recuperarea exemplarelor cu titlu de DL a înregistrat rezultate bune în anumite perioade, mijloacele legale de recuperare au fost folosite inconsecvent. Au avut de suferit autoritatea Legii și Depozitul Legal în sine.

Identificarea editorilor/producătorilor care nu respectă prevederile legii este una dintre activitățile de bază în implementarea eficientă a sistemului DL. Din experiența proprie în cadrul serviciului DL, am identificat două mari probleme care limitează activitatea de monitorizare:

- lipsa mecanismelor pentru identificarea unor categorii de documente;
- lipsa procedurilor/mijloacelor pentru a identifica nivelul de respectare a legii.

În ciuda tuturor impedimentelor se remarcă o evoluție pozitivă a fondului documentar local, astfel încât de la 7000 de u.b. existente în anul 2014 am ajuns în prezent la 12.000 de u.b. Depozitul Legal reprezintă un fond dinamic aplicându-se principiul recuperării retroactive a publicațiilor, motiv pentru care situația unităților bibliografice este în permanentă actualizare.

Întrucât existența pandemiei a determinat modificări și în bibliotecile publice, am încercat în toată această perioadă ne adaptăm rapid respectând cerințele utilizatorilor.

Pentru a veni în sprijinul acestora am demarat activități online precum:

- prezentarea titlurilor nou apărute în colecțiile DL;
- deservirea anumitor texte în variantă scanată;
- prezentarea autorilor dâmbovițeni care au marcat cultura locală, fiecare în domeniul său de activitate, prin: ilustrații detaliate însoțite de explicații, informații esențiale sintetizate despre fiecare dintre cei care au contribuit la modelarea culturii locale.

Acestă schimbare de paradigmă confirmă încă o dată că Depozitul Legal este un mecanism sigur și eficient prin care producția locală de documente este acumulată, aducând beneficii de interes public, garantând cetățenilor accesul la o colecție valoroasă.

Magda Toma

Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu” Dâmbovița

DUȘMANUL DE DINCOLO DE ECRAN

Nelson Mandela spunea că „*educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea*”. Evenimentele petrecute de-a lungul istoriei și dorința oamenilor de a progresa și a afla cât mai multe despre lumea care ne înconjoară sunt dovada faptului că afirmația lui Mandela este cât se poate de adevărată.

În mod firesc, cuvântul „*educație*” este asociat cu școala, locul unde copiii și tinerii trec prin procesul de învățare formală. Totuși, provocările lumii moderne necesită, de multe ori, o abordare diferită. Toți oamenii învață lucruri noi pe parcursul vieții, indiferent de vârstă, iar procesul este mai eficient atunci când se folosesc metode creative, non-formale.

Caracterul inovativ al acestor metode este dat de versatilitatea lor și ușurința cu care pot fi adaptate la orice mediu social. Ele pot fi desfășurate oriunde, inclusiv la școală, deoarece completează cunoștințele tehnice și dezvoltă competențele-cheie ale celor care participă la activități bazate pe educația non-formală.

Teatru forum este una dintre cele mai interactive metode de educație alternativă. El a fost creat de către regizorul brazilian Augusto Boal și „*s-a născut*” la începutul anilor '70 în Peru. Deși poate fi considerat un act artistic, teatru forum este, în primul rând, un instrument de intervenție socială. Scopul său este acela de a semnaliza problemele din societate și a-i îndemna pe cetățeni să găsească soluții ce pot fi puse în aplicare.

Cunoscut și ca „*Teatrul opresaților*” este jucat, în principal, cu scopul de a stimula spiritul civic al cetățenilor, empatia lor și dorința de a-și ajuta semenii aflați într-o situație dificilă ori în risc de

excluziune socială. Se pune în scenă acolo unde există persoane ale căror drepturi sunt încălcate, oameni care devin victime ale discriminării sau sunt opresate din diverse motive.

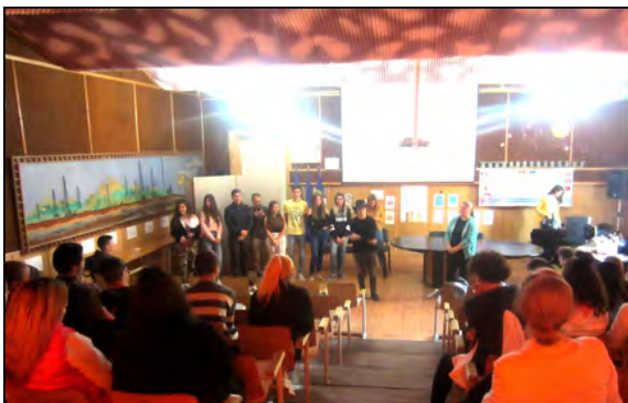
Întrucât le dă spectatorilor ocazia de a identifica soluții pentru problema expusă și de a-și exprima opinia, teatru forum este și o bună metodă de promovare a educației civice. Prin participarea la o astfel de reprezentație, cei prezenți ajung să conștientizeze importanța implicării și sunt mai pregătiți să-i sprijine pe cei care au nevoie.

Datorită caracterului său non-formal și interactiv, o reprezentație de teatru forum poate fi pusă în scenă atât în aer liber, cât și în interior. Putem asista la o scenetă de acest fel chiar și în spații unde nu putem vedea piese de teatru clasic: grădinițe, școli, licee, muzee, biblioteci ș.a.

De fapt, bibliotecile moderne nu mai sunt doar locuri unde pasionații de lectură pot veni să împrumute cărți. Ele au devenit un spațiu unde membrii comunității, indiferent de vârstă, pot participa la diferite activități culturale, programe de formare, educație, socializare etc. Tot aici bibliotecarii bine pregătiți, comunicativi și deschiși îi așteaptă cu programe și proiecte menite să contribuie la dezvoltarea celor care își doresc, aducându-și pe această cale contribuția proprie la schimbarea în bine a comunității pe care biblioteca o deservește.

Teatru forum este, desigur, una dintre activitățile care se pot realiza la bibliotecă. Acesta a fost prezentat bibliotecarilor din Dâmbovița de către Biblioteca Județeană *Ion Heliade Rădulescu* Dâmbovița prin Centrul EUROPE DIRECT Târgoviște și, cu sprijinul tinerilor actori voluntari, a ajuns în multe comunități din județ.

Prin intermediul „Teatrului opresaților” s-au abordat multe probleme delicate ale societății actuale: mamele minore, bullying-ul, violența în familie, mediul înconjurător ș.a. De fiecare dată, spectatorii au înțeles mesajul și s-au implicat în rezolvarea problemei expuse.

Un caz aparte îl reprezintă, în ultimii ani, hărțuirea pe Internet care a atins cote alarmante în România, iar instituțiile statului și societatea civilă încearcă să găsească soluții pentru a stopa acest fenomen. În acest sens, echipa de voluntari a Centrului EUROPE DIRECT Târgoviște din cadrul Bibliotecii Județene Ion Heliade Rădulescu Dâmbovița desfășoară de câțiva ani o campanie menită să tragă un semnal de alarmă asupra consecințelor pe care le poate avea cyberbullying-ul și modul în care fenomenul afectează viața victimelor sale.

Unele situații par să-și găsească rezolvarea cu ajutorul teatrului forum, dar în fiecare zi apar noi provocări în societatea românească. Din acest motiv, echipa EUROPE DIRECT Târgoviște continuă și în 2021 campania „Stă în puterea ta să schimbi ceva”. Sub acest motto, actorii voluntari vor să aducă în atenția publicului alte și alte probleme ale comunității.

Dependența de tehnologie tinde să devină sabia cu două tăișuri a societății moderne. Oamenii încep să folosească rețelele sociale de la vârste foarte fragede, atunci când nu conștientizează pericolele care îi pândesc dincolo de ecran. De multe ori, copiii și tinerii devin victime ale cyberbullying-ului și nu au curajul de a vorbi cu prietenii sau adulții din jurul lor despre asta.

În colaborare cu licee, școli gimnaziale și biblioteci publice din întreg județul Dâmbovița, am organizat reprezentații de teatru forum cu tema *Dușmanul de dincolo de ecran – alege să nu fi o victimă a cyberbullying-ului!*

Evenimentele au avut loc fie în interior, fie în exterior și au fost realizate cu sprijinul autorităților locale. Actorii-voluntari, îndrumați de membrii echipei organizatorice din cadrul Centrului EUROPE DIRECT Târgoviște, au pus în scenă reprezentații inspirate din realitatea zilelor noastre.

Ei au demonstrat că lipsa implicării și nepăsarea față de problemele cu care se confruntă semenii noștri pot da naștere unor tragedii.

Pentru că vorbim de teatru forum este clar că trebuie să implicăm și publicul-spectator. În a doua parte a reprezentațiilor, publicul este invitat să-și exprime ideile și să găsească soluții pentru a rezolva problema exemplificată. Transpunându-se în pielea personajelor, tinerii au reușit să o salveze pe eroina piesei noastre – „Ramona”, o victimă a cyberbullying-ului.

Piesa de teatru forum este urmată de o scurtă dezbatere în cadrul căreia participanții identifică împreună potențiale soluții pentru stoparea hărțuirii online. Cu toții și-au exprimat dorința de a participa și la alte activități asemănătoare.

În acest an, una dintre reprezentațiile puse în scenă va fi realizată în cadrul proiectului „Îndrăznește să își pese!”, o inițiativă care se desfășoară în 21 biblioteci publice din județ pe tot parcursul lui 2021. Proiectul se adresează adolescenților și, în cadrul său, tinerii vor putea afla mai multe despre subiecte de interes pentru ei. Relațiile reciproce dintre femei și bărbați, rolurile de gen și stereotipurile bazate pe acestea sunt subiecte relevante, fiind mult dezbătute de secole. Credem că toți suntem responsabili pentru valorile pe care să le oferim următoarei generații. Or asta înseamnă să reflectăm asupra propriilor noastre valori și sisteme de valori și să analizăm critic ceea ce noi dorim să investim în generațiile viitoare pentru a ajuta la a crește tineri și apoi adulți fericiți, încrezători în sine, curajoși și sănătoși. Am dori să îi vedem onorând valorile culturale și simțind toleranță și respect față de alte religii și orice altă apartenență socială, economică, etică, geografică, de gen sau sex.

O altă temă aleasă pentru reprezentațiile de teatru forum din acest an este mediul înconjurător. Prin intermediul acestei teme vom încerca să găsim soluții pentru a proteja mai eficient natura, astfel încât să diminuăm poluarea și să trăim într-un mediu mai curat.

Nu în ultimul rând, în cadrul campaniei din acest an, actorii voluntari vor continua „să atingă” și problematica cyberbullying-ului (a hărțuirii online). Din cauza pandemiei și a timpului petrecut online, fenomenul a crescut simțitor în ultimul an, provocând victimelor traume grave. Reprezentațiile de teatru forum cu această tematică ne vor ajuta să găsim potențiale soluții pentru a conștientiza și a rezolva această problemă.

Rămâneți alături de noi!

Vlăduț Andreescu

CLUBUL DE LECTURĂ – „CĂLĂTORIE ÎN LUMEA POVEȘTILOR”

Tradiții de lectură în orașul nostru sunt atestate documentar încă din 1890. „Liga pentru Unitatea Culturală a Tututor Românilor” a avut o secție din 1923 în Găești și își desfășura aici o parte din activități. În 1924 președintele acesteia, Alexandru Năsturaș rostește cuvântul de inaugurare a bibliotecii publice. Reorganizată în 1950, când devine bibliotecă raională, a avut pentru început 1500 unități de bibliotecă. Din 1996 Biblioteca Orășenească Găești poartă numele scriitorului găeștean Aurel Iordache.

Cei care au dat viață acestei instituții de cultură în timp: Ana Radu; Nina Stanciu; Florica Petcu; Ioana Păceșilă; Maria Leu; Maria Dumitru; Stela Sima; Lucreția Stanciu; prof. Maria Dumitru; Valentina Tufescu; Elena Mazilescu; Teodora Mugurel, au încercat permanent să îi determine pe oameni, indiferent de statut social sau de vârstă, cât de important este să „ai carte”.

Astfel, au fost puse în practică tot felul de activități, tot felul de acțiuni, tot felul de evenimente, dar am ales să vă vorbim despre unul foarte drag sufletului nostru desfășurat în biblioteca noastră.

Proiectul „Călătorie în lumea poveștilor”, început în luna martie anul 2019, a urmărit

„instigare la lectură”, trezirea interesului pentru carte prin intermediul lecturii de plăcere, care „să-i seducă pe copii” și, astfel, să-i apropie de lectură de-a lungul întregii vieți.

Întâlnirile bilunare care au continuat până în martie 2020, s-au desfășurat în sala de lectură a bibliotecii unde cei 8 copii înscriși în proiect au avut la dispoziție un număr foarte mare de cărți din fondul instituției, achiziționate recent, de jocuri și jucării și toate acestea într-un spațiu creat special pentru copii și care a fost dotat cu mobilier atractiv, corespunzător pentru astfel de oaspeți.

La prima întâlnire participanții au fost familiarizați cu spațiul bibliotecii, li s-a explicat cum sunt așezate cărțile la raft, cum să folosească catalogul alfabetic și cum să-și găsească singuri o carte în raft. Bineînțeles, au fost invitați și părinți și bunici. Fiecare are un cuvânt de spus atunci când este vorba de educația celor mici.

Important nu e cititul unui anume titlu sau gen de carte, nu ne-am propus o temă anume de discuție, nu am avut pentru început o carte a lunii pe care să o citim și despre care să discutăm. Fiecare copil a citit ce a vrut și a împărtășit celorlalți impresii despre cartea citită determinându-i astfel să aleagă aceeași lectură sau nu. Prin

dezbatere, studii de caz, exerciții creative de interpretare și redactare, prin joc și joacă, prin vizionări de filme sau pur și simplu „povestirea cărții” am încercat o abordare modernă, interactivă și dinamică a literaturii menită să apropie sufletul copiilor de „sufletul” cărților, făcându-i capabili să folosească creativ „paradisul” din bibliotecă. Mai mult, copii au simțit că biblioteca le aparține și că aici se simt ca acasă și pot întâlni prieteni.

În cadrul clubului „Călătorie în lumea poveștilor” copii au citit următoarele cărți:

- Minunea în 365 de zile de R. J. Palacio;
- Pippi Șosețica de Astrid Lindgren;
- Shiloh de Naylor Reynolds Phyllis;
- Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia de Sema Lagerlof;
- Din capul meu de Draper Sharon;
- Bunicuța hoțomană de David Walliams;
- Coraline de Neil Gaiman;
- Cum să spânzuri o vrăjitoare de Adriana Mather;
- Povestea Ellei de Gail Carson;
- Aventurile lui Huckleberry Finn de Mark Twain;
- 250 de întrebări și răspunsuri;
- Vrăjitoarele de Roald Dahl;
- Cei doi teribili de Jory John; Mac Barnett;
- Scârții de Tom Fletcher.

Copiii au devenit povestitori și personaje de poveste și au intervenit în desfășurarea întâmplărilor prezentate schimbând uneori finalul sau alcătuind, la rândul lor scurte povești pe tema cărții citite.

S-a pus accentul pe dezvoltarea personalității copiilor prin lectură și scris, prin comunicare și creație și prin implicarea părinților și a bunicilor în organizarea de minipiese de teatru create chiar de cei mici. Experiența adulților în crearea de costume adecvate a fost un avantaj real și de mare folos. Distracția a fost la cote maxime la fiecare întâlnire și toți cei prezenți au plecat acasă încantați de ceea ce au învățat prin joc și joacă la bibliotecă.

Deși unii dintre ei aveau reticențe în a-și prezenta ideile, spațiul primitor al bibliotecii, lipsa unor reguli stricte și amabilitatea bibliotecarelor au făcut din timizi niște vorbăreți care s-au întrecut în ceea ce înseamnă creativitatea, improvizația și...lectura.

Ideea a fost ca, în timp, să modificăm această formă de organizare și să trecem și la discuții gen „cartea lunii”. Pandemia de Covid 19 ne-a împiedicat să continuăm proiectul, dar atunci când lucrurile vor reveni la normal întâlnirile clubului vor continua.

Plăcerea cititului de cărți se învață, așa că, atâta vreme cât vor exista oameni care să se preocupe de lectură, ea nu va dispărea.

Încheiem cu speranța că vom putea reprimi utilizatorii în bibliotecă și cu cuvintele marelui nostru cronicar, Miron Costin: „... că nu iaste alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”.

Valentina Tufescu și Teodora Mușurel

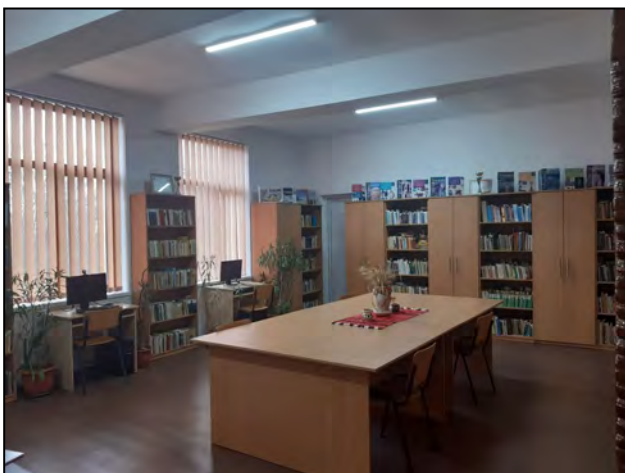
Biblioteca Orășenească „Aurel Iordache” Găești

O nouă bibliotecă, un nou început...

Gândește-te la locurile în care îți place să mergi și care te fac să te simți bine. Poate fi cafenea locală unde ești întâmpinat cu un zâmbet, o ceașcă de cafea și o melodie care se aude pe fundal. Sau poate în parcul din apropiere ca să citești ziarul, însă uneori nu te poți concentra din pricina agitației unor copii angrenați în jocuri zgomotoase. Vrei liniște pentru ca ai de lucru, însă vecinul tocmai s-a gândit să tundă gazonul și, parcă, nivelul de atenție scade. Ai nevoie de liniște, de bunăvoință, de divertisment, de informare sau pur și simplu vrei să socializezi savurând un ceai? Biblioteca este răspunsul pentru toate aceste nevoi, iar bibliotecarul îți stă la dispoziție îmbrăcând haina specialistului, a informatorului, a prietenului de discuții sau chiar de joacă, dacă faci parte dintre cei dornici de distracție prin formulele educative.

Cele mai multe biblioteci din zilele noastre au creat o varietate de spații și locuri care să susțină stările noastre complexe pe tot parcursul zilei, să ne facă să ne simțim bine când suntem acolo și, cel mai important, să aducem comunitatea împreună pentru experiențe comune.

În timp ce biblioteca trecutului era definită de serviciile tranzacționale – împrumutul și returnarea cărților – în zilele noastre se observă cum dinamica bibliotecii s-a schimbat prin adăugarea unei laturi relaționale în toate procesele sale, iar această transformare creează mai multă valoare pentru utilizatori. Așadar, pentru a întâmpina o mare parte din așteptările comunității, o nouă bibliotecă a fost creată în comuna Mătășaru, cu spații generoase și tehnologie modernă pentru ca utilizatorul să

beneficieze de cele mai bune condiții. Noua instituție creată deține două săli spațioase: biblioteca propriu-zisă, care te întâmpină cu atmosfera prietenoasă a sălii de lectură și cu zâmbetul generos al bibliotecarului dornic să răspundă nevoilor tale, și o sală pentru conferințe și evenimente culturale. De asemenea, holul instituției este rezervat punctului de informare europeană Europe Direct, cu materiale informative gratuite, care se adresează, fără discriminare, tuturor cetățenilor comunei care caută informații privind oricare dintre domeniile de activitate ale instituțiilor Uniunii Europene.

Cum interacțiunea față în față are mai multe avantaje decât cea din mediul on-line, așteptăm cu nerăbdare ameliorarea contextului pandemic și, astfel, biblioteca să abunde cu spirite dornice de cunoaștere, de socializare, de divertisment, așa cum se întâmpla chiar și în vechea bibliotecă, mai puțin generoasă ca spațiu și posibilități și care se situa în clădirea primăriei comunei. Totuși, și acum, biblioteca se străduiește desfășurare activități variate și interesante, dar într-un cadru mai restrâns.

Generoasă, spațioasă și primitoare, după o îndelungă organizare, noua bibliotecă din comuna Mătășaru și-a deschis ușile începând cu 15 februarie 2021, iar cetățenii comunei și nu numai, rând pe rând sau în grupuri mici, respectând măsurile de protecție în vigoare, sunt invitați să-i treacă pragul...

Denisa Bodi

Bibliotecar, Biblioteca Comunală Mătășaru

BIBLIOTECA COMUNALĂ CIOCĂNEȘTI, JUDEȚUL DÂMBOVIȚA

Bibliotecarul astăzi se confruntă cu multe tipuri de activități: este îndrumător pentru elevii care vin să-și rezolve temele din bibliografia școlară, îi ajută la rezolvarea proiectelor din curricula școlară, realizează împreună cu utilizatorii activități social culturale pentru a omagia sau comemora personalități din cultura română și cea universală, realizează scenete de teatru satirice cu țintă către elevii cu rezultate slabe la învățătură pentru a-i motiva să se îndrepte etc, etc.

„Întotdeauna în spatele unui intelectual stă și munca unui bibliotecar, care prin îndrumarea și sfaturile lui, ajută la instruirea omului intelectual în devenire”. Totodată bibliotecarul realizează CV-ul pentru persoanele care sunt în căutarea unui loc de muncă, inițiază sesiuni de instruire pentru folosirea unui calculator pentru oamenii din comunitate care vin pentru prima dată să utilizeze un astfel de echipament, să se acomodeze cu acest mijloc de comunicare în vederea susținerii examenului de conducător auto și altele. Imprimă biletele de avion la cererea persoanelor care solicită acest serviciu, trimite către Electrica Furnizare contractele semnate și completate de către clienții acestei companii și care sunt utilizatori ai serviciilor oferite de biblioteca noastră, expediază către Casa de Pensii Dâmbovița, Casa de Sănătate și Comisia de Handicap Dâmbovița, documentele persoanelor din comunitate care doresc actualizarea datelor pentru rețete-medic familie și vechime în muncă, stagiul de cotizare pentru cei aflați în pragul pensionării.

La inițiativa utilizatorilor periodic se realizează la Biblioteca Comunală Ciocănești sesiuni de lucru handmade, unde utilizatorii își dezvoltă creativitatea și pun în aplicare tehnici și metode noi de lucru cu hârtia, pensula și lâna (lucrul manual), realizând lucrări de care se mândresc fiind expuse la bibliotecă și pe holurile școlii unde învață, dacă vorbim de cei mai mici cetățeni ai localității care vin la bibliotecă. În fiecare vacanță de vară începând cu anul 2018 la noi la bibliotecă se desfășoară „Școala de vară de la Ciocănești”, activitate ce se întinde pe o perioadă de zece zile și include 8-13 ateliere de lucru cu traineri abilitați pe diferite domenii de lucru și participarea a peste 140 de elevi anual de la cele 3 școli din comunitate. În anul 2018 s-

a organizat cea de a X-a ediție a „Școlii de vară de la Ciocănești” cu ajutorul Asociației ApEal și am avut ca parteneri Primăria comunei Ciocănești și cele trei școli de pe raza comunei.

În cadrul bibliotecii funcționează 8 calculatoare cu internet pentru public, două imprimante și un scanner. Aici utilizatorii scanează, printează, xeroxează documente și comunică prin camere web cu rudele din străinătate.

Deși suntem în perioadă de pandemie biblioteca este deschisă cu respectarea măsurilor de prevenire și combaterea efectelor acesteia, iar Regulamentul este afișat și regulile sunt respectate de către utilizatori. Cărțile returnate de cititori sunt păstrate 3-4 zile în cutii special pregătite și care poartă inscripția „Cărți în carantină” și apoi sunt igienizate. Utilizatorii bibliotecii vin pe rând, se dezinfectează și nu staționează mai mult de 5 minute, documentele cerute de aceștia fiind în așteptarea lor, solicitările venind de la cetățeni pe What’up, messenger sau e-mail ori prin telefon. Numeroase solicitări de la cititori: referate, bibliografii și alte cerințe se soluționează prin e-mail, What’up și Facebook-ul bibliotecii. Cei care au de realizat referate ori care vin ca să utilizeze calculatoarele în scop profesional pot petrece mai mult timp, dar câte o persoană cu mască și mănuși.

Cele trei școli generale de pe raza comunei au încheiat „Parteneriat Educațional” cu Biblioteca Comunală Ciocănești pentru perioada de pandemie și activitățile cu mai mulți elevi se desfășoară în online pe diferite platforme de socializare și cu participarea cadrelor didactice și

diriginților de clase în funcție de temele pe care le solicită școala sau biblioteca. Datorită acestor colaborări avem și rezultate pozitive și activități cuprinse în aria curriculară desfășurate cu succes de ambele părți, elevii înregistrând progrese.

Pentru concursurile de pictură și desene desfășurate de biblioteca noastră fiecare participant respectă Regulamentul utilizatorilor în perioada de pandemie, iar la activitățile și concursurile de hande-made, fiecare participant depune lucrările într-un plic sigilat și depune la bibliotecă. După trecerea perioadei de carantinare se face dezinfectarea, apoi plicurile sunt desfăcute, iar juriul poate să desemneze câștigătorii locurilor 1, 2 și 3. Premianților li s-au înmănat diplome și premii în cărți.

Activitățile cu elevii se desfășoară aplicând măsurile de prevenție pentru Covid 19, copiii poartă măști și mănuși, iar referatele și toate documentele xeroxate și imprimate prin serviciul de bibliotecă se ridică în plicuri de hârtie sau plastic (după caz).

Primăria și Consiliul Local Ciocănești, sprijină biblioteca în dezvoltarea ei, asigură mijloace materiale și financiare pentru ca activitatea să se desfășoare în condiții optime: asigură iluminatul, internetul, căldura (prin lemne de foc), iar anual din 2015 se alocă câte 4.000 lei/an pentru achiziții de cărți-volum pentru dezvoltarea fondului de documente, dar alocă tot ceea ce este necesar și pentru a putea să ne implicaăm în diferite proiecte și concursuri județene, naționale și internaționale.

Astfel, la data de 1 iunie 2020 Biblioteca Comunală Ciocănești – Dâmbovița s-a implicat în proiectul Internațional de lectură „Maratonul de povești”, ediția I, dedicat celei de-a 70-a aniversări a Zilei Copilului în România. La acest proiect au participat 70 de bibliotecari din România, Republica Moldova și Spania care au citit live pe Facebook, timp de 7 ore.

În fiecare lună realizăm 5-6 acțiuni cu utilizatorii și o dată pe lună se desfășoară pe canalul de youtube al instituției noastre activitatea „Cufărul cu povești” prin care bibliotecarul spune povești pentru cei mai mici utilizatori online.

În luna octombrie 2020 s-a celebrat scriitorul britanic Roald Dahl recunoscut scriitor de povești pentru copii) în cadrul proiectului „Prietenie pe o sfoară.....virtuala” ajuns la ediția a VIII-a, inițiat de Centrul de Excelență – Secția pentru copii și tineret a Bibliotecii Județene George Barițiu – Brașov. Biblioteca Comunală Ciocănești a fost și ea implicată în acest minunat proiect și a realizat diferite ateliere pentru copii pentru a surprinde

imaginativ prin desene personajele îndrăgite din opera scriitorului.

Concursul „Olimpiada de benzi desenate”, ediția I-a care a avut ca temă „Povestea Inelelor Olimpice” a însemnat un alt motiv de bucurie pentru noi. Eleva Suditu Miruna Andreea – clasa a V-a de la Școala Gimnazială Ciocănești-Dâmbovița a obținut locul I la acest concurs național cu o lucrare ce a fost realizată sub îndrumarea atentă a bibliotecarei.

Parteneriat Educațional Național „Comuna mea.....comuna ta” care a ajuns la ediția a VII-a în anul 2020 și este inițiat de Biblioteca Județeană „Panait Istrati” – Brăila a însemnat realizarea de creații literare, desene, filmulețe de prezentare a localității noastre. Și de această dată copiii s-au arătat de neîntrecut în ceea ce înseamnă creativitatea pentru a arăta tuturor cum este văzută comuna noastră prin ochii și mintea lor.

„Săniuța cu povești” este un proiect inițiat de Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița și care s-a desfășurat în perioada 20 noiembrie – 24 decembrie 2020 și în care au fost implicați și utilizatori ai bibliotecii noastre.

Nu în ultimul rând, trebuie să menționăm faptul că în cadrul „Galei punctelor de informare europeană, a voluntarilor și partenerilor EUROPE DIRECT Târgoviște 2020” organizată de Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, Biblioteca Comunală Ciocănești a fost premiată și a primit *Diploma de Excelență* pentru *Cea mai bună campanie de citit cu voce tare online pentru copii mici*.

Cred că am reușit să vă stârnesc cu prezentarea unora dintre activitățile obișnuite din biblioteca noastră, astfel încât să vă așteptăm să lucrăm împreună. Pe curând!

Florina Barbu

Biblioteca Comunală Ciocănești

PATRIMONIU

MIHAI EMINESCU DESPRE REVOLUȚIA VLADIMIRESCULUI

Publicistica eminesciană este tot atât de valoroasă ca și poezia, articolele sale din „Curierul de Iași” și „Timpul” făcând radiografii în milenara existență a poporului român, înfățișându-ne cunoștințe de mare istoric al românilor, propunând „un program de reconstrucție” istorică, de revalorizare a jertfei și faptelor creatorilor de istorie românească.

În polemica sa cu ziarul „Românul”, cu C. A. Rosetti, dă dovadă de cunoștințe temeinice, documentate cu acribie științifică, cuprinzând aproape întreaga noastră istorie, de la origini până la evenimentele timpului său.

Era convins de ideea că: „iubirea de țară e pururi și pretutindeni iubirea trecutului”: „*Cu cât ne iubim mai mult patria și poporul nostru, cu atât vom trebui să ne înarmăm mintea cu orice nepărtinire și să nu surescităm cugetarea, căci ușor s-ar putea ca să falsificăm vederea acestei călăuze destul de credincioase și să ne agităm cu vehemență prin întuneric, în lupta cu fantasme. Inimă foarte caldă și minte foarte rece se cer de la un patriot chemat să îndrepteze poporul său și fanatismul iubirei patriei, cel mai aprig fanatism, nu oprește de fel ca creierul să*

rămâie rece și să-și îndrepteze activitatea cu siguranță, să nimicească adevărata cauză a răului și să stăpânească cu statornicie de fier”. (Convorbiri literare, X, nr. 5, 1 august 1876, p. 168)

Apelând la modelul unor „domnii cei vechi”, ridiculizează „piticii moderni” ai vremurilor sale: „*Dacă ne place uneori a cita pe unii din domnii cei vechi nu zicem cu asta că vremea lor se mai poate întoarce. Nu. Precum lumina unor stele ce s-au stins de mult călătorește încă în univers, încât raza ajunge ochiului nostru într-un timp în care steaua ce au vărsat-o nu mai există, astfel din zarea trecutului mai ajunge o rază de glorie până la noi, pe când cauza acestei străluciri, tăria sufletească, credința, abnegația nu mai sunt. Degeaba piticii moderni ar îmbrăca zalele lor măcinate de rugină dacă nu pot umple sufletele cu smerenia și credința celor vechi*”. (Timpul, VII, nr. 270, 9 septembrie 1882, p. 237)

În acest context se referă și la evenimentele de la 1821. Polemizând cu C. A. Rosetti, scotea în evidență caracterul

național, social și economic al acestei revoluții. Eminescu, nu contestă ideile liberale, afirmând că este un liberal „adevărat și sincer”, „liberal în puterea cuvântului, dar nu înțelegem ca cineva, exploatând idei liberale, amăgind mulțimea, promițându-i munți de aur și râuri de lapte fără muncă, să ajungă în fine a exploata acea mulțime chiar și a o conduce din rău în mai rău” (Timpul, IV, nr. 5, 9 ianuarie 1879, p. 1), apelându-se la „o demagogie lacomă de câștig fără muncă care a infectat numele de partid politic, făr-a fi decât o societate de neomenoasă exploatare a poporului românesc”. (Timpul, V, nr. 165, 23 iulie 1880, p. 2)

Printre cauzele acestei mișcări, pe lângă domniile fanariote, evidențiază „epoca de dezarmare, de robie și de rușine”, care „a ținut 120 de ani până ce i-a pus capăt Domnul Tudor”. (Timpul, V, nr. 289, 30 dec. 1880, p. 1)

De fapt Tudor Vladimirescu își motiva ridicarea poporului: „Nu pentru alt scop decât pentru întoarcerea drepturilor acestei de Dumnezeu păzite țări, cari din vechime le-a avut și niciodată de nimeni cu sabia nu i s-au luat, ci mai vârtos cu sabia și cu sângele strămoșilor și a celor vrednici de toată slava cu sfințenie s-au păzit” (Tudor Nedelcea. Eminescu, istoricul. Craiova: Editura Fundația „Scrisul Românesc”, 1998, p. 289).

Analiza făcută de Eminescu în articolul „Pseudo-românul ne cere...” este vehementă, afirmând că: „Numai în zilele voastre individualități fără talent, fără caracter, fără muncă ajung miniștri și oameni mari; numai voi dați zilnic poporului învățământul că nu trebuie decât vicleșug și mizerie de caracter pentru a ajunge oriunde. Voi ați făcut din felonia nocturnă de la 11 februarie un merit, voi arătați prin zilnică pildă că corupția e mijlocul cel mai lesnicios de trai în România. Acesta este spiritul cel rău care desface societățile omenești și le nimicește pân-în sfârșit; acesta e veninul care dă loc la mișcări sociale și la nemulțumire”. (Op. cit., p. 289)

Se întreba: „Ce să muncești când e destul să aperi afacerea Cemavodă-Chiustenge ca să faci parale? Ce să-ți pui osul ori creierul la jug când cu negustorie de vorbe capeți pensie reversibilă? Ce să te ocupi de meserii când poți, actor caraghioz, scuipe pe un senator în față, să aibi mii de franci pe an din Casa Pensiiilor?”. (Ibidem, p. 292)

Similitudinea cu zilele noastre, demonstrează plenar de ce Eminescu este mai actual ca oricând: „Când dar toate aceste se-ntâmplă, când un popor întreg asistă la priveriștea de-a vedea risipindu-se banul public între feneanți, cumularzi, reputații uzurpate, caraghioși, plagiatori și abecedare aristocratizate, de ce să nu pretindă și țăranul ca un stat care hrănește și pe el, dându-i moșiile statului fără bani? Acesta e dar răul ce l-ați introdus în poporul românesc. Adevărat că e popor tânăr, care are puterea de a rezista acestui venin social, dar tinerețea nu e o garanție absolută în contra boalei. Demagogia la un popor bătrân îl descompune repede, dar unuia tânăr îi ia pentru câțva timp mințile”. (Timpul, VII, 16 mai 1882, p. 1)

Marin Sorescu îl caracterizează astfel: „...scormonitor împătimit al istoriei noastre, autorul Luceafărului, necruțător cu contemporanii, avea de ce să fie fascinat, descoperindu-l pe Tudor. El a moștenit de la pandur neîncrederea în elementul „superpus”, neproducător, precum și intuiția acestuia că nu turcii reprezintă pericolul major al ființei românești. În „cererile norodului românesc”, Vladimirescu apare ca un gânditor politic chibzuit, presat de urgențe, hotărât să nu mai facă nici o concesie, care ar duce la dărăpănarea țării, prin influența din afară ori prin stricăciune din 'năuntru”. (Literaturul, XI, nr. 24-28, 2001, p.22-23)

Conf. univ. dr. Victor Petrescu

EDIFICAREA PALATULUI ADMINISTRATIV AL ORAȘULUI TÂRGOVIȘTE (1897)

Despre Palatul Primăriei Târgoviște s-a mai scris, însă nu se știu prea multe despre locul pe care acesta a fost construit. Din documentele studiate de noi și aflate în custodia Direcției Județene a Arhivelor Naționale Dâmbovița, se desprinde ideea că, începând de pe la 1870, apar preocupări privind sistematizarea centrului comercial al Târgoviștei, care era plin de dughene și maghernițe insalubre. Deoarece Primăria în acea perioadă funcționa într-o casă mică, necorespunzătoare, în anul 1889 s-a luat hotărârea construirii unui local nou pentru aceasta, în acest scop expropriindu-se un teren cu suprafața de 2169,72 mp, care făcea parte în vechime din „mahalaua grecilor”.¹ „Biserica Grecilor” a fost ridicată la marginea de vest a „Târgului de Jos”, în perioada de maximă dezvoltare politică și economică a Târgoviștei medievale, adică pe la începutul anilor 1600. În acea perioadă, „Târgul de Jos”, era mărginit de hanuri, biserici sau mănăstiri (Mitropolie, Mănăstirea Stelea, Biserica Târgului și Biserica Grecilor), astfel încât după relatările călătorilor străini, acesta reprezenta cel mai important punct de desfacere și de tranzit al mărfurilor din Imperiul Otoman și din centrul Europei, aici întretându-se cele mai umblate drumuri comerciale ale Țării Românești: „Drumul Brăilei” și „Drumul Giurgiului”.

După crearea României moderne în timpul lui Alexandru Ioan Cuza, autoritățile orașenești au fost preocupate de construcția unui local propriu pentru Primărie, mai ales că, în perioada respectivă primăria continua să funcționeze în casele închiriate de la lancu Petrescu, iar ulterior în cele ale lui lancu (Ioan) Zoiade, fost primar al orașului Târgoviște între 1869-1871, cu care s-a ajuns în 1874 la un conflict din cauza unor reparații efectuate asupra clădirii.² Anterior, în anul 1866, s-a încercat construirea unui local propriu, pe un teren de lângă mănăstirea Stelea, care urma să adăpostească și Poliția și Pompierii, fiind chiar întocmit un deviz al construcției realizat de către inginerul Lorenzo, însă, terenul respectiv nu a fost achiziționat, astfel încât s-a renunțat la acest proiect.³ De la această dată și până în 1897, Primăria a funcționat într-o clădire etajată, destul de subredă, aciziționată cu fonduri de la bugetul local în valoare de 32.000 lei vechi, noul imobil adăpostind și Percepția orașului Târgoviște.⁴

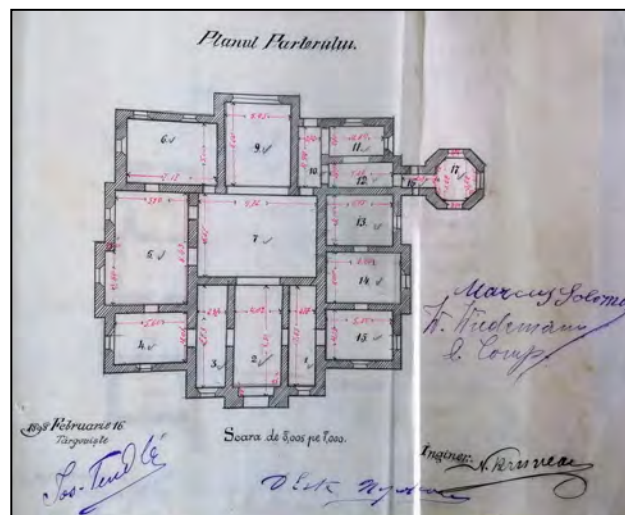
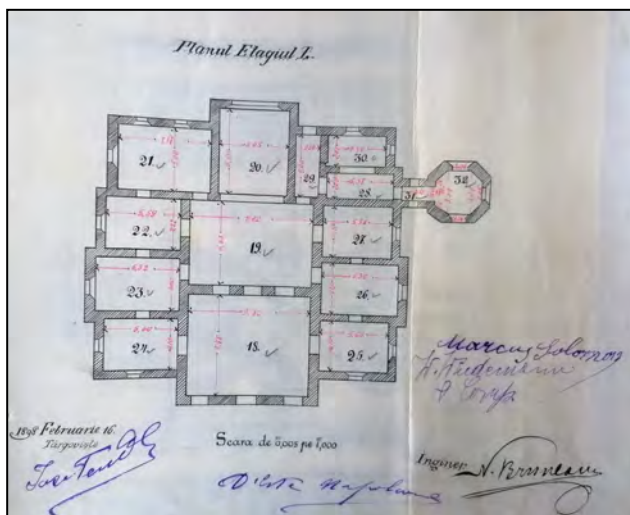
Având în vedere necesitatea construirii unui Palat administrativ la Târgoviște conform cu modernizarea ce a cuprins urbea în ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, primarul Vasile Dumitrescu (primar al orașului în două mandate: 14 septembrie 1894-19 iunie 1895; 3 ianuarie -1

martie 1896), afirma în darea de seamă de la începutul anului 1895, că „localul pentru Primărie este ajuns cum se vede aproape de ruină, insuficient și infect, așa că nu se mai poate locui, trebuința este imperioasă simțită să se construiască un nou local...”.⁵ În același timp, Vasile Dumitrescu informa în darea de seamă, că a primit de la primarul orașului Pitești „planul și devizul Ospelului comunal în valoare de 76.360 lei ce s-a construit acolo de curând, spre a face un proiect asemănător la Târgoviște”.⁶ În plus, primarul sublinia faptul că dispunea de suma de 99.000 lei împrumutați și care se aflau la Casa de Depuneri, cu ajutorul cărora urma să se construiască noul local de primărie și să plătească despăgubirile către minorii C. Petrescu și Stelian R. Dudău, pentru îndreptarea străzii Primăriei și pentru amenajarea unei piețe în fața noului local.⁷

În paralel cu necesitatea construirii unui palat administrativ al orașului Târgoviște, Consiliul Comunal prin Serviciul Tehnic al orașului Târgoviște a hotărât în anul 1885 să construiască un bulevard care să lege în linie dreaptă capătul Străzii Libertății (acum Str. Alexandru Ioan Cuza, din centrul vechi al urbei) de Gara Ciocârlan (Gara Târgoviște, inaugurată la 23 decembrie 1883). Primul proiect al bulevardului (având lungimea de 972 m, lățimea de 22 m și suprafața totală de 21.384 mp), întocmit de arhitectul N. Bruneanu, a fost respins în 1888 de municipalitate pe motiv că este prea costisitor, suma în discuție fiind de 36.720 lei, la care s-ar mai fi adăugat suma de 32.065 lei reprezentând exproprierea terenului.⁸

Discuțiile privind construirea bulevardului a fost reluate abia în anul 1894, iar în anul 1895, Consiliul Comunal a aprobat exproprierea a 24 de proprietăți necesare construirii bulevardului, evaluate la 55.000 de lei (la valoarea din acel timp). Construirea bulevardului a început în 1896,

antreprenorul șantierului fiind Grigore Ghițescu, și a fost terminată la 8 aprilie 1897, iar costul total al lucrărilor s-a ridicat la suma de 102.000 de lei. Bulevardul realizat, care avea o lungime de 1140 de metri, se întindea de la Gară și până în zona Palatului Diviziei și a Oborului Vechi (zonă în care acum se găsește Catedrala Arhiepiscopală).⁹

Pe toată lungimea, pe ambele părți, bulevardul a fost prevăzut cu borduri cioplite din piatră de Pietroșița și cu alei pietonale (trotuare) acoperite cu nisip care au costat 13.756 lei. În lungul trotuarelor s-au așezat 25 de bănci, s-au plantat 359 de castani sălbatici, și s-au montat pe stâlpi din fontă, 60 de felinare de tinichea care au costat 4250 lei.¹⁰ Datorită castanilor, târgoviștenii l-au numit „Bulevardul Castanilor”, nume care se păstrează și astăzi, chiar dacă denumirea oficială este „Bulevardul Carol I”.

În anul 1896, când au început lucrărilor de construcție ale palatului administrativ al orașului, a fost cumpărată și proprietatea vecină, situată în partea de nord a terenului expropriat, proprietate care aparținea lui Nicolache Zenide. Această proprietate consta dintr-o casă cu etaj care avea fațada spre actuala stradă Poet Gr. Alexandrescu, casă cam dărăpănată, dar care va fi folosită până la demolarea ei pentru unele servicii ale Primăriei, cum ar fi casieria, percepțiile și „accizele”.¹¹ Tot în același an 1896, noul primar al orașului Ion I. Stematiu (1 martie 1896-2 septembrie 1897), a contractat de la stat un împrumut de 300.000 lei, cu ajutorul cărora urma să realizeze construirea noului local de primărie, exproprierea locului din fața primăriei și amenajarea aici a unei grădini publice, construirea bulevardului gării orașului, precum și alte obiective importante.¹² Tot acum, Primăria și Consiliul Comunal a cumpărat casele proprietatea lui Nicolae Zenide, amplasate într-o poziție centrală, având fațada îndreptată către strada Grigore Alexandrescu. La 16 septembrie 1896, a fost primită prima tranșă în valoare de 200.000 lei, fapt ce a permis semnarea contractului cu antreprenorul Baldasar Vignosa Giovanni, privind construirea unui palat administrativ, după planurile arhitectului italian, în timp ce inginerul orașului Nicolae Bruneanu, a fost însărcinat cu supravegherea lucrărilor.¹³

Devizul estimativ al lucrărilor s-a ridicat la suma de 124.000 lei, dar, acesta a suferit modificări repetate, datorită antreprenorului italian, care în aprilie și iulie 1897, propunea Consiliului Comunal, următoarele: folosirea cartonului asfaltat subardecic, umplutură de pământ uscat de la sol și până la podea, mozaic în vestibulul de la intrare, scară de marmură de la parter la etaj, înlocuirea dușumelei prin parchet de stejar, vopsirea în ulei a pereților din vestibul, iar stâlpii de susținere ai balconului să fie confecționați din piatră.¹⁴ Tot Consiliul Comunal, a constituit și o comisie care să studieze amplasarea bustului poetului Grigore Alexandrescu, oferit de Smaranda Gheorghiu; inaugurarea a avut loc doi ani mai târziu, după finalizarea palatului administrativ, la 10 mai 1899, în timpul primarului Dimitrie Athanasiu-Bițu (10 noiembrie 1898-20 mai 1899), la grandiosul eveniment participând printre alții, Iancu Nicolaescu (considerat fiul natural al lui Grigore Alexandrescu), membrii din familiile lui Constantin Fussea și Alecu Alexandrescu, dar și I. D. Petrescu, Em. Lăzărescu și generalul Alexandru Candiano Popescu.¹⁵

Lucrările propriu zise destinate finisării palatului administrativ au fost încheiate în 1897, dar au fost continuate în anul 1898, sub directa coordonare a noului primar Lazăr Petrescu (în primul mandat din 21 septembrie 1897-19 noiembrie 1898), când au fost executate lucrările de zugrăvire, montarea sobelor, dotarea cu mobilier, precum și realizarea unui trotuar în jurul noului local al primăriei.¹⁶ Lucrările de zugrăvire au fost executate de către artistul Iosif Tendler din București, atât în ulei, cât și cu apă și clei, sub directa supraveghere a inginerului Nicolae Bruneanu.¹⁷ Pereții din sala de ședințe au fost împodobiți cu panouri picturale ce reprezentau orașul și împrejurimile sale, iar la tavanele din unele camere, ciubucăriile de gips au fost poleite în aur veritabil, argint, aluminiu și bronz, decorate cu picturi de mână în diferite tonuri.¹⁸

Pentru montarea sobelor, a fost organizată o licitație publică, în urma căreia, lucrarea a fost

adjudecată de către Dumitru Zăgănescu din Ploiești, proprietarul unui „Birou de exploatare de mine și păduri seculare”.¹⁹ Ca urmare a întocmirii și realizării planului de montare a celor 14 sobe din teracotă, din care doar una fiind din faianță albă de Saxonia²⁰, au putut fi identificate repartizarea acestora în încăperile primăriei; astfel, la parter, se aflau birourile secretarului, contabilului, grefierului, funcționarului măsurilor metrice și arhitectului. În ceea ce privește mobilierul, compus din dulapuri, mese, birouri, scaune, perdele de pluș vegetal cu borduri metalice și coșuri de nulele, acesta a fost achiziționat de la firma S. Emanuel din București – *Grand magasin des meubles*.²¹ Cabinetul primarului, era mobilat cu un birou de stajiar sculptat și acoperit cu postav, fotoliu îmbrăcat în piele, covor japonez și cuier de lemn sistemul Tonet, însă, o atenție deosebită a fost acordată „Sălii de sedințe și chibzuirii”, actuala Sală Florentină.²²

În același an 1898, a fost organizată o licitație publică pentru demolarea vechiului local al primăriei, poliției și casieriei, pentru degajarea zonei în care se afla noul palat administrativ și pentru mărirea grădinii publice din fața acestuia²³, unde ulterior, au fost plantați 60 de brazi, s-a realizat o împrejmuire din grilaj de fier, s-au procurat din București și s-au instalat 8 stâlpi din fontă pentru susținerea lămpilor și 30 de picioare de fontă pentru bănci și canapele pentru grădină care să servească cetățenilor pentru odihnă.²⁴ De asemenea, a fost construit din lemn un bufet lung de 9,20 m și lat de 5,60 m, unde vara se putea consuma bere, dulciuri, înghețată, în acordurile muzicii militare ale Regimentului 22 Infanterie, iar pentru decorarea cu flori a Grădinii Publice din fața Palatului administrativ, a fost reconstruită în 1899 șera de flori a orașului de la Podul Mihai Bravu.²⁵

La sfârșitul anului 1898, totalul cheltuielilor privind edificarea palatului administrativ al Târgoviștei, al bulevardului către gară și a grădinii publice, totalizau 170 000 lei, bani care au fost obținuți printr-un mare împrumut contractat de către Primărie, dar returnați și amortizați în douăzeci de ani din banii contribuabililor.

Pentru desăvârșirea noului sediu al Primăriei orașului Târgoviște, mai era nevoie să se achiziționeze și un ceasornic care urma să fie instalat în locul special prevăzut de către antreprenorul construcției, în frontonul central al clădirii.²⁶ Însă, acest proces nu a fost unul simplu, iar dezbaterile au continuat până în primăvara anului 1902, când, în urma licitației organizate la care au participat câțiva ceasornicari din București, Consiliul Comunal a ales din lista de modele prezentate, cel denumit „12 C”, care a și fost comandat la o firmă din Leipzig.²⁷ Achiziționarea și montarea ceasului în toamna anului 1902, a costat Primăria 2700 lei, orologiul fiind unul din cele mai moderne ale timpului: mașinăria se întoarce la opt zile, având un cadran de aramă cu cifre romane în negru, pe un fond

alb, cu diametrul de 1,04 m. Deasupra frontonului în care a fost instalat ceasornicul, au fost instalate două clopote de bronz, unul de 100 kg și celălalt de 50 kg, care răsună de atunci pentru a marca sonor indicarea orelor, a jumătăților și a sferturilor, iar ceasul este încadrat de doi grifoni din zinc de origine clasică, care simbolizează autoritatea.²⁸

Concluzionând, Palatul administrativ din Târgoviște este o clădire publică care a fost realizată la sfârșitul secolului al XIX-lea, în stilul Beaux Arts, în perioada La Belle Époque, și care, pe lângă grandioarea construcției, prezintă un element foarte curios în cadrul bogatei panoplii decorative a clădirii: tema rozeei vânturilor (un detaliu arhitectural ornamental rar întâlnit în România) de pe vârful turnului din dreapta clădirii primăriei, cel care dă naștere unei asimetrii, ce contrastează cu mediul geografic în care se află orașul de sub turn «un animal marin cu o coroană pe cap».

În imagine – Bulevardul Carol cu statuia lui Ion Heliade Rădulescu, 1919-1940. Editura Librăriei Universale Ghe. Stănescu, Târgoviște

NOTE

¹ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Dâmbovița (în continuare, D.J.A.N. Dâmbovița), fond *Primăria orașului Târgoviște*, Dosar 36/1889, f. 3;

² *Idem*, Dosar 31/1868, f. 21; Dosar 52/1873, f. 1-2;

³ *Idem*, Dosar 88/1866, f. 1-3;

⁴ *Idem*, Dosar 131/1870, f. 27;

⁵ *Idem*, Dosar 9/1895, f. 15;

⁶ *Ibidem*, f. 16;

⁷ *Ibidem*, f. 17;

⁸ D.J.A.N. Dâmbovița, fond *Primăria orașului Târgoviște*, dosar 66/1885, f. 30; dosar 7/1894, f. 25;

⁹ *Idem*, dosar 5/1897, f. 7;

¹⁰ *Idem*, dosar 60/1897, f. 26;

¹¹ *Idem*, dosar 40/1896, f. 17;

¹² *Ibidem*, f. 65;

¹³ Mihai Oproiu, Corina Voiculescu, *Târgoviște. Evoluția administrativă a municipiului între secolul al XV-lea și 1947*, Editura Zven, Târgoviște, 2019, p. 198;

¹⁴ D.J.A.N. Dâmbovița, fond *Primăria orașului Târgoviște*, dosar 8/1897, f. 121-122;

¹⁵ Petre Gheorghe Birlea, *O româncă spre Polul Nord*, Editura Sport-Turism, București, 1988, pp. 133-134;

¹⁶ Mihai Oproiu, Corina Voiculescu, *Târgoviște...*, p. 201;

¹⁷ D.J.A.N. Dâmbovița, fond *Primăria orașului Târgoviște*, dosar 21/1898, f. 33;

¹⁸ *Idem*, dosar 40/1898, f. 10;

¹⁹ *Ibidem*, f. 38;

²⁰ *Idem*, dosar 49/1898, f. 41-47;

²¹ *Idem*, dosar 52/1898, f. 46;

²² *Idem*, dosar 32/1898, f. 1-12;

²³ *Idem*, dosar 40/1898, f. 42-44;

²⁴ *Idem*, Dosar 28/1898, f. 1-7;

²⁵ *Idem*, Dosar 42/1896, f. 3-4;

²⁶ *Idem*, Dosar 59/1902, f. 1-3;

²⁷ *Ibidem*, f. 6-11;

²⁸ *Ibidem*, f. 20-25.

Prof. dr. Cornel Mărculescu

Școala Gimnazială „Dora Dalles” Bucșani

ROMANO DE SIMON. UN ARHITECT TÂRGOVIȘTEAN

Localitatea	1890	1899	1930	1933	2002
Moțăieni	nespecificat	3 italieni	-	-	-
Șotânga	nespecificat	5 italieni	-	-	-
Viforâta	nespecificat	2 italieni	-	-	-
Colanu	nespecificat	5 italieni	-	-	-
Târgoviște	nespecificat	65 italieni	213 italieni	150 italieni	-
Total	nespecificat	208 italieni	-	-	23 italieni

Sinteză:

Italianii stabiliți la Târgoviște aveau profesii în domeniul construcțiilor, remarcându-se prin realizarea unor edificii deosebite, care înfrumusețează și acum fosta capitală voievodală a Țării Românești.

Cuvinte cheie: arhitect, planuri, monumente

După ce Italia a recunoscut independența României, pe 24 noiembrie 1879, relațiile dintre cele două țări latine au cunoscut o dezvoltare constantă, pe toate nivelurile vieții economice, politice, sociale și culturale.

La finalul secolului al XIX-lea, datorită coordonării dintre acțiunile factorilor politici și a regelui Carol I, țara noastră intrase pe un făgaș de dezvoltare generală, astfel încât devenise un „magnet” ce atrăgea refugiați din toată zona balcanică, dar și din Italia.

La Târgoviște exista o comunitate de italieni în 1584, angajați de domnitorul Petru Cercel (1583-1585), pentru îngrijirea „grădinilor all italiana” și unde „era o biserică frumoasă, în care

se slujea după ritul roman, unde mergeau italieni, francezi și mulți ragusani”¹.

Colonia italiană era formată din negustori, mercenari², călugări, vizitați ocazional de călători străini aflați în trecere prin oraș, precum și „specialiști” angajați ai domnitorului, precum medicii Mascellini (Matei Basarab), Bartolomeo Ferratti (Constantin Brâncoveanu) și secretarii Franco Sivori (Petru Cercel) și Anton Maria del Chiaro (Constantin Brâncoveanu)³.

La începutul sec. al XVIII-lea, biserica catolică dispunea de numeroase terenuri, călugării „barați” aveau deja moșie în Șotânga, pentru care s-au judecat mult timp cu localnicii, dar și în alte locuri⁴.

La sfârșitul sec. al XIX-lea, în căutarea unei vieți mai bune, circa 3000 de italieni, provenind în principal din zona de nord-est a țării – provincia Friuli-Venezia Giulia, s-au stabilit, la invitația regelui Carol I, în județul Ialomița, slab populat în acel moment⁵.

Ocupațiile acestora erau, în mare majoritate, unele tradiționale, înscriindu-se în sfera construcțiilor, precum arhitecți, ingineri

constructori, cioplitori în piatră, mineri, terasieri, zidari, mozaicari, dar și negustori, în special de grâne și mici meseriași.

Din Călărași, unii italieni s-au stabilit la Târgoviște, unde am văzut că se afla o comunitate italiană, dar și în alte localități din județ⁶.

Se poate observa faptul că italienii s-au așezat și în comunele situate în apropierea orașului Târgoviște. Astfel, la Șotânga s-au stabilit Daniel Camelli, miner angajat la mina din localitate⁷, dar și Giovanni Grazzia, constructor al bisericii⁸.

Inginerul constructor italian Domenico Locatelli s-a remarcat prin construcția, în 1894, a căii ferate Târgoviște-Pucioasa, a gării Pucioasa, a podului feroviar peste râul Ialomița și a șoselei naționale Moroieni-Sinaia⁹. Cu această ocazie, el a realizat o lucrare de artă la Brănești-parapetul de protecție al căii ferate, numit „la zidărie”, iar în centrul localității a fost construit de un angajat al inginerului, numit Aron, un pod folosind arcul în semicerc¹⁰.

Între anii 1887-1897, s-au stabilit la Târgoviște mulți italieni, în majoritate având ocupații în construcții (cioplitor, zidar, mozaicar, etc.)¹¹. Aici se aflau la trecerea în sec. al XX-lea numeroși arhitecți, pictori și ingineri constructori italieni.

Cei mai cunoscuți erau Giovanni Baldassare Vignossa (Primăria orașului), artist decorator Giovanni Battista del Basso (casa Lazăr Petrescu)¹², arhitect Francesco Venchiarutti (Cinema Victoria), maestrul Ermenegildo Zaccarelli (a refăcut Biserica catolică Sf. Francisc de Assisi), arhitect Ion Magrini (casa Alexandru Belcea)¹³.

Printre acești specialiști de marcă se va număra și Romano de Simon (1900-1981), care a fost un arhitect român de origine italiană,

părinții săi fiind din comuna Ossopo. S-a născut la Târgoviște, unde a absolvit școlile primară și secundară, iar apoi a studiat la Academia de Belle Arte din Parma, pe care a absolvit-o în 1923.

Imediat după absolvire, s-a angajat ca profesor de desen și limba italiană la Liceul Comercial din Târgoviște. A fost căsătorit cu Ecaterina Constanța Voinea, a locuit în oraș în casa proiectată și construită de el și a avut cinci copii (Francesco, Leopoldo, Luigia, Pasqua și Virgilio).

Îl considerăm târgoviștean pentru că s-a născut în oraș, a revenit aici după terminarea studiilor universitare (deși avea oferte generoase în Italia), și-a construit o frumoasă casă pe Bulevard¹⁴, a iubit orașul, aducând anual la Curtea Domnească pe studenții săi aflați în practică¹⁵ și a stabilit prin testament ca urna sa funerară să fie depusă la Cimitirul Catolic din oraș.

Între anii 1906-1907, pe Strada Justiției a fost construită Sala de Arme, la inițiativa prefectului de la acea vreme, George Cair, ca sală de spectacole, unde au urcat pe scenă mari personalități culturale ale vremii, precum George Enescu, Maria Filotti, Constantin I. Nottara. Primarul Lazăr Petrescu a organizat în 1943 un concurs pentru reamenajarea clădirii, câștigat de Romano de Simon.

În același an, primarul orașului a mai organizat un concurs pentru realizarea planurilor Băii Comunale, care avea prevăzută la etaj sală de spectacol, câștigat tot de arhitectul târgoviștean¹⁶.

Având în vedere importanțele sale contribuții aduse dezvoltării edilitare a orașului, considerăm că numele lui ar trebui să fie dat unei străzi pe care se află o realizare a sa.

Din 1956 a devenit profesor de modelaj la Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București. Opera sa a fost bogată și diversă: a realizat planurile bisericilor ortodoxe din Șotânga¹⁷ și Gura Ocniței și a celor catolice din Târgu Frumos, Constanța (Biserica Romano-Catolică „Sfântul Anton de Padova”¹⁸), București (Biserica Romano-Catolică „Sfânta Tereza a Pruncului Isus”¹⁹) și Ploiești (Biserica Romano-Catolică „Cristos Rege”²⁰).

A realizat busturile lui Gheorghe Simotta, Leonardo Andervolti²¹ și Nicolae Ghica-Budești (arhitecți celebri) „Agonia eroului”, monumentele eroilor de la Liceul Militar Mânăstirea Dealu (1925), Statuia soldatului de la Podu Rizii, case, precum Balaban (1925), locuința sa (1925), casa Mihai Bendic (1926), Banca Națională (1927), casele D. Bârloiu, Maican (1928), Ioan Calboreanu, Irimescu-Cândești, Protopopescu-Cega, Boni Georgescu, Nachmias-Ghidale, It. Petrovici, Banca „Albina”, etc.

Casele realizate de Romano de Simon au un pronunțat specific italian, par a fi transpuse aici din signoria Florenței sau de pe canalele Veneției și contribuie la crearea unui aer cosmopolit al orașului numit de scriitorul Mircea Horia Simionescu „Florența valahă”.

NOTE

¹ Gloria Gabriela Radu, *Constructori italieni la Târgoviște*, Editura Ararat, București, 2000, p. 48.

² În lupta de la Giurgiu din septembrie 1595, domnitorul Mihai Viteazul a folosit și un corp de artilerie toscan.

³ Gloria Gabriela Radu, *op. cit.*, p. 9.

⁴ Mihai Oproiu, *Târgoviște Orașul și împrejurimile sale între 1600-1848*, vol. I, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 1999, p. 248.

⁵ Gloria Gabriela Radu, *op. cit.*, p. 10.

⁶ Alina Dorojan, *L'emigrazione italiana nelle terre romene (1861-1916)*, Universita Roma Tre, Roma, f.a., p. 99.

⁷ Mihai Oproiu, Eduardt Samoilă, Corina Voiculescu, *Șotânga-file de monografie*, Editura Transversal, Târgoviște, 2010, p. 105.

⁸ Gloria Gabriela Radu, *op. cit.*, p. 10.

⁹ Alina Dorojan, *op. cit.*, p. 385.

¹⁰ Daniel Diaconescu, *Brănești-file de monografie*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Transversal, Târgoviște, 2015, p. 15.

¹¹ Serviciul Județean Dâmbovița al Arhivelor Naționale, fond Primăria orașului Târgoviște, dosar 10/1913, f. 1-4.

¹² Daniel Diaconescu, *Regii României la Târgoviște*, ANNALS Geographical Series, Tome XVI-XVII, Bucharest, 2016, p. 127.

¹³ Gloria Gabriela Radu, *op. cit.*, p. 17.

¹⁴ Bulevardul Carol I, denumit în trecut al Gării sau al Castanilor, unde arhitectul a construit mai multe case.

¹⁵ Pe care îi aducea să viziteze monumentele medievale ale orașului.

¹⁶ Gloria Gabriela Radu, *op. cit.*, p. 23.

¹⁷ Biserica Sf. Nicolae din Șotânga.

¹⁸ A fost construită între 1935-1936, este de inspirație romanică, placată integral cu cărămidă aparentă, asemănătoare catedralelor din nordul Italiei.

¹⁹ Între anii 1935-1937, sub îndrumarea monseniorului Iosif Schubbert, s-au desfășurat lucrările de construcție ale catedralei, care are arcade romanice, precum și coloane compozite, corintice și ionice.

²⁰ A fost inaugurată în 1939, antreprenor fiind Giacomo Ciapollini, cu o arhitectură delicată, în stil neoromanic și cu elemente gotice.

²¹ Arhitect născut la Osoppo, ca și părinții săi, al cărui bust a fost dăruit de el în 1969 comunei natale a acestora.

BIBLIOGRAFIE

I. IZVOARE

1. Arhive

Arhivele Naționale ale României, fond Ministerul Instrucțiunii Publice.

Serviciul Județean Dâmbovița al Arhivelor Naționale, fond Primăria orașului Târgoviște.

II. LUCRĂRI SPECIALE

Daniel Diaconescu, *Regii României la Târgoviște în ANNALS Geographical Series*, Tome XVI-XVII, Bucharest, 2016

Daniel Diaconescu, *Brănești-file de monografie*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Transversal, Târgoviște, 2015

Alina Dorojan, *L'emigrazione italiana nelle terre romene (1861-1916)*, Universita Roma Tre, Roma

Mihai Oproiu, *Târgoviște, Orașul și împrejurimile sale între 1600-1848*, vol. I, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 1999

Mihai Oproiu, *Târgoviște două decenii de democrație (1918-1938)*, Editura Transversal, Târgoviște, 2005

Mihai Oproiu, Eduardt Samoilă, Corina Voiculescu, *Șotânga-file de monografie*, Editura Transversal, Târgoviște, 2010

Primăria Municipiului Târgoviște, *Enciclopedia orașului Târgoviște*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2012

Gloria Gabriela Radu, *Constructori italieni la Târgoviște*, Editura Ararat, București, 2000

Prof. dr. Daniel Diaconescu

Școala Gimnazială „Prof. Ilie Popescu” Șotânga

REMEMBER

ALEXANDRU CIORĂNESCU

Ambasador al spiritualității românești

Acum câțiva ani în urmă (2011) am aniversat centenarul nașterii unei mari personalități a culturii și literelor românești și nu numai, deoarece opera sa vastă este scrisă în patru limbi, însumând un număr impresionant de volume, studii, articole, note. Poetul, proza-torul, drama-

turgul, istoricul literar, traducătorul, comparatistul vede lumina zilei într-o distinsă familie de intelectuali dâmbovițeni, pe 15 noiembrie 1911, la Moroeni unde tatăl său, Ion Ciorănescu, era învățător. Mai târziu acesta a devenit o personalitate a învățământului românesc din prima jumătate a secolului trecut. Frate cu Ioan și Geor-ge Ciorănescu. Du-pă absolvirea studi-ilor liceale la „Spiru Haret” în București, urmează cursurile Facultății de Litere a Univer-sității din capitala țării, absolvite în 1933 și pe cele ale Școlii de Arhivistică și Paleografie. A avut dascăli iluștri pe care i-a venerat, vorbind toată viața despre ei la modul laudativ: Nicolae Iorga, C.C. Giurăscu, Ovid Densușianu, Nicolae Cartoian, George Oprescu, Tache Papahagi. Este apoi elev la Ecole Roumaine de la Fontenay-aux-Roses, între 1934-1939. În această perioadă își trece doctoratul la Paris cu teza „**Ariosto în Franța**” (1938).

Debut literar în revista târgovișteană „Vlăstarul” (1926). Cola-borator la numeroase reviste din țară și străinătate, dintre care amintim: „Viața românească”, „Revista Fundațiilor Regale”, „Revue de literature comparé”, „Universul literar”, „Diogene”, „Ethos”.

Debut editorial cu studiul critic despre „**Alexandru Depără-țeanu**” (1936). În preajma și în timpul războiului ocupă funcții importante: lector de limba română la Universitatea din Lyon, (1937-1940), consilier cultural al Ambasadei Române de la Paris (1940, 1945-

1946), director literar al Editurii Contemporane (1942-1945), director al Teatrului Municipal din București (1944-1945), inspector general al artelor (1943-1946), director al revistei „Universul literar” (1944-1945). Din 1946 se întoarce la Paris unde este secretarul revistei „Le livre” (1947-1948) și, pentru o scurtă perioadă, cercetător la „Centre National de la Recherche Scientifique” (1948). Din acest an profesor de literatura franceză la Universitatea din La Laguna (Tenerife, Spania), unde va ține un curs special de limba și literatura română până în 1978. Predă, de asemenea, la Universitățile din Bahia Blanca, Bordeaux, Oxford. Obține premiul de istorie al Universității din București (1947), după cele ale Academiei Române („Nicolae Iorga”, 1933 și cel atribuit pentru studiul critic „Alexandru Depărățeanu”, 1936).

Stabilit de mulți ani la Santa Cruz de Tenerife, Insulele Canare (Spania). În 1980 este unul din cei care pun la Madrid bazele Fundației Culturale Române.

Membru de onoare al Academiei Române (1991), a numeroase instituții universitare și academice ale lumii (Spania, Italia, Franța, Argentina, SUA). Cu o vastă cultură de natură umanistă, devine în scurt timp unul dintre scriitorii exponențiali ai exilului românesc, alături de fratele său, George Ciorănescu, Vintilă Horia și mulți alții. După evenimentele din 1989 și 43 de ani de dor nestins și speranțe, se întoarce în 1991 pe pământul românesc. Scopul mărturisit este și acela de a-și scrie memoriile de neconceput, în opinia sa, decât revăzând locurile atât de dragi („*De asta am venit acasă: ca să caut liniștea muntenească și să văd dacă acolo pot să scot ceva din amintirile mele*”). Va întreprinde mai multe vizite până în 1998, încercând împreună cu familia să transforme casa părintească de la Moroeni în muzeu, bibliotecă și casă de creație. În acest scop, la fiecare vizită aducea, cum îi plăcea să povestească, numeroase cărți, fotografii și documente (încadrându-se în greutatea obligatorie de 20 de kg la transportul cu avionul) pe care le dona Bibliotecii

Academiei Române, Muzeului Literaturii Române sau Primăriei Comunei Moroeni. A avut intenția de repatriere, dorind să-și aducă și inestimabila arhivă personală de cărți, manuscrise, documente, fotografii, hărți etc., peste 20.000 de volume. Deceționat de ezitățile autorităților române, de dezinteresul lor, a donat acest tezaur Spaniei, țara sa de adopție. Mi-au rămas în memorie întâlnirile cu domnia sa din septembrie 1992 și 1996, când i s-a decernat titlul de cetățean de onoare al Târgoviștei. În 1997, revenind în țară, ca semn de recunoștință va oferi Primăriei vechii Cetăți de Scaun, diploma sa de cetățean de onoare al orașului spaniol de reședință, Santa Cruz de Tenerife, precum și lucrarea „*Canarieni în istoria Americii*”.

Scriitor (poet, romancier, dramaturg, critic și istoric literar), reputat traducător din franceză în română, dar și din italiană, spaniolă în franceză sau din engleză în spaniolă, rămâne în cultura europeană ca un umanist de talie mondială, publicând și numeroase lucrări de istorie literară românească, de literatură comparată. Dintre acestea se disting lucrări, studii, articole dedicate literaturii române: Alexandru Depărățeanu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, Elena Văcărescu, Nicolae Filimon, Ion Barbu. Prin operă, dar și prin prestigiul său științific, a fost un adevărat ambasador al spiritualității românești în Europa și nu numai. Se stinge din viață pe 19 noiembrie 1999 în Santa Cruz de Tenerife, Spania.

Plachetele de versuri „*Biografie pentru rândunele*” (1952) și „*Atlantic*” (1970), sunt adevărate incantații nostalgice, în care răzbate profund dorul meleagurilor natale. Autor în limba franceză al romanului „*Cuțitul verde*” (1963) sau a celui în limba română „*Care Daniel?*” (1995). Ele ne introduc în psihologia unor caractere puternice, în lumea exotica a coastelor hispanice, în care intervine neprevăzutul, suspansul, senzaționalul. Autor al unor lucrări de lexicologie, bibliograf pasionat, publică studii și culegeri de documente de istorie română, balcanică, franceză sau spaniolă. Este unul dintre cei mai reprezentativi creatori pe care țara noastră i-a dat culturii europene.

Scrieri:

Alexandru Depărățeanu. București, 1936; *L'Ariosto en France des origines a la fin du XVIII-eme siecle I-II.* Paris, 1939; *Vie de Jacques Amyot d'apre des documents inedits.* Paris, 1941; *La tradition historique et l'origine des Roumains.* București, 1942; *Teatrul românesc în versuri și izvoarele lui.* București, 1943; *La Roumanie vue par les etrangers.* București, 1944; *Literatura comparată. Studii și schițe.* București, 1944; *Atlantic. Versuri.* Santa Cruz de

Tenerife, 1950; *Biografie pentru rândunele. Versuri.* Santa Cruz de Tenerife, 1952; *Estudios de literatura espanola y comparada.* La Laguna, 1954; *Don Carlos de Viana.* Paris, 1954; *Aux revoire Monsieur l'Ange. Teatru.* Paris, 1954; *El Barroco o el descubrimiento del drama.* La Laguna, 1957 (versiunea română de G. Tureacu.) Cluj Napoca, 1980; *Bibliographie de la litterature francaise du XVI-e siecle.* Paris 1959; *Le couteau vert,* roman. Paris, 1963 (versiunea germană, 1965); *Principios de literatura comparada.* La Laguna, 1964; *Bibliographie de la litterature francaise du XVII-siecle.* Paris, 1967; *Colon humanista. Estudios de humanismo atlantico.* Madrid, 1967; *Bibliographie de la litterature francaise du XVIII-e siecle.* Paris, 1969; *L'Avenire du passe. Utopie et litterature.* Paris, 1972; *Vasile Alecsandri.* New York, 1973; *Bibliografia franco-spaniolă. 1600-1715.* Madrid, 1977; *Paița tristă.* București, 1977; *Historia de Santa Cruz de Tenerife.* Santa Cruz, 1978; *Ion Barbu.* New York, 1981; *Le masque et le visage. Du baroque espagnol au classicisme francais.* Geneve, 1983; *Santa Cruz, primavera y poesia.* Santa Cruz de Tenerife, 1986; *Jose de Anchieta, escritor.* La Laguna, 1987; *Care Daniel?* București, Editura Fundației Culturale Române, 1995; *Amintiri fără memorie.* București, Editura Fundației Culturale Române, 1995; *Poeme.* București, Editura Fundației Culturale Române, 1999; *Eminescu sub fiorul timpului.* București, 2000.

Traduceri:

Moreas, J. *Stampe.* București, 1954; Dante, A. *La Divine comedie, introduction et notes.* Geneve, 1964.

Referințe:

Dicționarul Scriitorilor Români. Vol. I: A-C. București, Editura Fundației Culturale Române, 1995, p. 590-593; Popescu, Mihai Gabriel. *Memoria dascălilor noștri.* Vol. I. Târgoviște, Editura Macarie, 1998, p. 40-43; Ghilimescu, Ștefan Ion. *Figuri ale imaginarului poetic.* Târgoviște, Editura Domino, 1998, p. 9-10; Petrescu, Victor; Paraschiva, Serghie. *Dicționar de literatură al județului Dâmbovița. 1508-1998.* Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999, p. 49-50; Florescu, Nicolae. *Noi, cei din pădure!* București, Editura „Jurnalul literar”, 2000, p. 210-216; Zăciu, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Aurel (coordonatori). *Dicționar esențial al scriitorilor români.* București, Editura Albatros, 2000, p. 181-183; Popescu, Mihai Gabriel; Ghilimescu, Ștefan Ion. *Dinastia Ciorăneștilor.* Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000, p. 85-173; Petraș, Irina. *Panorama criticii literare românești. Dicționar ilustrat 1950-2000.* Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2001, p. 199; *Dicționarul general al literaturii române.* vol. II, C-D. București, Editura Univers Enciclopedic, 2004, p. 263-265; Petrescu, Victor. *Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900-2004.* Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005, p. 39-42; Ghilimescu, Ștefan Ion. *România exilată. George & Alexandru Ciorănescu.* Pitești, Editura Paralela 45, 2008, p. 107-234.

RADU GIOGLOVAN

În slujba istoriei Târgoviștei

Nume marcant al culturii și învățământului târgoviștean, istoricul, istoricul literar, publicistul, profesorul Radu Gioglovan se naște pe 3 august 1921, în Gura Ialomiței, comuna Mihail Kogălni-ceanu, județul Ialomița.

După absolvirea studiilor secundare în Galați, urmează pe cele universitare la Facultatea de Istorie din Cernăuți. Profesor de istorie la Liceul „Ienăchiță Văcărescu” din Târgoviște. Insuflă elevilor săi dragostea pentru vechea Cetate de Scaun, pentru istorie în general și istoria poporului român în special.

De asemenea, inspector școlar (1948-1950). Are merite deosebite în organizarea și punerea bazelor științifice ale Muzeului Județean Dâmbovița, al cărui director a fost mulți ani. În special prin achiziționarea a numeroase mărturii referitoare la acest perimetru de spiritualitate românească (documente, manuscrise, tipărituri vechi, tablouri, obiecte de port popular, mărturii arheologice). Se stinge din viață pe 22 august 1979, la Târgoviște.

În „Enciclopedia istoriografiei românești” se menționează că a contribuit la îmbogățirea acesteia prin interesante studii de istorie locală, temeinic documentate, majoritatea publicate în „Valachica”, revistă de studii și cercetări a Muzeul Județean Dâmbovița, încă de la apariție (1968). „Lapidariul Muzeului de Istorie din Târgoviște” (1969); „*Inscripții inedite de la Mănăstirea Dealu*” (1970); „*Clopotul Bisericii Domnești din Târgoviște*” (1970); „*Unde a fost ucis Tudor Vladimirescu*” (1972); „*Cetatea Târgoviștei*” (1973); „*Aspecte istorico-*

etnografice ale viticulturii în județul Dâmbovița” (1975); „*Un luptător de la Plevna (colonelul Matei Vlădescu)*” (1977). În presă se remarcă cu articole referitoare la viața spirituală a Târgoviștei, de-a lungul timpului.

Ca istoric literar face o serie de precizări asupra localizării unor personaje ale operei scriitorilor dâmbovițeni (Ioan Alexandru Brătescu-Voinești, I. C. Vissarion), sau clarifică aspecte legate de activitatea acestora în Târgoviște și împrejurimi. Dintre acestea: „*Identificări târgoviștene în nuvela «Pană Trăsnea Sfântul» de Ion Al. Brătescu-Voinești*” (1972); „*Legăturile familiale ale lui Ion Heliade Rădulescu la Târgoviște*” (1973). În 1975 publică în colaborare cu Mihai Oproiu volumul „*Inscripții și însemnări din județul Dâmbovița*”. Lucrare de referință privind inscripțiile, însemnările de pe monumente, cruci, alte mărturii rămase în timp în județul Dâmbovița, continuată cu încă patru volume de istoricul Mihai Oproiu.

Colaborări:

„*Inscripții și însemnări din județul Dâmbovița* (cu Mihai Oproiu), I, Municipiul Târgoviște. Târgoviște, Muzeul Județean Dâmbovița, 1975.

Referințe:

Petrescu, Victor; Paraschiva, Serghie. *Dicționar de literatură al județului Dâmbovița. 1508-1998*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999, p. 110; Petrescu, Victor. *Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900-2004*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005, p. 110; *Enciclopedia orașului Târgoviște*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012, p. 248; Coandă, George. *Istoria Târgoviștei. Cronologie enciclopedică*, Ediția a III-a, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014, p. 475.

ALEXANDRU STARK

Un istoric al clipei

Prozatorul, traducătorul, ziaristul, scenaristul, reporterul de radio și televiziune, și-a dedicat întreaga existență reflectării realității prin jurnalistică de media și televiziune. A sesizat relația biunivocă dintre socie-

tate și comunicare, o comunicare corectă fiind esențială pentru dezvoltarea sănătoasă a tuturor mediilor sociale. Aceasta este percepută ca un fervent psiho-social care este determinat și determină la rândul său în special schim-barea, dezvoltarea, finalmente spiritualitatea umană.

Se naște la Târgoviște în 6 decembrie 1931. După termi-na-rea școlii primare în orasul natal, ur-mea-ză Liceul „Spiru Haret” și „Mihai Viteazul” din Bucu-rești. Absolvă Școala de Ziaristică – Radio (1949). Între 1950-1954 studii la Academia de Stat de Literatură și Cultură din Moscova, continuate apoi de cele postuniversitare de jurnalistică în București (1965).

Debut cu reportaje încă de pe băncile școlii în revista Liceului „Mihai Viteazul”. Își dedică întreaga viață scrisu-lui și jurnalisticii de radio sau televiziune, fiind un adevărat istoric al clipei. Din 1949 până în ultimul moment al vieții este reporter, redactor, corespondent extern de Radio și Televiziune (Moscova, Paris). Colaborează la numeroase reviste și ziare: „Secolul XX”, „Magazin istoric”, „Flacăra”, „Săptămâna”, „Cinema”, „Scân-teia”, „Scân-teia tineretului”, „Ro-mâ-nia liberă”, „Informația Bucureștilor”, „Presa noastră”. De asemenea, la almanahurile: „Scân-teia”, „Cinema”, „Enciclopedic”, „Literar”, „Flacăra”.

Debut editorial cu **Mașini electronice de spus „noapte bună” și alte cronici**

inverse (1973), urmat de „**De ce nu cade soarele?... și alte povestiri.**” (1975), „**Reportaj despre un reportaj**” (1975), „**Dați-mi voie să vă întreb. Amintiri despre amintirile altora**” (1976), „**Aventuri pe diagonală... De la sfârșit la început**” (1982). Traduce din Ilf și Petrov, Ilya Erenburg, Gheorghe Vladimov, Elizar Malțev. Spirit enciclopedic, cu temeinice cunoștințe și înclinații certe în muzică, pentru care face o adevărată pasiune, rămâne ca o voce inconfundabilă a reportajului în mass-media românească a ultimelor decenii, în istoria Televiziunii Române. De la vârsta de 14 ani realizează pentru radio și televiziune numeroase reportaje, docu-mentare, anchete, interviuri. Dintre acestea se disting cele dedicate Festivalurilor de muzică de la Brașov, Mamaia, precum și „Albumele duminicale”, „Din tainele arhivelor”, „Transfocator”, „Prim plan” și multe altele. Incitante sunt interviurile cu Corneliu Mănescu, Ion Iliescu, Laszlo Tokes, Magda Cârneci, Cristina Ciontu, Dina Cocea, George Macovescu.

Pentru activitatea sa este distins cu: Diploma de onoare a Festivalului Internațional „Săptămâna filmului documentar și de scurtmetraj pentru cinema și televiziune”, Leipzig (1977); premii ACIN în 1977, 1978, 1983. În 2003 CNA a acordat premiul „In memoriam: Catinca Ralea și Alexandru Stark”.

Se stinge din viață pe 30 octombrie 1992 la Paris (Franța).

A făcut deseori o simbioză reușită între această specie publicistică și posibilitățile și sensibilitățile sale literare, artistice în general, fiind și un fin cunoscător și promotor al muzicii.

În tabletele din **Mașini electronice de spus „noapte bună”**, realizează mici reflecții despre televiziune în general și despre existența cotidiană a telespecta-torului care „nu mai vrea să fie socotit un înghițitor de tablete (artistice, informative sau de orice fel) el dorește să fie pus să gândească și să

acționeze”. Unor întrebări ale noastre, încearcă să ne răspundă prin acest volum. Mărturisirea că „să nu credeți că răspunsul este așa de ușor de dat. Chiar dacă voi fi criticat (și e mai bine să fii criticat decât să se treacă indiferent pe lângă ceea ce ai scris!), aș vrea să conțină de toate, mai ales că e foarte plăcut și lipsit de orice pericol să-ți spui părerea în probleme a căror rezolvare nu depinde de tine... De altfel, Voltaire, mi se pare, susținea chiar că cele mai bune cărți sunt acelea pe care le întregesc cititorii. Așa că, autorul contează întru totul pe sprijinul dumneavoastră!”.

După propria-i mărturisire „am scris pe tot ceea ce se poate scrie, am scris la orice oră din zi și din noapte...”. Era convins că „măsura vieții omului este în funcție de buna folosire a ei, nu de lungime, pentru că omenirea este nemurirea oamenilor muritori...”. A scris cu creionul, cu cuvântul rostit sau ima-gine, din uriașa dorință de a fi util seme-nilor săi.

În volumul **Dați-mi voie să vă întreb. Amintiri despre amintirile altora** realizează o serie de „interviuri comode, insolite, sentimentale, pentru mai târziu, cu iz amar”. Afirma că „Nu mi-e teamă că eroii mei se vor repeta. La urma urmei, au o viață atât de bogată, încât n-ar ajunge nici cărți întregi ca s-o epuizezi. Dacă mă gândesc bine, în ultima instanță mi-e frică de mine însumi!”. Dialogurile cu personalități din diverse domenii sunt vii, adevărate introspecții în viața acestora (Henry Coandă, Brunea-Fox, Radu Beligan, Mircea Lucescu, Alexandru Graur, Constantin Daicoviciu, pentru a numi doar câțiva dintre ei).

Într-o discuție avută cu Alexandru Stark în 1990 despre noile descoperiri ale domeniului comunicațional și informațional, acesta susținea că arta constă în alegerea din infinit de multe variante existente la un moment dat, a aceleia care ne ajută să ne realizăm scopul urmărit. În acest sens îl amintea pe sociologul Bruno Wurtz: „Situția fundamentală a teoriei informației este puțința alegerii din infinit de multe variante, a celei care duce la scopul urmărit. Cine deține informația, deține această puțință. Cine posedă informația are putere asupra viitorului” (Cf. „Confruntări contemporane pe tema viitorului”). Creionându-i portretul reportericesc Eugen Barbu afirma că „Stark ne-a scris zeci de povești despre oamenii

care fac televiziune, despre oamenii care privesc televiziunea, zeci de povești despre Istoria istoriei televiziunii care e mai palpitantă ca Halimaua. Ascultați-l seara pe Stark, priviți-l, e un curios, un indiscret tandru. Când aveți timp, vinerea, citiți-i micile fabule din care tot se mai poate învăța câte ceva... Stark este un om al secolului nostru, ascuns într-o cutie de bachelită, care scrie cu genunchii la gură o poveste dintr-o subterană cu imagini...”. Într-adevăr, el și-a făcut din aceasta un crez al vieții sale.

Scrieri:

Mașini electronice de spus „noapte bună” și alte cronici inverse. București, Editura Meridiane, 1973; **De ce nu cade soarele?... și alte povestiri...** București, Editura Ion Creangă, 1975; **Reportaj despre un reportaj.** Cluj, Editura Dacia, 1975; **Dați-mi voie să vă întreb. Amintiri despre amintirile altora.** Iași, Editura Junimea, 1976; **Aventuri pe diagonală... De la sfârșit la început.** București, Editura Albatros, 1982.

Colaborări:

Cu sufletul la gură. Ușoare schițe de călătorie. (cu Sorina Stark). București, Editura Sport-Turism, 1979; **La cinci minute după cosmos** (cu Dumitru Prunariu). București, Editura Militară, 1982.

Traduceri:

Erenburg, Ilya Grigorievici. **Hrăpărețul.** București, Editura Univers, 1973; Tevekelian, Vertkes Arutiunovici. **Agencia de publicitate a domnului Kacek.** București, Editura Univers, 1975; Vladimov, Gheorghii Nicolaevici. **Trei minute de tăcere.** București, Editura Univers, 1978; Ilf, I.; Petrov, E. **Atitudinea disprețuitoare față de stomac.** București, Editura Univers, 1979; Maļteṽ, Elizār. **Ultima întâlnire.** București, Editura Univers, 1985.

Referințe:

Cuvinte și tăceri. Cu și despre... Alexandru Stark. București, Editura Carro, 1995; Petrescu, Victor; Paraschiva, Serghie. **Dicționar de literatură al județului Dâmbovița. 1508-1998.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999, p. 208-209; Petrescu, Victor; **Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900-2004.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005, p. 220-221; **Enciclopedia orașului Târgoviște,** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011, p. 416; Coandă, George. **Istoria Târgoviștei. Cronologie enciclopedică,** ediția a III-a, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014, p. 465.

Grupaj din vol.: Petrescu, Victor. **Crochiuri literare. Scriitori și publiciști dâmbovițeni (1900-1944).** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014

Poetul și prozatorul Gheorghe Duță Micloșanu în memoria comunității prin Biblioteca Comunală din Malu cu Flori – județul Dâmbovița

Este o zi superbă de 20 august. Cu mic cu mare mergem la biblioteca din Malu cu Flori. Din nou vom participa la un eveniment organizat de bibliotecara-voluntar Jeanina Ochescu. În calitate de gazdă, în deschiderea evenimentului, am gândit să întâmpinăm oaspeții, utilizatori ai bibliotecii noastre, cu o mică expoziție de carte cu operele poetului Gheorghe Duță Micloșanu. Celor prezenți le-am prezentat viața și opera prozatorului și poetului, iar copii de la școală, rând pe rând au recitat din poeziile volumelor prezentate. Eu și dna profesor de lb.română Manda Mirela, am recitat din versurile poetului și am continuat activitatea cu discuții interactive pe acest subiect.

Poetul și prozatorul – Gheorghe Duță Micloșanu s-a născut în data de 10 aprilie 1930 în comuna Micloșani, județ Muscel, azi comuna Malu cu Flori, județ Dâmbovița și a decedat la 20 august 2008.

La vârsta de 11 ani, poetul a primit de la Casa Școalelor drept premiu – mențiune pe țară – pentru compunere și desen. A absolvit Școala Tehnică de Administrație Economică din Câmpulung-Muscel. A început să scrie poezii,

devenind cunoscut de profesori și colegi, primind astfel diferite distincții și medalii.

În anul 1950, a fost propus ca participant la prima consfătuire pe țară a tinerilor scriitori.

După terminarea cursurilor liceale, urmează cursurile Facultății de Filologie din București, continuând să-și perfecționeze activitatea literară, începând să publice la diferite reviste și ziare ale vremii.

După absolvirea facultății, dezvoltă o lungă și bogată activitate literară și pedagogică. Împreună cu alți profesori și scriitori din București a fondat „Cenaclul” și mai apoi Societatea literară „Relief românesc”, făcând parte din conducerea acesteia și din colectivul de redacție al publicației – INTERFERENȚE.

Din anul 1979, când apare primul volum de poezie, Gheorghe Duță Micloșanu, parcurge un drum plin de realizări literare, în poezie și proză, ajungând astăzi la cea de-a unsprezecea carte, cărți apreciate de Fănuș Neagu, dar și de alți scriitori.

A fost membru fondator al Societății Scriitorilor Târgovișteni, unde a primit în anul 2005, premiul pentru poezie, iar la vârsta de 75 de ani i s-a oferit *Diploma de Excelență*, ca scriitor. În anul 2006 i se acordă Titlul de **Cetățean de Onoare al comunei Malu cu Flori**.

Una dintre cărțile sale, tipărită la Editura Arefeana în anul 1979 intitulată **Cer vegetal**, se află la Biblioteca Congresului American, prin secția Schimb Internațional de Carte a Bibliotecii Naționale a României. În dicționarul „**Personalități române și faptele lor, vol. 20, editat la Iași**”, este așezat în rândul marilor personalități ale țării. În emisiunile difuzate de-a lungul anilor la Radio și TV, numele lui Gheorghe Duță Micloșanu, a fost amintit

alături de nume cunoscute cum ar fi: **Nichita Stănescu, Adrian Păunescu, Ana Blandiana, etc.**

În anul 1979 – volumul de debut a fost – „**Pe treptele timpului**”.

După schimbările majore din anul 1989, publică încă două volume de proză și șase cărți de poezie, la care se adaugă un volum de poezie în ediție bilingvă, română-franceză.

În acest sens amintim: **Intoarcerea lui Tarzan, povestirile vânătorului**. Editura Arefean, 1999; **Anotimpul genezei** – poezii – 2001; **Vârsta luminii**. Editura Pro Transilvania, 2001; **Condamnați la-ntomnare** – poezii – 2003; **La portile ninsorii** – poezii; **Poeme – poezii**, ediție bilingvă; **Masa hoșilor – povestirile vânătorului**, Editura Bibliotheca Marcona, Târgoviște, 2007; **Liturghii crepusculare** – poezii; **Cer vegetal** – poezii...**La Malu cu Flori, ultimul volum, 2008**.

EXPOZIȚIE DE CARTE:

De-a lungul vieții, poetul a îmbinat activitatea de profesor de limba rusă și limba română, cu preocupările poetului, dar și pasiunea vânătorului, pasiune mai degrabă administrativ contemplativă către mama Natură. A primit o serie de diplome și distincții ca de exemplu: *Diploma de Excelență în domeniul Educației; Diploma de Excelență pentru contribuția la propășirea Culturii și Literelor, acordată de Societatea Scriitorilor din Târgoviște; Premiul pentru poezie acordat de aceeași societate; Premiul pentru volumul de poezie „La porțile ninsorii”; Titlul de Protector al Naturii și Artelor, conferit de Fundația Națională – Izvoare pentru protecția Naturii și Artelor în România.*

La puțin timp după lansarea volumului „Liturghii crepusculare”, poetul se stinge fulgerător din viață, în dimineața zilei de 20 august 2008, lăsând o familie îndurerată.

Poet până-n maduva oaselor, poetul Gheorghe Duță Micloșanu, de a cărui prietenie s-a învrednicit, întorcându-se în amintire „spre zarea de limpezimi natale”, după care „a tânjit mereu”, posesor al cuvântului care zidește, își

descoperă sinele: „**Sunt fiul – acestor locuri, născut printre țărani, lumină-n poarta casei, în satul Micloșani**”, de la care, în paranteză fie spus, a împrumutat o parte a numelui său – Micloșanu.

Iată un volum care adună poeziile scrise la, sau pentru Malu cu Flori, pentru locurile natale pe care Gheorghe Duță Micloșanu, le-a purtat cu el de-a lungul vieții. În memoria lui, familia a strâns o parte din versurile care au mai fost publicate, dar și unele inedite, găsite în caietele, multe la număr, pe care poetul le-a lăsat în urmă, tezaur de gânduri și simțiri trăite și așternute pe hârtie, asemenea unui jurnal în versuri. Este cutremurător să descoperi acest jurnal, după ce poetul a plecat alături de bunicii, părinții și frații lui, cei care nu mai sunt. Și este cutremurător pentru că, așa cum el însuși subliniază „Totul statornic rămâne: toamna cu poame și brume,/vulpi arămii-cenușii/vor trece năluca prin vii./lerni ce mereu au să cadă/din cerul cu fulgi de zăpadă,/caii tot ierburi vor paște/ziaua de noapte va naște...

Moartea l-a rapit brusc, dar în amintirea noastră, el a rămas așa cum apărea până-n ultima clipă, vesel, plin de viață, pus pe glume, deși poeziile sale îl descriu aparent altfel, visător, melancolic, ușor trist și gânditor... Sunt două fațete ale personalității sale, ale sufletului său și permanentul dor către comuna natală și natură, în contradicție cu orașul, întrecește acest tablou al profesorului care a rămas în străfundul ființei sale, fiul simplu al satului, un om plin de duioșie, sensibil și delicat, zâmbind lumii, dar ascunzând sub acest zâmbet meditații de o profunzime cutremurătoare. Așa că, iată, îi închinăm lui acest volum și deopotrivă, comunei Malu cu Flori, unde sufletul poetului mai străbate încă livezile cu meri. Când vom citi această carte, ce ne va bucura sufletele, să ne închipuim că, deși NEVĂZUT, poetul e în spatele nostru și se simte ca și noi, **ÎN RAIUL DE LA MALU CU FLORI**.

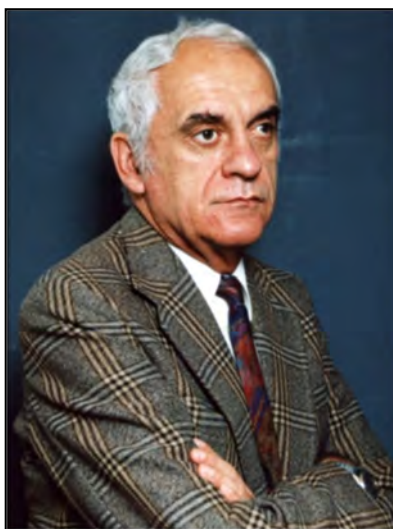
Jeanina Ochescu

Biblioteca Comunală Malu cu Flori

TABLETĂ DE SCRITOR

VICTOR PETRESCU – 80

Se naște pe 16 august 1941, în comuna Jariștean, județul Vrancea. Profesor, istoric și critic literar, istoric al culturii, bibliolog, ziarist. Studii generale și liceale în Mărășești (1959) urmate de cele superior-pedagogice la Galați (1962). Licențiat al Facultății de Limba și Literatura Română a Universității București (1966). Profesor la Văcărești și Târgoviște. Din 1968 lucrează în domeniul culturii (inspector, șef secție literatură la Muzeul Județean Dâmbovița). În perioada 1972-2008 director al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița. Din 1993 cadru didactic asociat al Universității „Valahia” Târgoviște unde predă cursuri în specialitatea biblioteconomie, istoria cărții și a bibliotecilor, comunicare, jurnalism până în 2007. Doctor în Filologie al Universității București (2002) cu teza „Văcăreștii – o generație poetică. O reevaluare necesară”. Conferențiar titular al universității târgoviștene (2004). Cercetător principal gr. I din 2003 (asimilat titlului de profesor universitar). Participă cu comunicări la sesiuni și congrese naționale și internaționale (1972, Budapesta; 1973, Cracovia-Varșovia; 2002, Chișinău). Obține în 1994 titlul de specialist gradual în bibliotecă la cursul organizat de Uniunea Europeană în Danemarca. Membru al unor uniuni, societăți, asociații: Societatea Română de Bibliofilie (1972), Societatea de Literatură „Ion Heliade Rădulescu” (1972), Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România (1990), distins cu Ordinul Ziariștilor, clasa I (2001): Academia Internațională „Mihai Eminescu” (1999), Uniunea Scriitorilor din România (2004), Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova (2005), Societatea Scriitorilor Târgovișteni (2005, fondator). Redactor-șef, fondator al revistei „Curier” (1994-2008) care apare la Târgoviște, ca revistă de cultură și bibliologie și redactor-colaborator la revista „Litere” (1998-prezent), cu rubrici permanente. Consultant de specialitate la revista „Biblioteca”, a Ministerului Culturii și

Cultelor (1998-2009), „BiblioPolis” (Chișinău, 2008-2012), „Eroica” (2000-prezent). Cetățean de onoare al municipiului Târgoviște (2007). Distins cu Ordinul „Meritul Cultural” în grad de cavaler (2004). A publicat peste 700 de articole, studii de istorie literară sau istorie a culturii târgoviștene în numeroase publicații de specialitate la nivel național și internațional (Serbia, Republica Moldova), dar și în periodice târgoviștene apărute de-a lungul a cinci decenii.

Debutul publicistic este consemnat încă din 1962 la „Sportul Popular”. În perioada 1962-1966, corespondent al ziarului pentru regiunea Ploiești, cu articole de la diferite competiții sportive. De asemenea, studii și articole de bibliologie, biblioteconomie, știința informării și comunicării. Debut editorial cu „**Târgoviștea, vechi centru tipografic românesc**” (1972, colaborare cu Dan Simonescu), o a doua ediție revăzută și adăugită în 2008 (adăugându-se ca autor și Gheorghe Buluță). Contribuie la editarea unor biobibliografii, în seria „**Personalități ale culturii dâmboviștene**”, ale scriitorilor: *Ion Ghica* (1972), *Ion Heliade Rădulescu* (1973), *Grigore Alexandrescu* (1976), *Ion Alexandru Brătescu-Voinești* (1980) sau a pictorului *Gheorghe Petrașcu* (1975), urmate de cele dedicate *poetilor Văcărești* (2002), *Daniel Drăgan* (2010) sau personalității lui *Mihai Viteazul* (2001). Autor sau coautor al unor dicționare: „**Dicționar de literatură al județului Dâmbovița (1508-1998)**” (1999, colaborare), „**Scriitori și publiciști dâmbovițeni 1900-2004**” (2005), „**Bibliologi români. Dicționar**” (2011, colaborare). Preocupările din domeniul bibliologiei, științei informării și comunicării sunt materializate în volumele „**Lectura publică târgovișteană. Tradiții și actualitate**” (1998, colaborare), „**Introducere în managementul de bibliotecă**” (2003, colaborare), „**Galeria bibliologilor români**” (2003, colaborare), „**Biblioteca azi. Informare și**

comunicare” (2004, colaborare). „**Sociologia comunicării**” (2006, colabo-rare), „**Ghidul bibliotecilor din județul Dâmbovița**” (2007, colaborare), „**Învățământ biblioteconomic la Târgoviște**” (2007, colaborare), „**Universul lecturii. De la Gutenberg la Google**” (2008, colaborare), „**Biblioteca XXI. Management & Marketing**” (2012, colaborare), „**Biblioteca Județeană «Ion Heliade Rădulescu» Dâmbovița. Monografie**” (2013, colaborare), despre fenomenul lecturii în Târgoviște. Dedică volume de istorie literară scriitorilor din spațiul dâmbovițean: **I.C. Vissarion, Poezii Văcărești, Elena Văcărescu**, precum și istoriei culturale a Târgoviștei: „**Târgoviștea culturală**” (2000, colaborare), „**Pagini de istorie literară**” (2006), „**Cultură și istorie**” (2007), „**Ipostaze ale literaturii române vechi**” (2007), „**Moștenirea Văcăreștilor. Din istoria unui festival de literatură**” (2008), „**Târgoviște. Călători străini. Cronicari. Secolul XV-XIX**” (2009, colaborare), „**Târgoviște în literatură (1800-1918)**” (2011, colaborare), „**Literatura română veche**” (2012), „**Tiparul epocii brâncovenești**” (2014, colaborare), **Centenarul lecturii publice la Târgoviște (1920-2020)** (2020, colaborare).

Scrieri:

Muzeul tiparului și cărții vechi românești. (Pliant) Târgoviște, Muzeul Județean Dâmbovița, 1971; **Ghidul cititorilor Bibliotecii Județene Dâmbovița.** Târgoviște, Biblioteca Județeană Dâmbovița, 1983; ediția a II-a, 1985; **Iancu Văcărescu. Monografie.** București, Editura Ager, 2002; **Văcăreștii. O dinastie poetică.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2002; **Poezii Văcărești. Studiu și bibliografie.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2002; **Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900-2004.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005; **Pagini de istorie literară.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2006; **Biblioteconomie. Miscelanea.** Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2006 (ediția a II-a, revăzută și adăugită, 2010); **Cultură și istorie.** Urziceni, Editura Anca, 2007; **Ipostaze ale literaturii române vechi.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2007; **Autografe și dedicații.** Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2007; **Moștenirea Văcăreștilor. Din istoria unui festival de literatură.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2008; **Daniel Drăgan. 75 de trepte.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2010; **Văcăreștii. O dinastie poetică.** Colecția Opera Omnia – Publicistică și eseu contemporan, Iași, Editura Tipo Moldova, 2012; **Literatura română veche.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012; **Crochiuri literare. Scriitori și publiciști dâmbovițeni (1900-1944).** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014; **Istorie. Cultură. Credință la români. De la Ștefan cel Mare la Dimitrie Cantemir.** Iași, Editura Tipo Moldova, 2016; **Portretistică literară de la Heliade încoace.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2016; **Reflecții istorice și literare. De la Decebal la Marea Unire a românilor.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2018; **Crochiuri literare. Scriitori**

și publiciști dâmbovițeni (1945-2020). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2019.

Colaborări:

Târgoviște, vechi centru tipografic românesc (cu Dan Simonescu). Târgoviște, Muzeul Județean Dâmbovița, 1972; **Biobibliografii în seria „Personalități ale culturii dâmbovițene”:** „**Ion Ghica**” (1972), „**Ion Heliade Rădulescu**” (1973), „**Gheorghe Petrașcu**” (1975), „**Grigore Alexandrescu**” (1976), „**Ioan Alexandru Brătescu-Voinești**” (1980); **Catalogul periodicelor dâmbovițene** (cu Serghe Paraschiva). Târgoviște, Biblioteca Județeană Dâmbovița, 1982; **Ghidul bibliotecilor din județul Dâmbovița** (cu Ilie Dragomir). Târgoviște, Biblioteca Județeană Dâmbovița, 1993; **Ghidul cititorilor Bibliotecii Județene Dâmbovița (1980, 1983, 1985); Cărți cu autograf și însemnări manuscrise în colecțiile Bibliotecii Județene Dâmbovița** (cu Serghe Paraschiva și Cornel Albuț). Târgoviște, Biblioteca Județeană Dâmbovița, 1996; **Lectura publică târgovișteană – Tradiții și actualitate** (cu Florin Dragomir). Târgoviște, Editura Domino, 1998; **Moștenirea Văcăreștilor. Memoria unui Festival de Literatură.** Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1998; **Dicționar de literatură al județului Dâmbovița (1508-1998)** (cu Serghe Paraschiva). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999; **Târgoviștea culturală** (cu Mihai Oproiu și Constantin Manolescu). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000; **Biblioteca și societatea** (cu Doina Banciu, Gheorghe Buluță) București, Editura Ager, 2001; **Mihai Viteazul în memoria urmașilor.** (cu Mihai Stan). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2001; **I. C. Vissarion – între uitare și dăinuire.** Târgoviște, Grupul Editorial Bibliotheca & Pandora-M, 2001; **Introducere în managementul de bibliotecă** (cu Octavian Mihail Sachelarie). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2003; **Galeria bibliologilor români** (cu Gheorghe Buluță). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2003; **Brănești: Documente inedite ale familiei Bălășescu** (cu Mihai Oproiu). Târgoviște, Editura Transversal, 2004; **Biblioteca azi. Informare și comunicare** (cu Gheorghe Buluță, Sultana Craia). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2004; **Vademecum legislativ pentru biblioteci** (cu Gheorghe Buluță). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2004; **Sociologia comunicării** (cu Octavian Mihail Sachelarie). Pitești, Editura Paralela 45, 2006; **Biblioteca în societatea informației** (cu Gheorghe Buluță și Sultana Craia). București, Editura Dominor, 2007; **Ghidul Bibliotecilor din județul Dâmbovița** (cu Daniela Stoica și Vlăduț Andreescu). Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2007; **Învățământ biblioteconomic la Târgoviște** (cu Erich Agnes), Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2007; **Doi. Poezii** (cu Grigore Grigore), Târgoviște, Editura Pildner&Pildner, 2008; **Universul lecturii. De la Gutenberg la Google** (cu Octavian Mihail Sachelarie), București, Editura Dominor, 2008; **Elena Văcărescu și spiritualitatea europeană a românilor** (cu Ștefania Rujan), București, Editura Dominor, 2008; **Bibliologie românească** (cu Gheorghe Buluță), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2008; **Târgoviște – vechi centru tipografic**

românesc (cu Dan Simonescu, Gheorghe Buluță), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2008; **Târgoviște. Călători străini. Cronicari. Secolul XV-XIX** (cu Mihai Stan), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2009; **Târgoviște în literatură (1800-1918)** (cu Mihai Stan), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011; **Bibliologi români. Dicționar** (cu Gheorghe Buluță, Emil Vasilescu), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011; **Enciclopedia orașului Târgoviște**, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011, 2012; **Biblioteca XXI. Management & Marketing** (cu Gheorghe Buluță, Mihail Octavian Sachelarie), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2012; **Biblioteca Județeană „Ion Eliade Rădulescu” Dâmbovița. Monografie** (cu Agnes Erich), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2013; **Tiparul epocii brâncovenesti** (cu Agnes Erich), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014; **Cultură și civilizație în spațiile locuite de români. Sec. XVI** (cu Agnes Erich), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2017; **Moștenirea Văcăreștilor. La o jumătate de secol** (cu Mihai Stan), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2018, **Centenarul lecturii publice la Târgoviște (1920-2020)** (cu Agnes Erich, Alexandru Ștefănescu), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2020.

Îngrijiri:

Scrisori către I. G. Vasiliu. Ediție îngrijită, prefață, note și indici de Victor Petrescu, Serghie Paraschiva. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000; **Studia Bibliologica Valahica. Informare. Documentare. Comu-nicare.** Anuar editat de Facultatea de Științe Umaniste. Catedra de Biotică-Biblioteco-nomie-Muzeologie, an I, 2000. Apare sub îngrijirea: Doina Banciu, Gheorghe Buluță, Victor Petrescu. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000; an II-III, 2001-2002. Apare sub îngrijirea: Doina Banciu, Victor Petrescu, Erich Agnes; an IV-V, 2003-2004. Apare sub îngrijirea: Doina Banciu, Victor Petrescu, Erich Agnes; **Centenar Dan Simonescu. Cartea și biblioteca. Contribuții la istoria culturii românești.** Antologie, prefață, tabel cronologic, bibliografie selectivă și note de Gheorghe Buluță și Victor Petrescu. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2002; **Ion Calboreanu. Târgoviștea în rime.** Antologie, prefață, tabel cronologic, bibliografie selectivă și note de Victor Petrescu și József Pildner. Târgoviște, Pildner&Pildner, 2006; **Ștefania Stâncă. O lebdă bolnavă de tristeți.** Volum prefațat și îngrijit de Victor Petrescu și József Pildner. Târgoviște, Pildner&Pildner, 2007; **Elena Văcărescu și spiritualitatea românească în Europa** (cu Mihai Stan), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014.

TRADIȚII CULTURALE ÎN FAMILIA VĂCĂREȘTILOR

Cu vechime, pe întinderea a aproape patru secole, familia Văcăreștilor s-a implicat activ în destinul politic, economic și social al Țării Românești. Și nu în ultimul rând în cel cultural, spiritual.

Primul dintre Văcărești amintit de același Alexandru Odobescu este **Pătrașcu Văcărescu**: „La 1554, se nascu din neamul Văcăreștilor, un copil căruia domnul de atunci, Pătrașcu cel Bun,

îi dete, ca naș, numele său: acesta fu aga Pătrașcu Viteazul care, într-o lungă carieră războinică, doborî în bătălii atâția vrăjmași păgâni câte zile cu soare sunt într-un an și care, pentru aceea, își închină sabia izbânditoare la toți sfinții ai zilelor de peste an. De acest Pătrașcu, care la bătrânețe fu ban al Craiovei și însoți la războaie pe Mihai Viteazul, este clădită biserica din căminul Văcăreștilor de lângă Târgoviște; în zilele lui Petru vodă Cercel, 1584, el fu ispravnic adică executor la zidirea Bisericii Domnești din Târgoviște, unde i-a și rămas chipul zugrăvit printre citori”¹.

Aceasta este renovată mai târziu de domnitorul Mihai Șuțu „prin rugăciunea și îndemnarea lui Jupan Ianache Văcărescu, vel vistier și mare dicheofilax al bisericii”². Pisania, datată 1785, august 11, deasupra intrării în pridvor conținea trei medalioane: în primul, stema Țării Românești; în stânga, inscripția în greacă, ștearsă, care nu se mai poate descifra; în cel din dreapta, în limba română, cu litere chirilice, însemnarea pe care o reproducem mai jos: „Această sf(î)ntă și d(u) mne/zească biserică din lumina/ta Curte Domnească a Țării Rumâne/ști, din Târgoviște, fiind zidită / de prea înălțatul domn Petru v(oie)v(od) și / înfrumusețată de alți înălțați d(o)mni / și fericți (c)țitor(i) ce au stătut după / vremi oblăduitor(i) acești țări, acumu / în ceale după ormă stricându-se de în/tămplările vremilor și rămându, nu nu / mai dezvilită, ci încă și sf(în)țul olțaru / dăzlipit de biserică și bolta dărăpanată, încît era spre cădere a toatei biserici, d(u)mne/zeiască provedenție încununînd cu stema / domnii pre măriia sa înălțatul domn Mihail Suțu v(oie)v(od) o au înnoit-o și au învălit-o și au înpo/dobit-o cu hramul afară cum să vede, din/preună cu luminata d(oa)mna sa, cu Sevasti / Calimahi v(oie)v(od)...prin rugăciunea și / îndemnarea dumnealu(i) jupan Ianache Văcărescu vel vist(ier) și mare dicheofilax al bisericii [cei mari a răsăritului]”³.

În aceasta perioadă, Ienachiță Văcărescu era vel vistier, apărător al bisericii ortodoxe (dicheofilax), insistența pe lângă domnitor făcându-se și în memoria strămoșului sau.

Mai este amintit și Negoită Văcărescu, spătarul, care la 1685, fiind baș capuchehaia lui Șerban Vodă Cantacuzino, a murit în Țarigrad⁴. De altfel, era în tradiția familiei ca un membru marcant să fie capuchehaie la Poartă, unii dintre ei sfârșind tragic, omorâți de turci (Negoită, Ianache, bunicul viitorului poet).

O figură reprezentativă a vieții culturale de la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea a fost **Ianache Văcărescu**, bunicul viitorului poet. A fost

cumnat cu Constantin-Vodă Brâncoveanu deținând înalte dregătorii: agă, clucer, vistier. De asemenea, capuchehaie la Poartă. Este cunoscut drept ctitor de biserici, implicându-se și în refacerea altora. În 1698 – 1699, a fost ispravnic pentru repararea Bisericii Domnești din Târgoviște. Soția lui Brâncoveanu, Maria, sora sa, îi încredințează lui Ianache, vel agă, reconstrucția Bisericii dintr-o Zi (1702). Va coordona și reconstrucția Bisericii Sfântu Gheorghe Nou din București, încheiată la 22 septembrie 1699, unde mai târziu va fi înmormântat, după multe peripeții, Constantin Brâncoveanu.

În 1707 figura printre portretele ctitorilor de la vechea Mitropolie din Târgoviște. În tindă, prima inscripție din dreapta avea următorul text: „*Jupan Enache Văcărescu, vel paharnic / Stanca jupănița ego / cu șase copii: Marina, Ilinca, Bălașa, Constantin, Barbu și Ștefan*” [tatăl poetului, n.n.]. Era alături de numele unor domnitori (Radu voevod), Mateiu v (oie)v(od) Constantin B(râncoveanu), Basarab v (oie)v(od) / Radu Voevod, Șerban v(oie)v(od), Cantacuzenu sau de cele ale lui „*Ștefan mitropolitul / Antim mitropolitul*”⁵.

Pisania din 1708, octombrie 10, ce se afla deasupra primei intrări, consemna: „În slava Înălțării tale mântuitoare Hristoase, ale tale dintru ale tale aduce robului tău Enache Văcăresculu, vel paharnicu podoabă din acestu sfânt lăcașu cu zugrăveala, cu pardoseala și cu facerea chiliilor despre mieznoapte, din clopotniță până în foisorul caselor celor vechi, în zilele prealuminatului domnu lo Constantin Brâncoveanulu v(oie)v(od) spre vecinica lui și părinților lui pomenire. 7217, dn(i)10”⁶.

Aici se află, datată 1701, septembrie 28, piatra de mormânt a lui Neagoe (Negoită) Văcărescu: „Supt această / reace piatră ai/ci în sf (i)nta și marea Mitropo/lie odihnescu-se oasele ro/bului lui Dumnezeu Neagoe / spătarul Vă/cărescul avă/ndu viață în lu/me ani 72 / și s-au săvârșit cu pa/ce în luna lui septemvrie / în 28 de zile / la anul 7210”⁷.

O altă piatră de mormânt, datată 1760, martie 15, aduce date asupra altor membri ai familiei Văcărescu, care, în mod cert, au făcut importante danii vechii Mitropolii: „Aicea odihnescu o/asele dumnealui d(le) bun neam jupân Ivan Văcărescu) i jupă/nița lui Maria / snă ego Ioan Ștefan / Asan, Maria, Șarban, Nea/goe, Zamfira, Ianache / Neacșa, Datco, Mih/alcea, Constandin, Stroe, / Sava, Babue / Bălașa / Ancuța, Zoita, Rad/a, Badea. Au răposat / în zilele lo Scar/lat Ghica voevod, / mart(ie) 15 zil (e), leat 7268”⁸.

O serie importantă de corpuri de case, locuri, vii sau livezi este consemnată în timpul domniei

lui Constantin Brâncoveanu ca fiind cumpărate de Văcărești. Aceste noi dimensiuni ale moșiei sunt făcute mai ales de Ianache (bunicul viitorului poet) și fratele său Ivan vătaful. Ei au întregit moșia părintească cu noi posesiuni în satele din jur, în alte zone ale județului Dâmbovița sau alte localități din țară.

Un aspect interesant de relevat este cel al evoluției construcției curților boierești de la Văcărești. Prima, tipică sec. al XVI-lea (1584), este cea în care au copilărit Ianache și Ivan Văcărescu. În anul 1698, Ianache, mare agă, ridică pe latura de nord „*casa cea nouă*” împreună cu biserica curții. Aici primește, în 1707, pe Constantin Brâncoveanu aflat în drum spre Târgoviște: „au venit măria sa la satul Văcărești a lui Ianache Văcărescu, vel paharnic, fiind rugat de dânsul ca mării sa să meargă să să ospăteze acolo, dă vreme ce aproape dă drum satul dumisale era”⁹.

Construcția avea pivniță și parter înalt. Beciurile erau împărțite în șase compartimente. Camerele, acoperite cu bolți mănăstirești, la nivelul solului, câte două pe fiecare parte.

Elena Văcărescu își amintea mult mai târziu: „Acest castel, ale cărui ruine le vedem dăinuind sub desigur de verdeață, venea din 1584. El a fost zidit sub domnia lui Petru Cercel în același timp cu biserica, pe care a urmat-o în secolul al XVIII-lea o a doua și mai târziu o a treia. Ea se află pe locul unde se ridică altarul celorlalte două lăcașuri sfinte. Văcărescul, întâiul ziditor în aceste locuri, se numea Pătrașcu”¹⁰.

În ceea ce privește biserica, construită între 1698 – 1699, pisania de piatră, dimensiuni 1,00/0,70 m., cu litere în relief de 4 cm., datată 1699 (7207), august 8, refolosită la capela din secolul al XIX-lea, aflată deasupra intrării, are următorul conținut: „† Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și Duhului Sfânt și slăvit D(u)mn(e) zeu aciastă sf(â)ntă și d(u)mn(e)zeiască beserică de aici de (...) moșia/moșilor strămoșilor din pajiște s-au zidit de robul lui D(u)mnezeu Ianache Vă/cărescu vel agă împreună cu jupăneasa lui Stanca și cu fiii lui Maria, Constantin, / Ilinca, Ioanu întru slava sf(â)ntului și marelui de minuni făcătoriu/ și degrabă ajutătoriu Nicolae arhiepiscopul de la Mir/lichia ca să-i fie prăznuire, iară ctitorilor veacinică pome/nire, loru și părinților. Și s-au ziditu în zilele prea lumi/natului și înălțatului domn lo Costandin Basaraba vo(i)evodu Brâncoveanului și s-a începutu în anul al zecelea în luna lui Iunie în zi 1 leat(ul) 7206 (1698) și s-au săvârșitu într-al unsprezece/lea anu al domniei mării sale cu

blagoslovenia prea sf(i)ntitului/ chir Teodosie mitropolitul, în luna lui august 8 zili, ano lumii 7207”¹¹.

A fost distrusă în urma cutremurului din 1838. În 1868, pe acest loc, incluzând parțial naosul bisericii din 1698, se construiește capela familiei, distrusă complet la cutremurul din 1977. Ea includea icoane pictate de Gheorghe Tattarescu.

Nicolae Iorga descoperea pe un clopot însemnarea: „Acest clopot s-au făcut de Enache Văcărescu...”¹². Totodată, acesta se implica și în lucrările de înnoire a mănăstirii Nucet, din 1712. Refacerea este terminată la 1748 de către vel logofătul **Barbu Văcărescu** și egumenul mănăstirii, Dionisie¹³. Pisania mănăstirii, datată 1746 (7254) martie 1, subliniază că după cutremurul cel mare, la l(ea) t 7246, lăcașul se surpă. Pentru refacerea sa intervine unchiul viitorul poet: „Și toate slăbindu -se era de tot să cază, deci când au fost acum în zilele luminatului și înălțatului domnului nostru lo Constandin Nicolae v(oi)e vod din dumnezeiască râvnă îndemnându-să dumnealui Barbul Văcărescu vel log(o)f(ă)t fiind fericitului Ianachie Văcărescu vel clucer vrând ca să se facă ctitor noi de iznoavă de tot au prefăcut-o făcând doa turnuri și slovnul cel din nainte înfrumusețând-o pe din lăuntru cu zugrăveala și cu alte ce s-au văzut și pe dinafară cu toată podoaba după cum astăzi se vede care bună faptă și pomeană spre vecinică pomenire a dumnealui și a tot neamul dumnealui s-au făcut”¹⁴. Refacerea era încheiată la 1748.

Mai târziu, documentul din 11 mai 1720 dezvăluie faptul că „mitropolitul Daniil acorda lui **Constandin Văcărescu**, vel logofăt”, dreptul de a „ține doi popi și un diacon (...) la Văcărești (...) la casele dumnealui, la biserica cea din piatră care din temelie iaste făcută de Ianache Văcărescu”¹⁵.

Constantin Văcărescu a fost mare logofăt și mare vistier în timpul lui Nicolae Mavrocordat. Dăruiește domnitorului pământul pe care acesta ridică Mănăstirea Văcărești, dăruită în mod abuziv. În 1732 unca fiică, Elena, se căsătorește de tânără cu Mihai Cantacuzino, autorul „*Genealogiei Cantacuzinilor*”. Acesta termină în 1756 construirea bisericii *Schitu Măgureanu*, lucrare începută de Constantin Văcărescu.

Tot în secolul al XVIII-lea, fiii lui Ivan Văcărescu, **Badea** și **lordache**, sunt ctitori ai Bisericii *Sfinții Atanasie și Chiril* din Târgoviște. Pisania din 1 august 1768 (7276) reliefa că așezământul: „s-au făcut de zid și s-au înfrumusețat cu zugrăvială după cum se vede cu cheltuiala blagorodnicilor ai sfinței bisericii fiindu, dumnealor jupanul Badea

Văcărescu i jupanul lordache Văcărescu biv vel slujer”¹⁶. Pomelnicul de la 18 ianuarie 1767, care azi nu se mai găsește, consemna atât familia lui Badea, cât și pe cea a lui lordache Văcărescu: „Badea Văcărescu 7275 ian(uarie) 18 Badea, Ivan, Maria, Asan, Șerbanu, Zamfira, Neagoe, Necșa, Datco, Mihalcea, Ancuța, Stanca, Sava, Constantin, Balașa, Stroe, Enache, Joița, Dumitru, Sanda, Rada, Barbu.

Alt pom(elni)c al lui lordache Văcăr(escu): lordache, Maria, Ștefan, Enache, Ancuța, Sanda, Constantin, Ștefan, Dimitrie”¹⁷.

De altfel, pe moșia lui lordache Văcărescu de la Șotânga este înălțată „o biserică de lemn, făcută de ctitori lordache Văcărescu, de velu slugeru Badea Văcărescu și Ivanu Văcărescu vătaful, care biserică învechidu-se și dărâmându-se cu totul...”¹⁸ (cum consemna pisania din 1838 a noii biserici, azi dărâmată).

Prin aceste acte de cultură și multe altele, familia Văcăreștilor, una din cele mai importante din rândul boierimii autohtone, s-a implicat activ nu numai în destinul politic, economic sau social al Țării Românești, dar și în cel cultural, cu reverberații notabile în timp.

NOTE

¹ Alexandru Odobescu, *Opere*, vol. II, București, Editura Academiei, 1967, p. 48.

² Nicolae Iorga, *Inscripții din bisericile României*, adunate și publicate de... Fascicola 1, București, 1905, p. 104.

³ Radu Gioglovan, Mihai Oproiu, *Inscripții și însemnări din județul Dâmbovița*, vol. I, Târgoviște, Muzeul Județean Dâmbovița, 1975, p. 45 (nr. 30).

⁴ Cf. ms. 305, Biblioteca Academiei Române, f.3.

⁵ Radu Gioglovan, Mihai Oproiu, *op.cit.*, p. 71.

⁶ *Ibidem*, p. 72.

⁷ *Ibidem*, p. 229 (nr. 572).

⁸ *Ibidem*, p. 233 (nr. 581).

⁹ Radu Greceanu, *Istoria Țării Românești de la 1689 – 1700*, în *Cronica Țării Românești*, II, București, Tip. lui Ioanid, 1859, p. 83.

¹⁰ Elena Văcărescu, *Casa Văcăreștilor*, în *Boabe de grâu*, an IV, nr. 10, 1933, p. 606.

¹¹ Mihai Oproiu, *Inscripții și însemnări din județul Dâmbovița*, vol. IV, Târgoviște, Editura Macarie, 1997, p. 60.

¹² Nicolae Iorga, *op.cit.*, p. 764.

¹³ Adriana Boescu, Mihai Oproiu, *Câteva precizări asupra mănăstirii Nucetu*, în *Biblioteca Valachica*, Muzeul Județean Dâmbovița, 1975, p. 289-302.

¹⁴ *Ibidem*, p. 295.

¹⁵ Mihai Oproiu, *op.cit.* p. 253.

¹⁶ Radu Gioglovan, Mihai Oproiu, *op.cit.*, p. 104.

¹⁷ *Idem*.

¹⁸ *Ibidem*, p. 326.

TINERE CONDEIE

DORUL CĂTUȘELOR

Dorul cătușelor

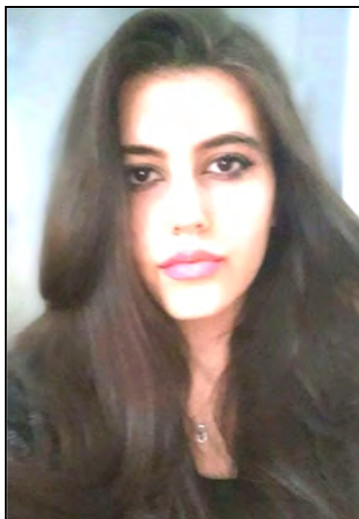
Nici soarele nu-mi poate arăta un
nume ce-l poftesc atât de mult,
Încât să înnebunesc de descifrare
de zâmbete în dorință
Și să plec, neapartinând
cui îi aparține artrilor, în vânt.
Vreau și am vrut de atunci.
Mă ține legat în cătușe de conștiință.

Vreau să văd, ca să-mi ardă venele,
când amintirea-mi suflă cu suspin,
Vreau să găsec o cheie
spre vieții adânc ritm,
să-mi revanșez căderea
Neputinței mele aspre,
scrise nu doar în cărți, clădite dur de lin,
Curmă-mi zâmbetul și calcă-mi pe potecă.
Aștept, de aș avea puterea.

Caut în rămășițe aflate în podul iluziilor mele,
Dar e prea greu să-mi păstrez răbdarea,
căci mi-s arse mâinile de soare,
Greva din mine se răscoală
asupra jilțului prins de perdele,
Iar realitatea în care apari este un vis,
iar tu, o negare.

Valsul dintre două spectre

Imprimă-mă în praful de pe mâinile tale,
Îneacă-mă în colbul ce casa ta
de cărți îl poartă,
Poartă-mă-n meschin dans al tinereții chemare,
Călcând pe călcâi de lume,
să mă simt neroadă.

Un pas înainte, dar și doi țintiți înapoi,
Și mă gândesc la distorsionat
gând de pământ,
Mă murdăresc cu piatră rece
și cal nechezând,
De neînchipuit dans,
acum redat de amândoi.

Călcâiu-i negru și al meu fițil tot neagă
Apariția ta-n adânc, minte, suflet și cer.
Dar nu stau ispravă,
căci țin stupefiant peceată,
În meditare-i doleanța
că vreau s-auzi când zbier.

În prevedere mi se formează
un calcul flămând,
Că te-aș vedea; ochii crapă
câmp d-atomi ce despart
A noastră flamă în dans
mereu tânăr și plăpând,
De dilema scut,
a recreerii punctului mort.

Și aștept un răspuns
în pași de vals necuviințioși.
În suflare,
știu alinare-n mișcarea ta.
În minte-mi și putere
suntem doar copilăroși,
Dar nu vreau să știu
ce ar putea fi dacă am cădea.

Rebeca-Cristina Beslin

Elevă în clasa a IX-a,
Colegiul Național „Costache Negruzzi”, Iași

Ziua Culturii Naționale

ZIUA CULTURII NAȚIONALE

15 IANUARIE 2021

Albumele la Biblioteca Județeană Ion Heliade Rădulescu Dâmbovița

Ziua Culturii Naționale la Biblioteca Județeană Dâmbovița

Ziua Culturii Naționale la Biblioteca Județeană Dâmbovița - 15 ianuarie 2021
15 ianuarie

Adaugă foto/video

Imi place Comentează Distribuie

„24 ianuarie 1859: făurirea statului român modern”

24 IANUARIE 1859 - FĂURIREA STATULUI ROMÂN MODERN

Albumele la Biblioteca Județeană Ion Heliade Rădulescu Dâmbovița

24 ianuarie 1859: făurirea statului român modern

Astăzi, 22 ianuarie 2021, Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu” Dâmbovița, în parteneriat cu Societatea de Științe Istorice din România - Filiala Dâmbovița, au organizat dezbateră „24 ianuarie 1859: făurirea statului român modern”, dedicată Unirii Principatelor Române. Activitatea s-a bucurat de participarea mai multor specialiști din mediul universitar.
22 ianuarie

Adaugă foto/video

Imi place Comentează Distribuie

„L-am luat pe Caragiale cu noi ... în online!”

L-am luat pe Caragiale cu noi ... în online!

Albumele la Biblioteca Județeană Ion Heliade Rădulescu Dâmbovița

L-am luat pe Caragiale cu noi ... în online!

Astăzi, 1 februarie 2021, Biblioteca Județeană „I. H. Rădulescu” Dâmbovița și Colegiul Național „Constantin Cantacuzino” din Târgoviște au organizat „L-am luat pe Caragiale cu noi ... în online!” – program dedicat zilei de naștere a marelui dramaturg.
1 februarie

Adaugă foto/video

Imi place Comentează Distribuie